

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ І УПРАВЛІННЯ**

Кафедра обліку і аудиту

«До захисту в ЕК»
Директор інституту (декан факультету)
Олег ШЕРЕМЕТ
(підпис) (прізвище та ініціали)

« ___ » _____ 2023р.

«До захисту допущено»
В.о. завідувача кафедри
Володимир ОСМЯТЧЕНКО
(підпис) (прізвище та ініціали)

« ___ » _____ 2023р.

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТРА**

зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(код та назва спеціальності)
освітньо-професійної програми Облік і аудит
на тему: «Облікове, інформаційне та контрольне забезпечення процесу
розрахунків з покупцями»

Виконав: здобувач 2 курсу, групи 5М

Сидорчук Марія Валеріївна
(прізвище, ім'я, по батькові повністю) (підпис)

Керівник Соломчук Людмила Миколаївна
(прізвище, ім'я та по батькові повністю) (підпис)

Рецензент _____
(прізвище та ініціали) (підпис)

Я як здобувачка Національного університету харчових технологій розумію і підтримую політику університету з академічної доброчесності. Я не надавала і не одержувала недозволеної допомоги під час підготовки цієї роботи. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

Здобувач _____
(підпис)

Київ – 2023 р.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ І
УПРАВЛІННЯ

Кафедра обліку і аудиту

Освітній ступінь магістр

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Освітньо-професійна програма «Облік і аудит»

ЗАТВЕРДЖУЮ

**В.о. Завідувача кафедри обліку і
аудиту**

В.О. Осмятченко

«01» жовтня 2022 року

ЗАВДАННЯ

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧА

Сидорчук Марії Валеріївни

1.Тема роботи: Облікове, інформаційн та контрольне забезпечення процесу розрахунків з покупцями

Керівник роботи доцент, кандидат економічних наук Соломчук Людмила Миколаївна затверджені наказом закладу вищої освіти від «29» вересня 2022 року №575-КС

2.Строк подання студентом проекту: 01 лютого 2023 року

3.Вихідні дані до роботи: Закони України, Нормативно-правові акти, первинна документація ПрАТ «Славутський хлібозавод», Постанови Кабінету Міністрів, фінансова, статистична та податкова звітність ПрАТ «Славутський хлібозавод» за 2020-2021 роки

4.Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які належить розробити): наукові дослідження економічної сутності розрахунків з покупцями, нормативно-правове регулювання обліку, аналізу та аудиту розрахунків з покупцями, організація і методика обліку розрахунків з покупцями, сучасні інформаційні технології обліку розрахунків з покупцями, організаційно-економічна характеристика діяльності ПрАТ «Славутський хлібозавод» за 2020-2021 роки, аналіз виробничо-господарської діяльності та фінансового стану ПрАТ «Славутський хлібозавод» за 2020-2021 роки, методологічні та практичні основи економічного аналізу розрахунків з покупцями, теоретичні аспекти аудиту розрахунків з покупцями, організація проведення аудиту розрахунків з покупцями в ПрАТ «Славутський хлібозавод», напрями удосконалення обліково-аналітичних та контрольних аспектів розрахунків з покупцями.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень):
Рисунок 1.1. Організаційна структура бухгалтерії ПрАТ «Славутський хлібозавод».
Рисунок 1.2. Організація документопотоку в ПрАТ «Славутський хлібозавод».
Рисунок 1.3. Схема руху інформації при застосуванні «1С: Бухгалтерія 8.2».

Рисунок 1.4. Вибір інтерфейсу платформи 1 С: Бухгалтерія 8.2. Рисунок 1.5. «Запуск програми». Рисунок 1.6. «Установка дати введення початкових залишків». Рисунок 1.7. Вікно контрагенти «Рахунки і договори». Рисунок 1.8. Вікно Налаштування параметрів обліку Розрахунки з контрагентами. Рисунок 1.9. Рахунки розрахунків з контрагентами. Рисунок 2.1. Організаційна структура ПрАТ «Славутський хлібзавод». Рисунок 2.2. Об'єкти і суб'єкти аналізу розрахунків з покупцями. Рисунок 2.3. Система показників аналізу розрахунків з покупцями. Рисунок 2.4. Джерела інформації та інформаційне забезпечення аналізу розрахунків з покупцями. Рисунок 2.5. Методи обробки економічної інформації аналізу розрахунків з покупцями. Рисунок 2.6. Методичні прийоми узагальнення і реалізації результатів аналізу розрахунків з покупцями. Рисунок 3.1. Модель аудиту розрахунків з покупцями ПрАТ «Славутський хлібзавод».

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв

7. Дата видачі завдання 01 жовтня 2022 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

Пор. №	Назва етапів виконання кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Вступ	03.10.22-10.10.22	Виконано
2.	Розділ 1. Методологічні основи дослідження розрахунків з покупцями	11.10.22-31.10.22	Виконано
3.	Розділ 2. Аналіз діяльності ПрАТ «Славутський хлібзавод» та організація і методика проведення економічного аналізу розрахунків з покупцями	01.11.22-30.11.22	Виконано
4	Розділ 3. Теоретико-методичні основи аудиту розрахунків з покупцями	01.12.22-29.12.22	Виконано
5.	Висновки та пропозиції	16.01.23-24.01.23	Виконано
6.	Перелік використаних літературних джерел	25.01.23-30.01.23	Виконано

Здобувач

_____

(підпис)

Сидорчук М.В.
(прізвище та ініціали)

Керівник проекту (роботи)

_____

(підпис)

Соломчук Л.М.
(прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Кваліфікаційна магістерська робота на тему «Облікове, інформаційне та контрольне забезпечення процесу розрахунків з покупцями» містить: 87 сторінок тексту, 23 таблиці, 16 рисунків, 34 найменування джерел використаної літератури.

Дослідження присв'ячене проблемі удосконалення облікового, інформаційного та контрольного забезпечення процесу розрахунків з покупцями.

Кваліфікаційна робота складається з вступу, 3-х розділів, висновків та пропозицій, переліку використаної літератури та додатків.

В першому розділі висвітлено дослідження сутності розрахунків з покупцями. Проведено огляд нормативно-законодавчої бази з обліку, аналізу та аудиту розрахунків з покупцями. Вивчено питання організації та методики обліку розрахунків з покупцями на підприємстві та охарактеризовано сучасні інформаційні технології обліку розрахунків з покупцями.

У другому розділі проведено аналіз фінансово-господарської діяльності ПрАТ «Славутський хлібо завод», вивчено динаміку показників майнового стану, ліквідності та платоспроможності, фінансової стійкості, ділової активності та рентабельності за два останніх роки та фактори, які на них впливають. Також розкрито методологічні та практичні основи економічного аналізу розрахунків з покупцями.

Третій розділ містить детальну інформацію про аудит процесу розрахунків з покупцями, його основні етапи та особливості. За результатами здійсненого у магістерській роботі дослідження запропоновано напрями удосконалення обліково-аналітичних та контрольних аспектів розрахунків з покупцями.

Ключові слова: процес розрахунків з покупцями, обліково-аналітичне та контрольне забезпечення, облік розрахунків з покупцями, інформаційні технології, аналіз розрахунків з покупцями, аудит розрахунків з покупцями.

ABSTRACT

Qualifying master's thesis on the topic «Accounting, information and control provision of the settlement process with buyers» contains: 87 pages text, 23 tables, 16 figures, 34 names of sources of used literature.

The study is dedicated to the problem of improving accounting, information and control provision of the settlement process with buyers.

The qualification work consists of an introduction, 3 sections, conclusions and proposals, a list of used literature and appendices.

The first chapter covers the study of the essence of settlements with buyers. A review of the regulatory and legislative framework for accounting, analysis and auditing of settlements with buyers was conducted. The issue of organization and methods of accounting for payments with buyers at the enterprise was studied, and modern information technologies for accounting for payments with buyers were characterized.

In the second chapter, an analysis of financial and economic activity is carried out PJSC «Slavutsky Hlibozavod», the dynamics of property status indicators were studied, liquidity and solvency, financial stability, business activity and profitability for the last two years and the factors affecting them. Methodological and practical bases of economic analysis of settlements with buyers are also disclosed.

The third section contains detailed information about the audit of the settlement process with buyers, its main stages and features. Based on the results of the research carried out in the master's thesis, directions for improving the accounting-analytical and control aspects of settlements with buyers are proposed.

Keywords: the process of settlements with buyers, accounting, analytical and control support, accounting for settlements with buyers, information technology, analysis of settlements with buyers, audit of settlements with buyers.

ЗМІСТ

ВСТУП	8
РОЗДІЛ I. МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ.....	11
1.1. Наукові дослідження економічної сутності розрахунків з покупцями .	11
1.2. Нормативно-правове регулювання обліку, аналізу та аудиту розрахунків з покупцями	17
1.3. Організація і методика обліку розрахунків з покупцями.....	21
1.4. Сучасні інформаційні технології обліку розрахунків з покупцями.....	29
Висновки до розділу 1.....	36
РОЗДІЛ II. АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАТ «СЛАВУТСЬКИЙ ХЛІБОЗАВОД» ТА ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ	40
2.1. Організаційно-економічна характеристика діяльності ПрАТ «Славутський хлібо завод» за 2020-2021 рр.....	40
2.2. Аналіз виробничо-господарської діяльності та фінансового стану ПрАТ «Славутський хлібо завод» за 2020-2021 рр.....	45
2.3. Методологічні та практичні основи економічного аналізу розрахунків з покупцями	56
Висновки до розділу 2.....	63
РОЗДІЛ III. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ АУДИТУ РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ	66
3.1. Теоретичні аспекти аудиту розрахунків з покупцями.....	66
3.2. Організація проведення аудиту розрахунків з покупцями в ПрАТ «Славутський хлібо завод».....	72
3.3. Напрями удосконалення обліково-аналітичних та контрольних аспектів розрахунків з покупцями	77
Висновки до розділу 3.....	81
ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ	85
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	95
ДОДАТКИ.....	99

ВСТУП

Актуальність теми. В процесі здійснення своєї фінансово-господарської діяльності у підприємства встановлюються певні партнерські відносини з покупцями. Відвантажуючи вироблену продукцію або товари, підприємство в більшості випадків не отримує гроші відразу. Тобто розрахунки за господарськими операціями, як правило, не збігаються у часі: спочатку свої зобов'язання виконує одна із сторін, і у неї виникає право вимоги компенсації за даною заборгованістю, а в іншій сторони – обов'язок погасити цю заборгованість.

Для дієвого управління розрахунками з покупцями виникає потреба в об'єктивній інформації, передусім в деталізованому обліку дебіторської заборгованості за розрахунками з покупцями для цілей їх контролю й аналізу.

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми. Вагомий внесок у розв'язання проблем обліку, аналізу та аудиту розрахунків з покупцями зробили вітчизняні та зарубіжні вчені-економісти, зокрема: Ф.Ф. Бутинець, С.Ф. Голов, Г.П. Голубнича, Н.В. Гришко, Н.І. Дорош, О.М. Кияшко, Л.П. Кулаковська, Л.В. Лень, Л.О. Лігоненко, Л.В. Нападовська, Г.В. Нашкерська, В.Д. Новодворський, Ю.В. Піча, І.І. Сахарцева, Я.В. Соколов, В.В. Сопко, Н.М. Ткаченко, Б.Ф. Усач, В.Г. Швець та інші.

Однак викладені ними результати досліджень щодо конкретизації аспектів обліку, аналізу та аудиту розрахунків з покупцями є недостатніми та потребують подальшого вивчення. Зазначене вище і визначає актуальність, досліджень пов'язаних із правильним обліком, аналізом та аудитом розрахунків з покупцями, а також з розробкою рекомендацій щодо їх удосконалення.

Метою дослідження є обґрунтування теоретико-методичних та практичних аспектів облікового, інформаційного та контрольного

забезпечення процесу розрахунків з покупцями та шляхів його удосконалення.

Поставлена мета обумовила наступні завдання:

- з'ясувати економічну сутність розрахунків з покупцями;
- провести огляд нормативної та законодавчої бази з обліку, аналізу та аудиту розрахунків з покупцями;
- вивчити питання організації та методики обліку розрахунків з покупцями на підприємстві;
- охарактеризувати сучасні інформаційні технології обліку розрахунків з покупцями;
- дослідити організаційно-економічну характеристику діяльності базового підприємства за 2021-2021 рр.;
- провести аналіз виробничо-господарської діяльності та фінансового стану ПрАТ «Славутський хлібозавод» за 2020-2021 рр.;
- розкрити методологічні та практичні основи економічного аналізу розрахунків з покупцями підприємства;
- вивчити теоретичні аспекти аудиту розрахунків з покупцями;
- розкрити питання організації проведення аудиту розрахунків з покупцями підприємства;
- обґрунтувати напрями удосконалення обліково-аналітичних та контрольних аспектів розрахунків з покупцями.

Об'єктом дослідження є процес обліку, аналізу та аудиту розрахунків з покупцями ПрАТ «Славутський хлібозавод».

Предметом дослідження є теоретичні, методологічні та практичні аспекти обліково-інформаційного та контрольного забезпечення процесів розрахунків з покупцями.

Методи дослідження. Методом дослідження є діалектичний метод, який ґрунтується на історичній логіці поєднання наукових знань у розвитку та еволюції облікових концепцій. Теоретичною основою написання цієї

роботи є головне досягнення теорії обліку, контролю та аналізу розрахунків між підприємствами та покупцями в сучасних вітчизняних комерційних умовах. Необроблені дані обробляються за допомогою техніко-економічної аргументації, структурного аналізу, визначення середнього значення та відносного значення. У процесі дослідження використовуються такі методи, як методи економічного статистичного аналізу, методи фінансового аналізу, математичні методи, наукова абстракція, індукція та дедукція, аналіз та синтез, статистичне порівняння, контроль, вибіркоче обстеження та групування.

Інформаційна база дослідження. Інформаційною базою дослідження виступають законодавчі та нормативні документи з теми дослідження, монографії та статті зарубіжних і вітчизняних авторів, автореферати кандидатських дисертацій, підручники та навчальні посібники з бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту на підприємствах, ресурси мережі Інтернет та первинні документи, облікові реєстри та фінансова звітність ПрАТ «Славутський хлібозавод».

Наукова новизна одержаних результатів полягає в теоретичному обґрунтуванні та розробці наукової методики, а також практичних рекомендацій щодо вдосконалення обліково-інформаційного та контрольного забезпечення процесу розрахунків з покупцями.

Практичне значення одержаних результатів полягає у з'ясуванні та доповненні практичних основ забезпечення обліку, інформації та контролю в процесі розрахунків підприємства ПАТ «Славутський хлібозавод» з покупцями.

Структура роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та пропозицій, списку використаних джерел та додатків.

РОЗДІЛ І. МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ

1.1. Наукові дослідження економічної сутності розрахунків з покупцями

У процесі функціонування підприємства проводять розрахунки зі своїми контрагентами, зокрема, з покупцями. Розрахунки є необхідним елементом процесу відтворення, формування, розподілу суспільного продукту. Фінансовий стан підприємства залежить від правильної організації розрахунків з покупцями.

Визначення поняття «розрахунків» в довідковій та науковій літературі наведено в табл. 1.1.

Таблиця 1.1

Визначення поняття «розрахунки» довідковій та науковій літературі

№	Джерело	Трактування
1	2	3
В довідковій літературі		
1	Азрилияна А.Н. [2, с.383]	«... це: 1) підрахунок чого-небудь; 2) здійснення платежів за що-небудь, виконання грошових зобов'язань».
2	Бутинець Ф.Ф. [6, с.162]	«... це грошові взаємовідносини, що виникають між підприємствами по операціях товарного і нетоварного характеру».
3	Пантелєєв В.П., Сніжко О.С. [22, с.160]	«... це: 1) сплата грошей за зобов'язанням; 2) документ, складений на основі розрахунку».
В науковій літературі		
5	Безруких П.С. [4, с.414]	«... це грошові взаємовідносини, що виникають між організаціями по товарних і нетоварних операціях».
6	Парашутін Н.В., Козлова Е.П. [23, с.22]	«... це зобов'язання покупця оплатити у встановлений термін вартість матеріальних цінностей, послуг і іншої заборгованості, після виконання постачальником своїх договірних зобов'язань чи право постачальника вимагати платіж від покупця за відвантаженому йому продукцію чи зроблені послуги».
7	Чацкіс Ю.Д., Лисюк О.М., Михайлова Т.П. [33, с.117]	«... це система взаємовідносин між підприємствами і громадянами, заснована на грошовому погашенні вартості товарно-матеріальних цінностей, робіт, послуг».

Джерело: згруповано автором на основі [2, с.383; 33, с.117; 4, с.414; 5, с.29; 6, с.162; 22, с.160; 23, с.22]

За даними табл. 1.1 в довідковій літературі переважає підхід до

трактування поняття «розрахунки» як платежу. В науковій літературі має місце трактування досліджуваного поняття з точки зору взаємовідносин (Безруких П.С.), системи взаємовідносин (Чацкіс Ю.Д., Лисюк О.М., Михайлова Т.П.), зобов'язання (Парапутін Н.В., Козлова Е.П.) [4, 23, 33].

Проведені дослідження свідчать про поєднання правового та економічного змісту поняття «розрахунки». Вузьке розуміння поняття «розрахунок» зумовлене видимою частиною - здійсненням платежу за попередньо розрахованими зобов'язаннями, де не згадуються причини та умови здійснення платежу.

В процесі здійснення господарських відносин розрахунки постають як елемент господарського договору, але набувають відносно самостійного значення, переходячи в площину грошових відносин і здійснюються лише у формах, встановлених законодавством.

У бухгалтерському обліку розрахункова операція — це «...об'єкт обліку, по-перше, як динамічний процес (оплата, здійснена до, одночасно або після отримання товарів, робіт, послуг), по-друге, як статичний стан, тобто між суб'єктами Об'єкт розрахунку заборгованості» [7, с. 17].

Оскільки розрахунки включають в себе одночасно двосторонній рух і грошових коштів, і товарів (робіт та послуг), відповідно документи при проведенні розрахункових операцій поділяються на дві такі ж складові: фінансові та товарно-розрахункові.

Заборгованість є однією з важливих видів оборотних активів підприємства. У той же час надмірний обсяг, порушення термінів її погашення є негативним фактором для підприємства. Заборгованість, формуючись в результаті проведення розрахункових операцій, так чи інакше, пов'язана з рухом грошових коштів. Грошові кошти або рух грошових потоків є одним з найважливіших і перспективних елементів планування і управління діяльністю підприємства.

Стан розрахунків в будь-який момент їх існування характеризується

дебіторською та кредиторською заборгованістю для кожного учасника.

За цих умов в бухгалтерському обліку мають відобразитися не зобов'язання як такі, а саме розрахунки за фінансовими зобов'язаннями, оскільки вони виникають за належним чином юридично оформленою угодою та з моменту її практичного виконання: з дати появи заборгованості до дати її погашення.

Трактування поняття «розрахунки», з позиції системи взаємовідносин між юридичними і фізичними особами, передбачає виникнення розрахунків у момент виконання фінансових зобов'язань під час здійснення товарних і нетоварних операцій.

У структурі елементів системи розрахунків І.О. Власова виділяє: об'єкти, суб'єкти і механізм розрахунків [7, с.135].

Об'єктом системи розрахунків з покупцями є взаємовідносини та фінансові зобов'язання між покупцями та продавцями. Суб'єктами виступають покупці товарів, робіт, послуг - платники коштів.

Використання понять «купівля» та «замовлення» використовується в залежності від об'єкту договору: у випадку товарів – купівля, при наданні послуг – замовлення. Поняття «купівля» та «замовлення» для цілей бухгалтерського обліку відмінні й тотожні водночас. Спільним виступає здійснення придбання при покупці одразу, при замовленні – після виконання замовлення. Тобто покупка виступає складовою замовлення.

Передплата чи післяплата, участь посередників може бути характерною для обох випадків в залежності від умов договору. Відмінним залишається наявність товару у продавця (товар на який здійснено замовлення в дійсності не існує, процес його виготовлення розпочинається після підписання договору) та документальне підтвердження операції: договір купівлі-продажу чи замовлення.

З точки зору підприємства, що придбає продукцію відмінність у досліджуваних поняттях полягає в унікальності об'єкту придбання. Вона

визначається в процесі здійснення замовлення чи підписання договору.

Унікальність товару може полягати в додаткових властивостях, обсягах, умовах доставки тощо.

Цивільним кодексом України визначено: «... за договором купівлі-продажу одна сторона (продавець) передає або зобов'язується передати майно (товар) у власність другій стороні (покупцеві), а покупець приймає або зобов'язується прийняти майно (товар) і сплатити за нього певну грошову суму [32, ст.655]; а договором підряду одна сторона (підрядник) зобов'язується на свій ризик виконати певну роботу за завданням другої сторони (замовника), а замовник зобов'язується прийняти та оплатити виконану роботу» [32, ст. 837].

Відповідно визначення покупця чи замовника залежить від договору (купівлі-продажу чи підряду). Складність у визначенні відмінності між покупкою та замовленням зумовлює використання в практиці форм, що об'єднує обидва види.

Дослідники Я.В. Шеверя та Я.В. Сливка вважають, що «... в бухгалтерському обліку розрахунків з покупцями і замовниками суб'єкт (покупець чи замовник) суттєвої ролі не відіграє, значення має походження суб'єкта: вітчизняний чи іноземний контрагент, афілійовані особи тощо [4, с. 125].

Натомість, на думку Л.В. Кручак, таке ствердження є неточним, оскільки факт здійснення та реєстрації господарської операції при застосуванні вказаних термінів не співпадає у часі. Справді, юридичний статус особи-замовника передбачає здійснення певних заходів, які передують виробництву продукції, або наданню послуг: оформлення відповідної заявки, оформлення відповідних проектів, ескізів на майбутню продукцію, надання певних гарантій кінцевого придбання продукції, можлива сплата авансу. Особа ж «покупець» передбачає придбання уже готового продукту без попереднього замовлення щодо його виробництва [13, с. 28].

Дослідниця констатує, що поняття «замовник» є значно ширшим від поняття «покупець». Виходячи із всього вище сказаного, Л.В. Кручак наводить такі визначення терміну покупець: «... це суб'єкт договірних відносин, який зобов'язується виконати укладений у різній формі (усній чи письмовій) контракт з придбання певних активів. Термін придбання означатиме, що за вказані активи можуть бути як сплачені грошові кошти, так і поставлені на обмін інші активи» [13, с. 29].

Метою здійснення розрахунків для покупців є максимальне наближення моменту передачі продукції, товарів, з одного боку, і коштів, з іншої. Звідси основна мета системи розрахунків – виконання зобов'язань учасників розрахунків шляхом обрання оптимального для всіх суб'єктів часу між моментами передачі продукції, товарів та коштів з гарантією обумовленого рівня надійності.

Основним об'єктом бухгалтерського обліку операцій за розрахунками з покупцями є дебіторська заборгованість. Дебіторська заборгованість – «... це частина оборотних активів підприємства; сума, яку заборгували підприємству інші юридичні особи, а також громадяни, що є їх боржниками за поставку продукції, товарів тощо [5, с. 529].

Сьогодні багато сучасних вчених мають також своє пояснення поняттю дебіторська заборгованість, які відрізняються за змістом та трактуванням. Слід зауважити, що розуміння даного поняття у різних авторів різне.

Так, наприклад, проф. Ф.Ф. Бутинець трактує поняття дебіторської заборгованості як «... суму заборгованостей підприємств на певну дату» [3].

Дубровська Є.В. визначає дебіторську заборгованість як «... неоплачені юридичними та фізичними особами товари (роботи, послуги) та/або вилучені кошти з кругообігу підприємства, що мають документальне підтвердження, яке надає право на отримання боргу у вигляді грошових коштів, їх еквівалентів або інших активів» [9].

Кірейцев Г.Г. вважає, що дебіторська заборгованість – «... це вимоги

щодо оплати. Боргові вимоги є еквівалентом боргу тієї особи, на яку покладається виконання обов'язку; як і борги, боргові вимоги розглядаються з точки зору терміна їх виконання» [11].

Б.І. Гаврилов під оборотними активами розумів предмети праці, а Н.Є. Чембер відносив до оборотних активів «... матеріали, паливо, запасні частини, МШП, грошові кошти, кошти в розрахунках (дебіторську заборгованість)» [31, с. 220].

Розглянувши роботи Н.В. Колчиной, Г.Б. Палек, Л.П. Павловой можна стверджувати, що вони також розглядають дебіторську заборгованість у складі оборотних засобів. На їх думку, дебіторська заборгованість включає «... заборгованість підзвітних осіб, постачальників по закінченню строку оплати, податкових органів, якщо виникає переплата податків та інших зобов'язань, які вносяться у вигляді авансів. Вона включає також дебіторів за претензіями та спірним боргам» [31, с. 144].

Л.Н. Павлова економічну сутність дебіторської заборгованості розглядає наступним чином: «... при безготівкових розрахунках відвантаження та оплата товарів не співпадають у часі. Це призводить до появи дебіторської та кредиторської заборгованості» [31, с. 438].

Слід зазначити, що трактування поняття дебіторська заборгованість в різні періоди часу змінюється. Навіть сучасні вчені-економісти дебіторську заборгованість визначають з певними відмінностями, що дає змогу з різних сторін зрозуміти економічний зміст та суть поняття дебіторська заборгованість підприємства. На нашу думку, найбільш правильним є визначення дебіторської заборгованості як боргів.

Отже, можна зробити висновок, що потреба у проведенні розрахунків з покупцями виникає у кожного підприємства – суб'єкта ринкової економіки. У процесі своєї діяльності підприємство не завжди здійснює розрахунки з контрагентами одночасно з відвантаженням продукції, товарів. У зв'язку з цим у нього виникає дебіторська заборгованість.

1.2. Нормативно-правове регулювання обліку, аналізу та аудиту розрахунків з покупцями

Основною метою нормативно-правового регулювання обліку, аналізу та аудиту розрахунків з покупцями в Україні є встановлення єдиних правил їх ведення, які захищають інтереси користувачів фінансової звітності та визначають основні напрями їх вдосконалення.

Підґрунтям для визначення основних організаційних інструментів ведення обліку, аналізу та аудиту розрахунків з покупцями в підприємствах та організаціях, у будь-якій країні, є документи нормативно-правового характеру, де закріплені відповідні норми права суб'єктів господарювання.

Джерелом правової інформації відносно обліку, аналізу та аудиту розрахунків з покупцями є законодавство України. Правова інформація міститься в законах України, що регулюють діяльність суб'єктів господарювання у сфері фінансово-економічних і трудових відносин.

Нормативна інформація міститься в постановах Кабінету Міністрів України, Національного банку України, наказах Міністерства фінансів України, Державної служби статистики України, інших міністерств і відомств. Нормативна інформація не може суперечити правовій.

Перелік нормативних документів з питань обліку, аналізу та аудиту розрахунків з покупцями наведено в додатку А.

Перший рівень регулювання бухгалтерського обліку та звітності забезпечують такі законодавчі акти як: Конституція України, Господарський кодекс України, Цивільний кодекс України, Податковий кодекс України, Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та інші законодавчі акти [8, 12, 25, 29, 30, 32].

Рівень нормативного регулювання забезпечує низка документів, розроблених Міністерством фінансів України, до компетенції якого входить розроблення методики формування інформації про об'єкти бухгалтерського обліку.

Другий рівень системи регулювання представлений вітчизняними та міжнародними стандартами бухгалтерського обліку та звітності. Щодо Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку (НП(С)БО), то це сукупність розроблених практикою та узагальнених наукою прийомів і процедур організації та методології бухгалтерського обліку та звітності.

Перші два рівні регламентуються на державному рівні і є обов'язковими для всіх підприємств і організацій. Причому документи нижчого рівня не повинні суперечити документам вищого рівня.

До внутрішніх нормативних документів належать Наказ про облікову політику підприємства, Робочий план рахунків з обліку розрахунків з покупцями. Документи внутрішньогосподарського рівня формуються безпосередньо на підприємстві.

Необхідною інформаційною базою для всіх підсистем управління (аналізу, контролю, планування тощо) є бухгалтерський облік.

Правові засади регулювання, організації, ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Україні визначені в Законі України Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні та конкретизовані у відповідних НП(С)БО. Статтею 8 даного Закону встановлено, що «... питання організації бухгалтерського обліку на підприємстві належить до компетенції його власника або уповноваженого ним органу відповідно до законодавства та установчих документів, а підприємство самостійно визначає свою облікову політику»[30].

Важливим інструментом впровадження міжнародних принципів і методів бухгалтерського обліку є План рахунків [24]. Структура Плану рахунків узгоджена зі структурою Балансу та Звіту про фінансові результати, що значно полегшує роботу бухгалтерів при складанні фінансової звітності.

Інструкція щодо застосування на практиці в процесі здійснення господарської та виробничої діяльності Плану рахунків для обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств та організацій,

передбачає пояснення та надання короткої характеристики рахунків та субрахунків, їх особливостей та компонентів, встановлює чіткий порядок ведення аналітичного обліку та кореспонденції рахунків для обліку розрахунків з покупцями [10].

Мета, склад і принципи складання фінансової звітності та вимоги до визнання і розкриття її елементів викладені в НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [18].

Методологічні основи обліку дебіторської заборгованості в Україні висвітлені в НП(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» [19].

Процеси економічної глобалізації, гармонізації та стандартизації обліку, які відбуваються в міжнародному масштабі, та адаптація вітчизняного обліку до міжнародних стандартів вимагає удосконалення його нормативно-правового регулювання обліку. Розробка національних стандартів бухгалтерського обліку на основі міжнародних стала об'єктивною необхідністю, яка викликана розвитком міжнародних економічних взаємовідносин, а саме, це допоможе однаково тлумачити фінансову звітність та зробить її більш доступною і зрозумілою для іноземних інвесторів.

Первинні документи з обліку розрахунків з покупцями мають бути сформовані у відповідності до загальних вимог документування на підприємстві та Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку [26].

Всі операції з розрахунків з покупцями фіксуються бухгалтерією в облікових регістрах, відповідно до методичних рекомендацій щодо їх застосування [15].

Порядок інвентаризації дебіторської заборгованості за розрахунками з покупцями визначається Положенням про інвентаризацію активів та пасивів [27].

Щодо здійснення оподаткування операцій за розрахунками з

покупцями підприємства, то воно відбувається відповідно до положень Податкового кодексу України [25].

Для раціональної організації бухгалтерського обліку розрахунків з покупцями необхідно дотримуватись вимог всіх чинних нормативно-правових актів та розробляти власну облікову політику підприємства, яка б не суперечила чинному законодавству, враховувала специфіку діяльності конкретного підприємства та адаптацію вітчизняного обліку розрахунків з покупцями до міжнародних стандартів.

Для аналізу розрахунків з покупцями користуються Методичними рекомендації з аналізу і оцінки фінансового стану підприємств від 28.07.2006 р. [14]. В цих методичних рекомендаціях зосереджується увага на таких об'єктах, що потребують детального аналізу: склад і структура активів і пасивів балансу підприємства; дебіторська і кредиторська заборгованість; рух грошових потоків; ділова активність.

Правові засади здійснення аудиту розрахунків з покупцями підприємства та аудиторської діяльності визначені Законом України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» [29].

Порядок проведення аудиторських перевірок встановлюється Міжнародними стандартами аудиту [17]. Значення даних стандартів полягає в тому, що вони: «... забезпечують високу якість аудиторської перевірки; сприяють запровадженню в аудиторську практику наукових досягнень; допомагають користувачам зрозуміти процес аудиторської перевірки; допомагають аудиторам вести переговори з клієнтами; забезпечують зв'язок між окремими елементами аудиторського процесу; раціоналізують та полегшують працю аудиторів тощо. До того ж, дотримання вимог аудиторських стандартів забезпечує виконання таких професійних якостей як незалежність та компетентність» [17].

Отже, практика використання нормативно-правової бази бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту засвідчила наявність багатьох

недостатньо вивчених та неузгоджених питань. На сьогоднішній день удосконалюються питання обліку безнадійної заборгованості, визначення окремих категорій, врахування ризиків, методики відображення розрахунків з покупцями, класифікації заборгованості тощо. Проте чи не найголовнішим недоліком законодавства України є висока частота його змін і доповнень. Хоча певною мірою це свідчить про постійний процес його вдосконалення, а разом з тим це потребує додаткового часу для їх вивчення та апробації на практиці.

Тому існує об'єктивна необхідність подальшого поглиблення теоретичних досліджень і методичних розробок, спрямованих на вдосконалення обліку, аналізу та аудиту розрахунків з покупцями.

1.3. Організація і методика обліку розрахунків з покупцями

Дослідження організації і методики обліку розрахунків з покупцями в роботі виконані на матеріалах обліку і звітності підприємства ПрАТ «Славутський хлібозавод».

Ведення обліку в ПрАТ «Славутський хлібозавод» здійснюється бухгалтерією, організаційна структура якої зображена на рис. 1.1.

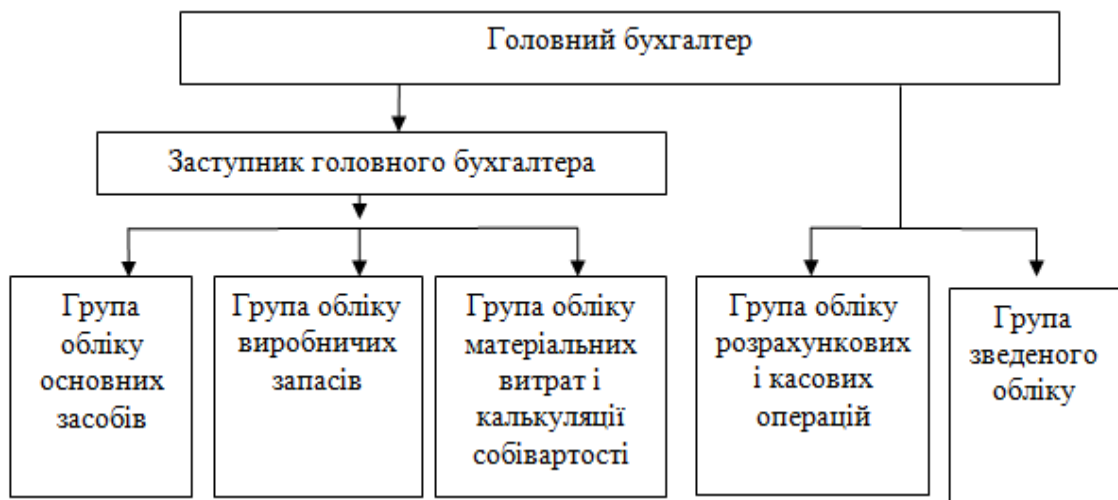

Рис. 1.1. Організаційна структура бухгалтерії ПрАТ «Славутський хлібозавод»

Бухгалтерія підприємства очолюється головним бухгалтером, який відповідає за стан та ведення бухгалтерського обліку підприємства. До обов'язків головного бухгалтера входить: «... забезпечення дотримання на підприємстві встановлених єдиних методологічних засад бухгалтерського обліку, складання і подання у встановлені строки фінансової звітності; контроль за відображенням на рахунках бухгалтерського обліку всіх господарських операцій; забезпечення перевірки стану бухгалтерського обліку у підрозділах підприємства» [30].

Заступник головного бухгалтера відповідає за правильність обліку виробничих операцій та оборотно-сальдової відомості підприємства.

Структура бухгалтерії підприємства складається з наступних облікових груп:

- обліку основних засобів;
- обліку виробничих запасів;
- обліку матеріальних витрат і калькуляції собівартості;
- обліку розрахункових і касових операцій;
- зведеного обліку.

До обов'язків бухгалтерів з обліку основних засобів входить ведення операцій з обліку основних засобів та нематеріальних активів підприємства, а саме: їх синтетичний та аналітичний облік; облік зносу (амортизації) основних засобів та нематеріальних активів; аналіз ефективності їх використання.

Бухгалтери з обліку виробничих запасів ведуть синтетичний та аналітичний облік запасів та готової продукції та контроль за їх витрачанням.

Бухгалтери з обліку матеріальних витрат і калькуляції собівартості введуть облік витрат підприємства та собівартості продукції.

Бухгалтери з обліку розрахункових і касових операцій введуть облік дебіторської й кредиторської заборгованості та облік касових операцій підприємства.

ПрАТ «Славутський хлібозавод» самостійно визначає облікову політику підприємства, яка оформлена наказом керівника (дод. Б). В Наказі зазначається форми бухгалтерського обліку та управлінського обліку, які обирає підприємство; вказуються працівники, які мають право підпису документів; правила документообороту; розробляється робочий план рахунків та інше.

Згідно затвердженої облікової політики базове підприємство використовує автоматизовану форму бухгалтерського обліку, в аналізованому періоді воно використовувало програму «1С: Бухгалтерія 8.2».

Важливим елементом облікової політики ПрАТ «Славутський хлібозавод» виступає формування підходів щодо обліку дебіторської заборгованості за розрахунками з покупцями та відображення її у фінансовій звітності.

Дебіторська заборгованість вимагають особливих підходів та деталізації способів її обліку, що мають знайти відображення в обліковій політиці підприємства: організація документального супроводження дебіторської заборгованості (як окремої компоненти у загальному графіку документообігу); терміни, порядок проведення інвентаризації дебіторської заборгованості; алгоритми застосування рахунків і регістрів бухгалтерського обліку дебіторської заборгованості; інші необхідні розшифровки, пов'язані з відображенням дебіторської заборгованості за розрахунками з покупцями в обліку.

Першим етапом бухгалтерського обліку є документування. Своєчасна підготовка інформації про діяльність підприємства залежить, перш за все, від своєчасного оформлення і подання в бухгалтерію первинних документів з місць виробництва продукції, виконання робіт і послуг та інших структурних підрозділів підприємства. З метою своєчасного отримання первинних документів з місць їх виписування наказом керівника встановлено графік документообігу, яким регулюється порядок і строки складання, подання в

бухгалтерію документів, а також призначаються конкретні виконавці, відповідальні за дотримання встановленого порядку і строків. Організація документопотоку в ПрАТ «Славутський хлібозавод» показана на рис. 1.2.

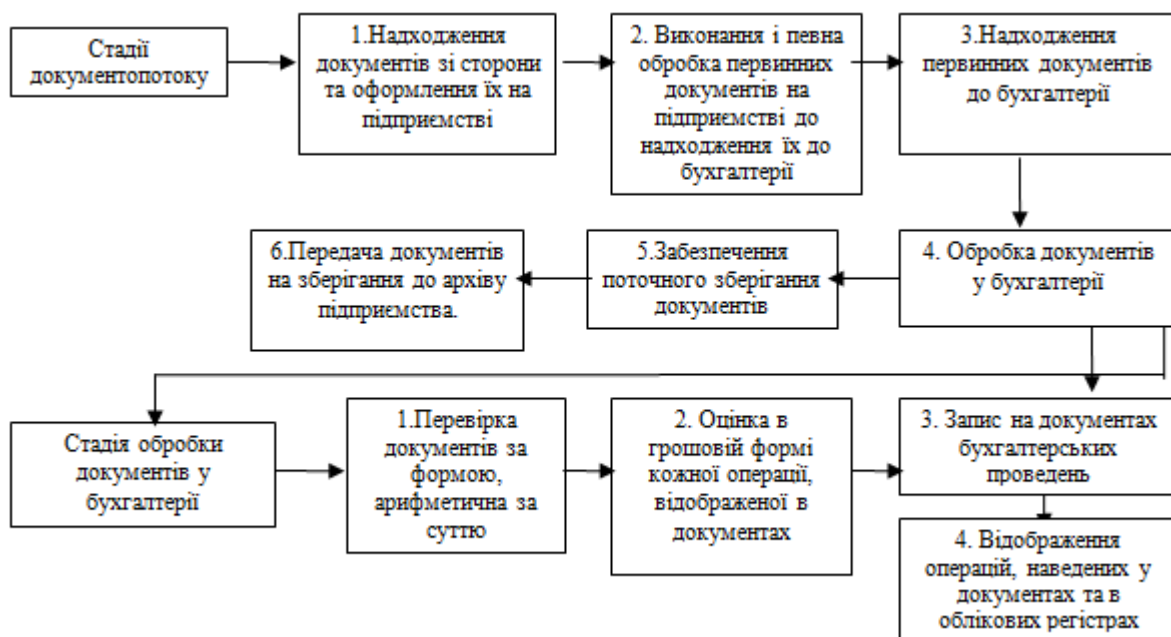

Рис. 1.2. Організація документопотоку в ПрАТ «Славутський хлібозавод»

Джерело: розроблено автором самостійно

Первинні документи, які фіксують факти здійснення господарських операцій в ПрАТ «Славутський хлібозавод», є підставою для відображення в бухгалтерському обліку господарських операцій. Первинні документи повинні бути складені під час здійснення господарської операції, а якщо це неможливо – безпосередньо після її закінчення на паперових або машинних носіях. Для контролю та впорядкування обробки даних на підставі первинних документів можуть складатися зведені облікові документи, в яких повинні бути зазначені обов’язкові реквізити.

Відповідальність за несвоєчасне складання первинних документів і регістрів бухгалтерського обліку та недостовірність відображених в них даних несуть особи, які склали та підписали ці документи.

Основним документом для здійснення розрахункових відносин є

договір. На підприємстві ПрАТ «Славутський хлібзавод» до договору додається товаросупровідний документ на партію товару.

У ПрАТ «Славутський хлібзавод» обліковий процес як технологічна сукупність складається з трьох етапів: первинного, поточного та підсумкового. На кожному етапі основні об'єкти організації облікового процесу такі: облікові номенклатури; носії облікових номенклатур; рух носіїв; технологія облікового процесу забезпечення останнього.

Першим етапом організації облікового процесу розрахунків з покупцями у ПрАТ «Славутський хлібзавод» є первинний облік. Організуючи первинний облік, заздалегідь визначають рух первинних документів.

Перелік облікових номенклатур первинного обліку розрахунків з покупцями та замовниками та форм первинних документів покажемо в табл. 1.2.

Таблиця 1.2

Первинні документи, які засвідчують факт здійснення господарської операції, щодо розрахунків з покупцями ПрАТ «Славутський хлібзавод»

Вид дебіторської заборгованості	Документи
Розрахунки з вітчизняними покупцями та замовниками	Накладна, рахунок-фактура, рахунок, акт приймання-передачі виконаних робіт, довідка (розрахунок) бухгалтерії, податкова накладна, довіреність від покупця, товарно-транспортна накладна, виписка банку
Розрахунки з іноземними покупцями та замовниками	Рахунки-фактури (invoice), транспортні накладні, платіжні документи, розрахунок бухгалтерії, виписка банку
Резерв сумнівних боргів	Довідка, розрахунок бухгалтерії
Розрахунки за авансами одержаними	Платіжне доручення, виписка банку

Джерело: розроблено автором самостійно

Поточний облік (реєстрація даних первинного обліку в системі

рахунків в облікових реєстрах) - другий етап облікового процесу. На його здійснення в разі ручної обробки витрачають майже половину часу. Це свідчить про те, що його організація є дуже важливою.

Багато операцій поточного обліку можна умовно поділити на такі види: реєстрація (запис); арифметичні дії (додавання, віднімання, множення, ділення, розрахунки); групування та перегрупування даних. Кожний вид операцій складається з окремих робіт, кількість яких залежить від конкретних умов і насамперед від технічної озброєності працівників обліку, наявності обчислювальної техніки, її виду, типу.

На підставі первинних документів господарські операції на підприємстві відображаються на рахунках бухгалтерського обліку.

Підсумковий етап облікового процесу іноді називають балансовим узагальненням (звітністю). Це завершальний етап облікового процесу, який відображає результати виробничої та господарської діяльності підприємства за певний період.

Організація підсумкового обліку розрахунків з покупцями у ПрАТ «Славутський хлібзавод» залежить від якості організації перших двох етапів. Формування підсумкових показників, складання балансу періоду та звітних форм - це досить трудомісткий процес. Слід мати на увазі, що він відбувається за відносно короткий період. За цей час треба підготувати кілька складних показників, заповнити різні звітні форми, підготувати аналітичні висновки, пояснення тощо.

Таким чином, практика ПрАТ «Славутський хлібзавод» з документування господарських операцій обліку розрахунків з покупцями та замовниками відповідає нормативній базі.

Для обліку дебіторської заборгованості з покупцями у ПрАТ «Славутський хлібзавод» використовується рахунок 36 «Розрахунки з покупцями та замовниками».

Аналітичний облік заборгованостей з покупцями ведеться, за кожним

дебітором, за видами заборгованості, термінами її виникнення й погашення.

Дебіторська заборгованість, як і інші активи підприємства, не завжди підлягає відображенню в бухгалтерському обліку і фінансовій звітності. Вона може бути відображена в балансі, якщо можна достовірно визначити оцінку цієї дебіторської заборгованості й у майбутньому очікується одержання від неї економічних вигід.

Відповідно до принципу обачності в момент визначення доходу від реалізації підприємство має визнати можливі втрати від неповернення частини боргів покупцями. Величина цих втрат оцінюється на підставі аналізу інформації про фактичні втрати від неповернення боргів за минулі періоди, враховуючи зміни, що відбулися в умовах договору реалізації продукції у звітному періоді, або, як очікується, відбудуться в наступному періоді. Тобто із сумнівної заборгованості з метою відображення реальної картини фінансового стану підприємства створюється резерв сумнівних боргів, таким чином, поточна дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги включається до підсумку балансу за чистою реалізаційною вартістю.

Для обліку резерву сумнівних боргів у ПрАТ «Славутський хлібзавод» використовується рахунок 38 «Резерв сумнівних боргів». Аналітичний облік за даним рахунком ведеться в розрізі боржників.

Первинним документом для нарахування резерву сумнівних боргів є розрахунок бухгалтерії.

Типові господарські операції та загальна кореспонденція рахунків стосовно обліку розрахунків з покупцями, відповідно до нормативної бази в порівнянні з кореспонденцією яка застосовується в ПрАТ «Славутський хлібзавод» наведено в табл. 1.3.

Кореспонденція рахунків з обліку розрахунків з покупцями та замовниками
ПрАТ «Славутський хлібзавод»

№	Зміст операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Дебет	Кредит	
1	2	3	4	5
1	Відображено дебіторську заборгованість покупців за відвантажені товари	361	702	24359,20
2	Відображено податкове зобов'язання із ПДВ	702	641	4059,86
3	Погашення дебіторської заборгованості покупцями	311	361	24359,20
4	Після відвантаження покупець повертає товар, або йому надається знижка, то відображається зменшення заборгованості і одночасне зменшення доходу від реалізації Відкориговано ПДВ	704	361	112,60
		704	641	18,77
5	Надійшла на розрахунковий рахунок передплата від покупця. Відображено ПДВ	311	681	13249,90
		643	641	2208,32
6	Після того як покупцю відпущені товари, раніше отриманий аванс зараховується до зменшення дебіторської заборгованості	681	361	13249,90

За кредитом субрахунку 702 відображається збільшення (одержання) доходу, за дебетом - належна сума бюджету непрямих податків.

У системі реєстрів бухгалтерського обліку розрахунки з покупцями відображаються в журналі № 3 (розділ I) та відомості 3.1, розроблених на комп'ютері. У цьому журналі суміщено аналітичний і синтетичний облік господарських операцій щодо розрахунків з покупцями, причому на ведення останнього не витрачається додаткового часу, оскільки його дані впливають з даних аналітичного обліку.

Дані наведені в реєстрах використовують при складанні фінансової звітності підприємства (додатки В, Г, Д, Е).

Інформацію про наявність дебіторської заборгованості у підприємства дає Баланс (ф.№1). Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги наводиться в рядку 1125 за чистою реалізаційною вартістю.

У примітках до фінансової звітності наводиться така інформація щодо

дебіторської заборгованості:

- перелік дебіторів і суми довгострокової дебіторської заборгованості;
- метод визначення резерву сумнівних боргів;
- сума поточної дебіторської заборгованості;
- залишок резерву сумнівних боргів.

До початку складання звітності ПрАТ «Славутський хлібзавод» проводить інвентаризацію. Насамперед перевіряють стан розрахунків і списання дебіторської заборгованості. Усі боржники підприємства отримують довідки про заборгованість, які передаються до ліквідаційної комісії для підтвердження достовірності такої заборгованості. Боржник зобов'язаний підтвердити заборгованість або подати заперечення протягом 10 днів з дня отримання витягу.

Таким чином, на підприємстві ПрАТ «Славутський хлібзавод» дотримуються методології ведення обліку розрахунків з покупцями з незначними порушеннями вимог чинного законодавства стосовно резерву сумнівних боргів. На підприємстві облік на рахунку 38 «Резерв сумнівних боргів» проводиться, а сам резерв не створюється. В балансі підприємства ПрАТ «Славутський хлібзавод» резерв сумнівних боргів не зазначений.

1.4. Сучасні інформаційні технології обліку розрахунків з покупцями

Одним із шляхів удосконалення обліку операцій з покупцями є застосування сучасних інформаційних технологій, які суттєво покращують його організацію на підприємстві і значно підвищують продуктивність праці бухгалтерів.

На Україні найбільше розповсюдження одержали наступні інформаційні системи:

- бухгалтерський комплекс «БЕСТ»;
- «Парус» (корпорація «Парус»);
- «Fin-Expert» (1 PM Ltd Co);

- «1С: Бухгалтерія» (фірма 1С) та інші.

В ПрАТ «Славутський хлібзавод» для обліку в досліджуваний період використовувало програму 1 С: Бухгалтерія 8.2.

Схема руху інформації при застосуванні даної програми показана на рис.1.3.

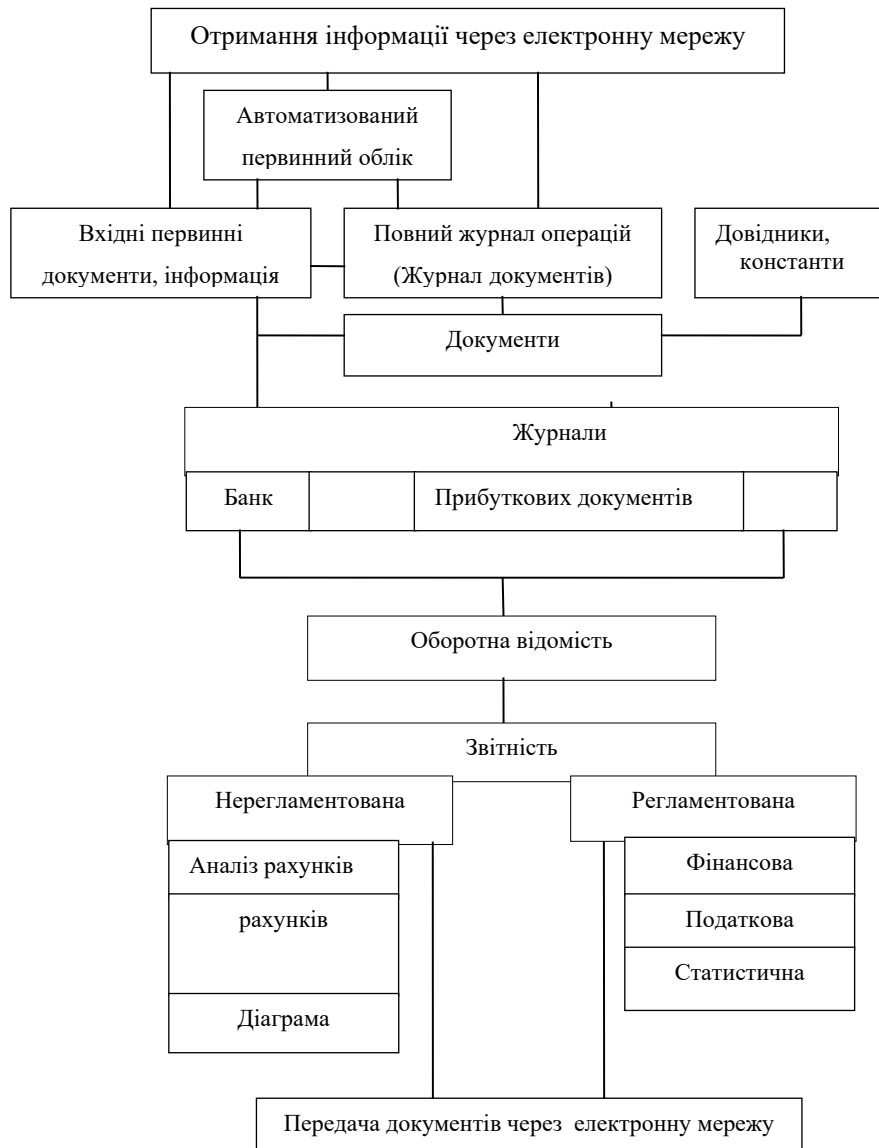

Рис. 1.3. Схема руху інформації при застосуванні «1С: Бухгалтерія 8.2»

Вибір інтерфейсу платформи 1 С: Бухгалтерія 8.2 показано на рис. 1.4.

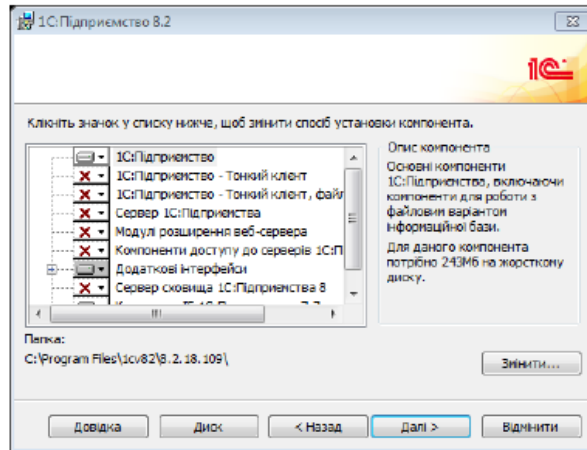

Рис.1.4. Вибір інтерфейсу платформи 1 С: Бухгалтерія 8.2

Основним способом відображення господарських операцій в бухгалтерському обліку є введення документів у конфігурацію, відповідну первинним обліковим документам.

Перед початком експлуатації програми необхідно створити інформаційну базу, з якої буде вестися робота при її першому запуску (рис. 1.5).

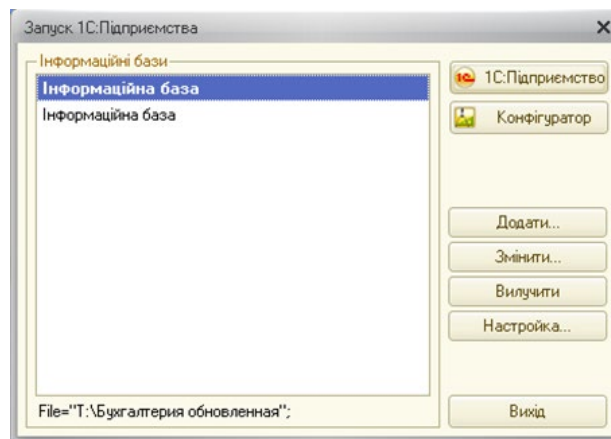

Рис. 1.5. «Запуск програми»

На початковому етапі роботи з програмою необхідно створити підприємство. Для цього на панелі функцій вибираємо «Підприємство». У рядку «Повне найменування» вводимо найменування ПАТ «Славутський хлібзавод» і вказуємо його вид - юридична особа.

Далі заповнюємо його основні реквізити та дані про облікову політику підприємства.

Наступним кроком є введення початкових залишків. Для цього на панелі функцій вводимо дату на 31.12.2020 р. і починаємо вводити залишки по рахункам (рис 1.6).

Рис. 1.6. «Установка дати введення початкових залишків»

Після цього можемо розпочати роботу, з відображення господарських операцій з обліку розрахунків з покупцями за допомогою програми 1С:Бухгалтерія 8.2.

Будь-які відносини з контрагентами починаються з укладання договору. Договір у програмі створюється автоматично при внесенні контрагента до інформаційної бази (рис. 1.7).

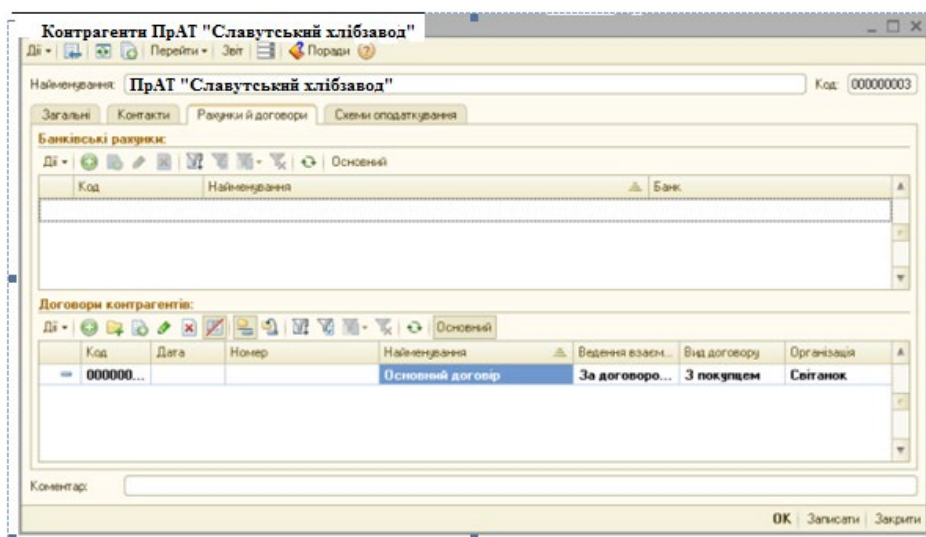

Рис. 1.7. Вікно контрагенти «Рахунки і договори»

Настройка параметрів обліку Розрахунки з контрагентами показана на рис.1.8.

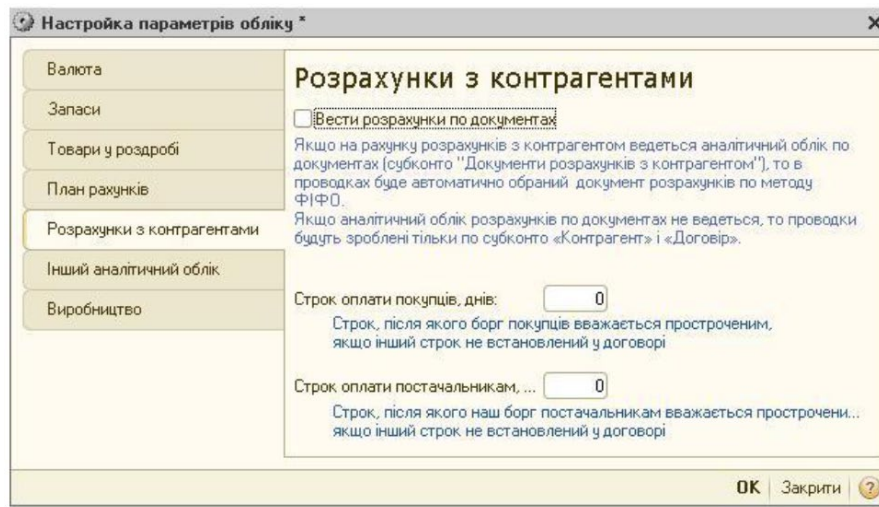

Рис. 1.8. Вікно Настройка параметрів обліку Розрахунки з контрагентами

На закладці Розрахунки з контрагентами є лише один елемент управління який здійснює підключення або відключення третього виду субконтро. На цій закладці можна також вказати строк, після якого борг покупців стає простроченим.

Параметри рахунків розрахунків з контрагентами зберігаються в реєстрі відомостей «Рахунки розрахунків з контрагентами» (рис.1.9).

Організація	Контрагент	Договір	Вид розрахунків	Рахуно...	Рахуно...	Рахуно...	Рахуно...	Рахуно...
				631	3711	361	6811	685
			Розрахунки в іноземній валюті	632	3712	362	6812	
			Розрахунки у валюті регламентованого обліку	631	3711	361	6811	685

Рис. 1.9. Рахунки розрахунків з контрагентами

Програма 1С: Бухгалтерія 8.2 дає можливість отримати вихідну інформацію з обліку розрахунків з покупцям. Ця інформація відображається

в різних документах: Оборотно-сальдова відомість, Карточка рахунку, Аналіз рахунку, з рахунку по датах, Журнал по субконто та інших звітах.

Аналіз вихідної інформації розпочинають в режимі перегляду Журналу операцій, а для більш складних вибірок використовують режим формування довільних звітів по журналу операцій.

Загальні підсумки по залишках на початок і кінець періоду, оборотах по рахунках розрахунків з покупцям можна отримати з Оборотно-сальдової відомості.

За необхідності розкрити рух розрахункових операцій у поточному періоді, формується Картка рахунку дебіторської заборгованості по розрахунках з покупцями. Це можна зробити, не виходячи з оборотно-сальдової відомості, або з пункту меню «Картка рахунку». У картці містяться всі операції за період по цьому виду дебіторської заборгованості, а також залишки на початок і кінець періоду та підсумки оборотів.

Аналізу рахунку по субконто дає можливість одержати інформацію про кореспонденцію рахунку 36 «Розрахунки з покупцями та замовниками» з іншими рахунками. Аналіз рахунку по датах дає змогу контролювати кореспонденцію з іншими рахунками за датами. Це, у свою чергу, дає можливість контролювати рух розрахунків на кожен дату окремо.

Аналогічну інформацію можна одержати за допомогою звіту Журнал № 3 (розділ I) та відомості 3.1 по рахунку 36 «Розрахунки з покупцями та замовниками». Для зручності перегляду цього звіту можна включити виведення обігу з рахунками за дебетом чи кредитом. Для одержання Журналу відключаються операції за дебетом, для одержання Відомості по рахунку - операції за кредитом.

Останнім кроком є списання доходів, витрат і відображення фінансових результатів та формування Балансу підприємства.

Після виконання всіх операцій в ПрАТ «Славутський хлібзавод» були сформовані такі документи:

Отже, програма «1С Бухгалтерія 8.2» забезпечувала вирішення всіх задач щодо бухгалтерського обліку підприємства ПрАТ «Славутський хлібзавод». Але в зв'язку з заборонаю використання програми 1С «Бухгалтерія 8.2» підприємству необхідно замінити її на іншу програму яка найбільше розповсюджена в Україні. Ми пропонуємо ПрАТ «Славутський хлібзавод» встановити нову програму для бухобліку MASTER:Бухгалтерія, яку випустила українська корпорація IT-Enterprise. На українському ринку раніше не існувало зручного й простого програмного забезпечення для ведення бухгалтерського обліку на підприємствах. Саме тому й було розроблено MASTER:Бухгалтерію. Цей сервіс відповідає вимогам українського ринку, він простий у використанні.

MASTER: Бухгалтерії складається з функціональних модулів, що охоплюють всі ділянки бухгалтерського та податкового облік. Зокрема, Модуль Продажі передбачає:

- формування документів продажів; рахунків на оплату покупцям;
- відображення реалізації товарів та послуг;
- складання звітів комісіонерів про продажі;
- складання звітів щодо повернення покупців;
- контроль за складанням зовнішніх довіреностей;
- складання актів звірки взаєморозрахунків;
- коригування боргу;
- складання звітів: оборотно-сальдової відомості по рахунках; картки рахунку; оборотно-сальдової відомості по аналітиках; картки аналітики;
- проведення аналізу заборгованості;
- формування довідників у розрізі: контрагентів; договорів; країн, міст, областей, населених пунктів; районів.

MASTER: Бухгалтерія містить повний перелік аналітичних звітів: оборотно-сальдова відомість, аналіз рахунку, картка рахунку, шахова відомість, журнали-ордери, оборотно-сальдові відомості за аналітиками,

картки аналітики, зведені проводки. У MASTER: Бухгалтерії автоматично формується головна книга, універсальний звіт, а також звітність по ПДВ, регламентована фінансова звітність та звітність із податку на прибуток.

Таким чином, автоматизація бухгалтерського обліку розрахнків з покупцями у ПрАТ «Славутський хлібзавод» за допомогою сучасних інформаційних технологій, і зокрема програми MASTER: Бухгалтерія забезпечить зниження трудомісткості обліку, зменшить витрати часу на обчислення і розрахунки, сприятиме чіткій організації обліку й контролю з тим, щоб своєчасно одержувати достовірну інформацію про операції за розрахунками з покупцями.

Висновки до розділу 1

На підставі проведеного дослідження методологічних основ дослідження розрахунків з покупцями можна зробити наступні висновки:

1. У процесі функціонування підприємства проводять розрахунки зі своїми контрагентами, зокрема, з покупцями. Метою здійснення розрахунків для покупців є максимальне наближення моменту передачі продукції та товарів, з одного боку, і коштів, з іншої. Основним об'єктом бухгалтерського обліку операцій за розрахунками з покупцями є дебіторська заборгованість. Дебіторська заборгованість – це сума грошових коштів, їх еквівалентів або інших активів, яку на певну дату підприємству заборгували його дебітори - юридичні та фізичні особи.

2. Для раціональної організації бухгалтерського обліку рахунків клієнтів необхідно дотримуватись вимог усіх чинних законодавчих та нормативних актів та розробити власну облікову політику підприємства, яка не суперечить чинному законодавству, враховуючи специфіку діяльності конкретних компаній і національних рахунків, адаптованих до міжнародних стандартів рахунків клієнта. Сьогодні вдосконалюється проблема обліку безнадійної заборгованості, визначення окремих категорій, врахування

ризика, метод відображення розрахунків з покупцем, класифікація заборгованості тощо. Практика використання нормативно-законодавчої бази з питань обліку, аналізу та аудиту засвідчили наявність багатьох недостатньо вивчених і неузгоджених питань. Проте чи не найголовніший недолік законодавства України – це зависока частота його зміни і внесення поправок. Хоча, певною мірою, це свідчить про постійний процес його удосконалення, але це потребує часу для їх вивчення та використання на практиці. Отже, виникає об'єктивна необхідність подальшого поглиблення теоретичних досліджень і методологічних розробок, спрямованих на удосконалення обліку, аналізу та аудиту розрахунків з покупцями.

3. Дослідження організації і методики обліку розрахунків з покупцями в роботі виконані на матеріалах обліку і звітності підприємства ПрАТ «Славутський хлібозавод». Ведення обліку на підприємстві здійснюється бухгалтерією, яка складається з наступних облікових груп: група обліку основних засобів; група обліку виробничих запасів; група обліку матеріальних витрат і калькуляції собівартості; група обліку розрахункових і касових операцій; група зведеного обліку.

Згідно затвердженої облікової політики підприємство використовує автоматизовану форму бухгалтерського обліку. ПрАТ «Славутський хлібозавод» в досліджуваному періоді використовувало програму «1С: Бухгалтерія 8.2».

Важливим елементом облікової політики ПрАТ «Славутський хлібозавод» є формування підходів щодо обліку дебіторської заборгованості за розрахунками з покупцями та відображення її у фінансовій звітності підприємства.

Керівник ПрАТ «Славутський хлібозавод» створює необхідні умови для правильного ведення бухгалтерського обліку розрахунків з покупцями. Першим етапом бухгалтерського обліку є документування. З метою своєчасного отримання первинних документів з місць їх виписування

наказом керівника встановлено графік документообігу, яким регулюється порядок і строки складання, подання в бухгалтерію документів, а також призначаються конкретні виконавці, відповідальні за дотримання встановленого порядку і строків. Практика ПрАТ «Славутський хлібзавод» з документування господарських операцій обліку розрахунків з покупцями та замовниками відповідає нормативній базі.

Для обліку дебіторської заборгованості з покупцями у ПрАТ «Славутський хлібзавод» використовується рахунок 36 «Розрахунки з покупцями та замовниками». Аналітичний облік заборгованостей з покупцями ведеться за кожним дебітором. У системі реєстрів бухгалтерського обліку розрахунки з покупцями відображаються в журналі № 3 (розділ I) та відомості 3.1, розроблених на комп'ютері. У цьому журналі суміщено аналітичний і синтетичний облік господарських операцій щодо розрахунків з покупцями, причому на ведення останнього не витрачається додаткового часу, оскільки його дані впливають з даних аналітичного обліку.

Дані наведені в реєстрах використовують при складанні фінансової звітності підприємства. Інформацію про наявність дебіторської заборгованості у підприємства дає Баланс (ф.№1). Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги наводиться в рядку 1125 за чистою реалізаційною вартістю.

Таким чином, на підприємстві ПрАТ «Славутський хлібзавод» дотримуються методології ведення обліку розрахунків з покупцями з незначними порушеннями вимог чинного законодавства стосовно резерву сумнівних боргів. На підприємстві облік на рахунку 38 «Резерв сумнівних боргів» проводиться, а сам резерв не створюється. В балансі підприємства ПрАТ «Славутський хлібзавод» резерв сумнівних боргів не зазначений.

4. Одним із шляхів удосконалення обліку операцій з покупцями є застосування сучасних інформаційних технологій, які суттєво покращують

його організацію на підприємстві і значно підвищують продуктивність праці бухгалтерів. В ПрАТ «Славутський хлібзавод» для обліку в досліджуваний період використовувало програму 1С: Бухгалтерія 8.2. В роботі розглянуто порядок відображення господарських операцій з обліку розрахунків з покупцями за допомогою даної програми. Програма 1С: Бухгалтерія 8.2 дає можливість отримати вихідну інформацію з обліку розрахунків з покупцям. Ця інформація відображається в різних документах: Оборотно-сальдова відомість, Карточка рахунку, Аналіз рахунку, з рахунку по датах, Журнал по субконто та інших звітах.

Отже, програма «1С Бухгалтерія 8.2» забезпечувала вирішення всіх задач, що стоять перед бухгалтерією підприємства ПрАТ «Славутський хлібзавод». Але в зв'язку з заборонаю використання програми «1С Бухгалтерія 8.2» підприємству необхідно замінити її на іншу. Тому, ми пропонуємо ПрАТ «Славутський хлібзавод» встановити нову програму для бухобліку MASTER:Бухгалтерія, яку випустила українська корпорація IT-Enterprise.

Таким чином, автоматизація бухгалтерського обліку розрахунків з покупцями у ПрАТ «Славутський хлібзавод» за допомогою сучасних інформаційних технологій, і зокрема програми MASTER: Бухгалтерія забезпечить зниження трудомісткості обліку, зменшить витрати часу на обчислення і розрахунки, сприятиме чіткій організації обліку й контролю з тим, щоб своєчасно одержувати достовірну інформацію про операції за розрахунками з покупцями.

РОЗДІЛ ІІ. АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАТ «СЛАВУТСЬКИЙ ХЛІБОЗАВОД» ТА ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ

2.1. Організаційно-економічна характеристика діяльності ПрАТ «Славутський хлібозавод» за 2020-2021 рр.

ПрАТ «Славутський хлібозавод» згідно Статуту та Установчого Договору, створене у відповідності із Господарським кодексом України [8], шляхом об'єднання майна Учасників. Товариство є юридичною особою за законодавством України і набуло прав юридичної особи з дня його державної реєстрації 30.10.1996 року. Воно є самостійним господарюючим суб'єктом, має самостійний баланс, розрахунковий, валютний та інші рахунки в банках і діє на основі повного господарського розрахунку, самофінансування і самоокупності.

Адреса підприємства: 71796, Хмельницька обл., Славутський р-н, м. Славута, вул. Церковна, буд. 29.

Підприємство створене з метою задоволення потреб суспільства в товарах, одержання прибутку і реалізації на основі отриманого прибутку соціальних та економічних інтересів засновників та членів трудового колективу.

Основним видом діяльності ПрАТ «Славутський хлібозавод» є:

10.71 Виробництво хліба та хлібобулочних виробів; виробництво борошняних кондитерських виробів, тортів і тістечок нетривалого зберігання.

Інші види:

01.24 Вирощування зерняткових і кісточкових фруктів;

10.61 Виробництво продуктів борошномельно-круп'яної промисловості;

10.72 Виробництво сухарів і сухого печива; виробництво борошняних кондитерських виробів, тортів і тістечок тривалого зберігання.

Основними видами продукції, яку виробляє і реалізує підприємство є: хлібні вироби, здобні вироби, булочні вироби, кондитерські вироби, макаронні вироби. Загальний асортимент продукції становить близько 140 найменувань.

Окрім цього хлібозавод має роздрібну торговельну мережу, яка спеціалізується на продажу продукції власного виробництва.

Організаційна структура ПрАТ «Славутський хлібзавод» наведена на рис. 2.1.

Рис. 2.1. Організаційна структура ПрАТ «Славутський хлібзавод»

На підприємстві використовується лінійна структура управління, яка розроблена таким чином, щоб мати оперативний вплив на виробничий процес, введення обліку виробництва та складання фінансових і статистичних звітів, а також забезпечення ритмічної та рентабельної діяльності в областях, передбачених Статутом підприємства.

Оперативне керівництво поточною діяльністю ПрАТ «Славутський хлібзавод» здійснюється генеральним директором, який призначається та звільняється з посади Засновником.

Генеральний директор підприємства: без довіреності діє від імені підприємства, репрезентує його в усіх установах, підприємствах і організаціях; укладає будь-які угоди та інші юридичні акти; відкриває в банках розрахунковий, валютний та інші рахунки, здійснює платежі з рахунків підприємства; за погодженням з Засновником затверджує поточні плани діяльності підприємства, штатний розклад і посадові оклади; приймає рішення щодо інших питань поточної діяльності та здійснює інші дії для досягнення цілей підприємства в межах своєї компетенції.

Технічний директор здійснює керівництво діяльністю технологічних служб підприємства, він відповідає за виконання планів виробництва продукції.

Директор з виробництва здійснює керівництво виробничими цехами.

Комерційний директор з продажу здійснює керівництво відділом збуту та торговою мережею. Він забезпечує вивчення і аналіз ринків збуту продукції та планування товарної політики підприємства, не допущення дебіторської заборгованості.

Головний бухгалтер забезпечує раціональну організацію обліку та своєчасне складання бухгалтерської звітності на підприємстві. Керує працівниками бухгалтерії підприємства.

Керівник відділу збуту зосереджує свою увагу на пошуку партнерів, відповідає за експортну діяльність підприємства тощо.

Головний технолог бере участь в налагоджувальних і інших роботах по впровадженню і освоєнню нової техніки.

Головний енергетик відповідає за постачання електроенергії на підприємстві, впроваджує заходи по її ефективному використанню.

Структура виробництва ПрАТ «Славутський хлібзавод» складається з

наступних структурних підрозділів:

- основне виробництво;
- допоміжне виробництво;
- непромисловий персонал (апарат управління і працівники торговельної сфери).

До складу основного виробництва входять:

- цех по виробництву хлібобулочних виробів;
- цех по виробництву кондитерських виробів;
- борошномельне виробництво;
- переробний комплекс;
- виробничо-технологічна лабораторія.

Для узагальнення інформації про фінансово-господарську діяльність підприємства ПрАТ «Славутський хлібзавод» проведемо аналіз фінансових результатів його діяльності. Основним джерелом для аналізу є форма № 2 Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) (дод. Г, Е).

Аналіз фінансових результатів діяльності ПрАТ «Славутський хлібзавод» за 2020-2021 рр. показаний в табл.2.1.

Таблиця 2.1

Аналіз фінансових результатів діяльності ПрАТ «Славутський хлібзавод»
за 2020-2021 рр., тис. грн.

Показники	2020 рік	2021 рік	Відхилення, 2021/2020	
			Абс., +/-	Відн., %
1	2	3	4	5
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	77893	86325	8432	10,83
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	53545	62581	9036	16,88
Валовий прибуток	24348	23744	-604	-2,48
Інші операційні доходи	191	14	-177	-92,67
Адміністративні витрати	5868	6073	205	3,49
Витрати на збут	12318	13795	1477	11,99
Інші операційні витрати	1251	1552	301	24,06
Фінансовий результат від операційної діяльності	5102	2338	-2764	-54,17

Продовження табл.2.1				
1	2	3	4	5
Інші фінансові доходи	232	233	1	0,43
Інші доходи	5	0	-5	-100,00
Інші витрати	3	0	-3	-100,00
Фінансовий результат до оподаткування	5336	2571	-2765	-51,82
Витрати з податку на прибуток	960	463	-497	-51,77
Чистий фінансовий результат	4376	2108	-2268	-51,83

Як видно з табл. 2.1, протягом 2020-2021 рр. показники діяльності ПрАТ «Славутський хлібзавод» зазнали змін. Чиста виручка від реалізації зросла в 2021 році порівняно з 2020 роком на 8432 тис. грн. (10,83%). За цей час собівартість реалізації зросла на 9036 тис. грн. (16,88%). Валовий прибуток підприємства зменшився проти 2020 року на 604 тис. грн. (2,48%).

Операційні доходи ПрАТ «Славутський хлібзавод» зменшилися в 2021 році проти 2020 року на 117 тис. грн. (92,67%). Негативно вплинуло на фінансові результати підприємства зростання в 2021 році проти 2020 року адміністративних витрат та витрат на збут на 205 тис. грн. (3,49%) та 1477 тис. грн. (11,99%) відповідно. Також зросли інші операційні витрати на 301 тис. грн. (24,06%). Це призвело до зменшення фінансового результату від операційної діяльності на 2764 тис. грн. (54,17%).

Інші фінансові доходи ПрАТ «Славутський хлібзавод» зросли в 2021 році проти 2020 року на 1 тис. грн. (0,43%), а інші доходи навпаки зменшилися на 5 тис. грн. (100,00%). Це призвело до зменшення фінансового результату до оподаткування на 2765 тис. грн. (51,82%). Чистий прибуток ПрАТ «Славутський хлібзавод» в 2021 році зменшився на 2268 тис. грн. (51,83%) порівняно з 2020 роком та склав 2108 тис. грн.

Як видно з аналізу діяльності ПрАТ «Славутський хлібзавод» зазнала негативних змін, зі збільшенням чистого доходу від реалізації продукції чистий прибуток навпаки зменшився. Отже, керівництву підприємства для покращення його діяльності потрібно надалі знаходити резерви економії

витрат, впроваджувати заходи для підвищення доходів, вводити додаткові пільги для покупців.

Стратегія ПрАТ «Славутський хлібзавод» спрямована на задоволення вимог та очікувань покупців і, в той же час, на утримування лідируючих позицій на ринку хлібобулочних продуктів.

Орієнтація ПрАТ «Славутський хлібзавод» на вдосконалення системи управління означає:

- компанія наголошує, що майбутньому вона повинна бути ще кращою щодо якості продукції та зменшення екологічних проблем та небезпек для працівників та населення району знаходження підприємства;

- компанія вважає своїм обов'язком постійно виконувати очікування замовника щодо смаку, зовнішнього дизайну, асортименту продукції та якості обслуговування;

- управлінські дії керівництва спрямовані на підвищення ефективності системи управління підприємством;

- забезпечення підвищення мотивації працівників та задоволення клієнтів компанії.

Загалом слід відзначити високу ефективність роботи менеджменту ПрАТ «Славутський хлібзавод». Для компанії характерний демократичний стиль керівництва. Він ґрунтується на колегіальному прийнятті рішень керівниками всіх підрозділів, широкій поінформованості апарату управління щодо проблем та цілей підприємства, а також обізнаності всіх працівників про виконання заявлених завдань.

2.2. Аналіз виробничо-господарської діяльності та фінансового стану ПрАТ «Славутський хлібзавод» за 2020-2021 рр.

Проведення аналітичної роботи в ПрАТ «Славутський хлібзавод» спрямоване на забезпечення прийняття ефективних управлінських рішень щодо виробничо-господарської діяльності підприємства та його фінансового

стану.

Аналіз показників виробничо-господарської діяльності дає можливість оцінити роботу підприємства, вивити тенденцію зміни цих показників, а також виявити недоліки у роботі підприємства та їх причини.

Аналіз показників виробничо-господарської діяльності підприємства ПрАТ «Славутський хлібзавод» за 2020-2021 рр. показаний в табл.2.2.

Таблиця 2.2

Аналіз показників виробничо-господарської діяльності ПрАТ «Славутський хлібзавод» за 2020-2021 рр., тис. грн.

Показники	Од. виміру	2020 рік	2021 рік	Відхилення, 2021/2020	
				Абс., +/-	Відн., %
1	2	3	4	5	6
Обсяги виробництва продукції:					
У натуральній формі:					
Хлібобулочні вироби	тн	4018	4724	706	17,57
Кондитерські вироби	тн	168	198	30	17,86
У грошовій формі:					
Хлібобулочні вироби	тис.грн.	61990	70453	8463	13,65
Кондитерські вироби	тис.грн.	8817	9514	697	7,90
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	тис.грн.	77893	86325	8432	10,83
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	тис.грн.	53545	62581	9036	16,88
Витрати на 1 грн. реалізованої продукції	коп.	68,74	72,49	3,75	5,46
Валовий прибуток	тис.грн.	24348	23744	-604	-2,48
Чистий фінансовий результат	тис.грн.	4376	2108	-2268	-51,83
Середня спискова чисельність персоналу	чол.	191	183	-8	-4,19
Фонд оплати праці	тис.грн.	26481	27849	1368	5,17
Середньомісячна зарплата	грн.	11554	12682	1128	9,76
Середньорічна вартість основних засобів	тис.грн.	35262	36548	1286	3,65
Середньорічна продуктивність праці	тис.грн./чол.	408	472	64	15,67

Обсяги виробництва хлібобулочних виробів в 2021 році збільшилися проти 2020 року у натуральній формі на 706 тн (17,57%) та в грошовій формі

на 8463 тис. грн. (13,65%).

Чистий дохід від реалізації зростає в 2021 році порівняно з 2020 роком на 8432 тис. грн. (10,83%). За цей час собівартість реалізації зростає на 9036 тис. грн. (16,88%). Витрати на 1 грн. реалізованої продукції в 2021 році збільшилися порівняно з 2020 роком на 3,75 коп. (5,46%). Валовий прибуток підприємства зменшився проти 2020 року на 604 тис. грн. (2,48%). В 2021 році підприємство ПрАТ «Славутський хлібзавод» одержало 2018 тис. грн. чистого прибутку, що менше на 2268 тис. грн. (51,83%) проти 2020 року.

Середня спискова чисельність штатних працівників облікового складу у 2021 році склала 183 особи, що на 8 чоловік (4,19%) менше проти 2020 року. Фонд оплати праці в 2021 році зріс на 1368 тис. грн. (5,17%) порівняно з 2020 роком. Позитивним є значне зростання величини середньомісячної заробітної плати одного працюючого з 11554 у 2020 році до 12682 грн. у 2021 році (приріст становить +1128 грн.).

Середньорічна вартість основних засобів у 2021 році склала 36548 тис. грн., що на 1286 тис. грн. (3,65%) більше проти 2020 року.

Середньорічна продуктивність праці в 2021 році збільшилася порівняно з 2020 роком на 64 тис.грн. (15,67%). Отже, підприємство ефективно використовує наявні ресурси та має перспективи розвитку у майбутньому.

Отже, як показує проведений аналіз показники фінансово-господарської діяльності ПрАТ «Славутський хлібзавод» в 2021 році зазнали деяких негативних змін. Але завдяки значній працездатності колективу підприємство продовжує планувати успішно функціонувати та розвиватись з гарною перспективою.

Одним із важливих етапів аналізу діяльності підприємства є оцінка його фінансового стану на підставі комплексу показників, а саме:

- показників оцінки майнового стану;
- показників ліквідності та платоспроможності;
- показників фінансової стійкості;

- показників ділової активності;
- показників рентабельності [14].

Одним із етапів аналізу фінансового стану ПрАТ «Славутський хлібзавод» є оцінка його майнового стану.

Алгоритм розрахунку основних показників майнового стану ПрАТ «Славутський хлібзавод» за 2020-2021 роки наведено у табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Алгоритм розрахунку основних показників майнового стану
ПрАТ «Славутський хлібзавод»

Показник	Формула для розрахунку	Рекомендоване значення, тенденції змін
1	2	3
Коефіцієнт зносу основних засобів	Знос основних засобів (Ф. 1 Баланс, р.1012)	Зменшення
	Первісна вартість основних засобів (Ф. 1 Баланс, р.1011)	
Коефіцієнт придатності основних засобів	Первісна вартість основних засобів (Ф. 1 Баланс, р.1011)	Збільшення
	Знос основних засобів (Ф. 1 Баланс, р.1012)	
Коефіцієнт оновлення основних засобів	Збільшення за звітний період первісної вартості основних засобів (Ф. 1 Баланс, р.1011 гр.4- гр.3)	Збільшення
	Первісна вартість основних засобів (Ф. 1 Баланс, р.1011)	

Аналіз показників майнового стану ПрАТ «Славутський хлібзавод» наведено у табл. 2.4.

Стан основних засобів змінюється під впливом введення в дію нових об'єктів та потужностей, вибуття зношених і морально застарілих основних засобів. Коефіцієнт зносу основних засобів в період з 2020 по 2021 років збільшився на 0,010, що є негативним фактором економіки підприємства.

Спостерігається зменшення коефіцієнту придатності, що також є негативно для підприємства.

Таблиця 2.4

Аналіз показників майнового стану ПрАТ «Славутський хлібзагод»
за 2020-2021рр.

Показник	2020 рік	2021 рік	Абсолютне відхилення
Коефіцієнт зносу основних засобів	0,729	0,740	0,010
Коефіцієнт придатності основних засобів	1,371	1,352	-0,019
Коефіцієнт оновлення основних засобів	0,001	0,067	0,066

Збільшення коефіцієнту оновлення в 2021 році на 0,066 проти 2020 року є позитивним результатом для підприємства.

Для оцінки ефективності роботи підприємства застосовується відносний показник - рентабельність.

Алгоритм розрахунку показників рентабельності ПрАТ «Славутський хлібзагод» наведено у табл. 2.5.

Таблиця 2.5

Алгоритм розрахунку показників рентабельності ПрАТ «Славутський хлібзагод»

Показник	Формула для розрахунку	Рекомендоване значення, тенденції змін
1	2	3
Рентабельність активів за чистим прибутком	Чистий прибуток (Ф. 2 Звіт про <u>фінансові результати, р.2350</u>) Активи (Ф. 1 Баланс, р.1300)	Збільшення
Рентабельність власного капіталу за чистим прибутком	Чистий прибуток (Ф. 2 Звіт про <u>фінансові результати, р.2350</u>) Власний капітал (Ф. 1 Баланс, р.1495)	Збільшення
Рентабельність реалізованої продукції за прибутком від реалізації	Прибуток від реалізації (Ф. 2 Звіт про <u>фінансові результати, р.2090</u>) Виручка (Ф. 2 Звіт про фінансові результати, р.2000)	Збільшення
Рентабельність реалізованої продукції за чистим прибутком	Чистий прибуток (Ф. 2 Звіт про <u>фінансові результати, р.2350</u>) Виручка (Ф. 2 Звіт про фінансові результати, р.2000)	Збільшення

Оцінка показників рентабельності ПрАТ «Славутський хлібзагод» наведена у табл. 2.6.

Таблиця 2.6

Оцінка показників рентабельності ПрАТ «Славутський хлібзабуд»
за 2020-2021рр., %

Показник	2020 рік	2021 рік	Абсолютне відхилення
1	2	3	4
Рентабельність активів за чистим прибутком	12,15	5,57	-6,57
Рентабельність власного капіталу за чистим прибутком	13,98	6,42	-7,56
Рентабельність реалізованої продукції за прибутком від реалізації	31,26	27,51	-3,75
Рентабельність реалізованої продукції за чистим прибутком	5,62	2,44	-3,18

За даний період діяльності підприємства рентабельність активів та власного капіталу за чистим прибутком зменшилася на 6,57% та на 7,56% відповідно.

Рентабельність реалізованої продукції за прибутком від реалізації зменшилася на 3,75%, а за чистим прибутком на 3,18%.

Проведений аналіз показників рентабельності говорить про зменшення ефективності діяльності підприємства.

Одним із етапів аналізу фінансового стану ПрАТ «Славутський хлібзабуд» є оцінка ліквідності та платоспроможності підприємства. Алгоритм розрахунку показників ліквідності ПрАТ «Славутський хлібзабуд» наведено у табл. 2.7.

Таблиця 2.7

Алгоритм розрахунку показників ліквідності ПрАТ «Славутський хлібзабуд»

Показник	Формула для розрахунку	Рекомендоване значення, тенденції змін
1	2	3
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	Грошові кошти і їх еквіваленти (Ф. 1 Баланс, р.1165) Поточні зобов'язання (Ф. 1 Баланс, р.1695)	0,2-0,5

Продовження табл. 2.7		
1	2	3
Коефіцієнт швидкої ліквідності	Грошові кошти, коротко-строкові фінансові вкладення, дебіторська заборгованість (Ф. 1 Баланс, р.1125 + ... + р.1165) Поточні зобов'язання (Ф. 1 Баланс, р.1695)	0,5 – 2
Коефіцієнт поточної ліквідності	Поточні активи (Ф. 1 Баланс, р.1195) Поточні зобов'язання (Ф. 1 Баланс, р.1695)	1 - 1,5

Оцінка відносних показників ліквідності ПрАТ «Славутський хлібзавод» за 2020-2021рр показана в табл. 2.8.

Таблиця 2.8

Показники оцінки ліквідності ПрАТ «Славутський хлібзавод» за 2020-2021рр.

Показник	2020 рік	2021 рік	Абсолютне відхилення
1	2	3	4
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	1,352	0,635	-0,717
Коефіцієнт швидкої (проміжної) ліквідності	1,867	1,265	-0,602
Коефіцієнт поточної ліквідності (покриття)	7,116	7,428	0,312

Таким чином, у 2021 році порівняно з 2020 роком у ПрАТ «Славутський хлібзавод» спостерігається зменшення коефіцієнтів абсолютної та швидкої ліквідності. Коефіцієнту абсолютної ліквідності зменшився на 0,717, що вказує на зменшення спроможності підприємства розраховуватися за своїми зобов'язаннями перед контрагентами. Коефіцієнт швидкої (проміжної) ліквідності в 2021 році складає 1,265, що на 0,602 менше проти 2020 року. Коефіцієнт поточної (загальної) ліквідності (покриття) навпаки зріс проти 2020 року на 0,312.

Підприємству слід вжити заходів щодо зниження обсягу поточних активів та налагодження ефективної політики розрахунків.

Алгоритм розрахунку показників фінансової стійкості ПрАТ

«Славутський хлібзавод» наведено в табл. 2.9.

Таблиця 2.9

Алгоритм розрахунку показників фінансової стійкості ПрАТ «Славутський хлібзавод»

Показник	Формула для розрахунку	Рекомендоване значення, тенденції змін
1	2	3
Коефіцієнт незалежності (автономії)	$\frac{\text{Власний капітал (Ф. 1 Баланс, р.1495)}}{\text{Валюта балансу (Ф. 1 Баланс, р.1900)}}$	>0,5, збільшення
Коефіцієнт фінансової залежності	$\frac{\text{Валюта балансу (Ф. 1 Баланс, р.1900)}}{\text{Власний капітал (Ф. 1 Баланс, р.1495)}}$	<2,0, зменшення
Коефіцієнт стійкості фінансування	$\frac{\text{Власний капітал} + \text{Довгострокові зобов'язання і забезпечення (Ф. 1 Баланс, р.1495 + р.1595)}}{\text{Валюта балансу (Ф. 1 Баланс, р.1900)}}$	0,8-0,9, збільшення
Коефіцієнт концентрації залученого капіталу	$\frac{\text{Довгострокові зобов'язання і забезпечення} + \text{Поточні зобов'язання (Ф. 1 Баланс, р.1595 + р.1695)}}{\text{Валюта балансу (Ф. 1 Баланс, р.1900)}}$	<0,5, зменшення
Коефіцієнт структури фінансування необоротних активів	$\frac{\text{Довгострокові зобов'язання і забезпечення (Ф. 1 Баланс, р.1595)}}{\text{Необоротні активи (Ф. 1 Баланс, р.1095)}}$	<0,1, зменшення
Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів	$\frac{\text{Довгострокові зобов'язання і забезпечення (Ф. 1 Баланс, р.1595)}}{\text{Довгострокові зобов'язання і забезпечення} + \text{Власний капітал (Ф. 1 Баланс, р.1495 + р.1595)}}$	<0,5, зменшення

Показники оцінки фінансової стійкості ПрАТ «Славутський хлібзавод» за 2020-2021рр. показані в табл. 2.10.

Таблиця 2.10

Показники оцінки фінансової стійкості ПрАТ «Славутський хлібзавод» за 2020-2021рр.

Показник	2020 рік	2021 рік	Абсолютне відхилення
1	2	3	4
Коефіцієнт незалежності (автономії)	0,869	0,868	-0,001
Коефіцієнт фінансової залежності	1,151	1,152	0,002
Коефіцієнт стійкості фінансування	0,902	0,901	-0,001

Продовження табл.2.10			
1	2	3	4
Коефіцієнт концентрації залученого капіталу	0,109	0,125	0,017
Коефіцієнт структури фінансування необоротних активів	0,036	0,037	0,001
Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів	0,869	0,868	-0,001

Коефіцієнт незалежності характеризує питому вагу власного капіталу в загальній сумі балансу. В 2021 році він становив 0,868, що на 0,001 пункт менше, порівняно з 2020 роком. Коефіцієнт фінансової залежності свідчить про збільшення в 2021 році питомої ваги залучених коштів у фінансуванні підприємства, він зріс на 0,002 порівняно з 2020 роком. Коефіцієнт концентрації залученого капіталу залежить від галузевих особливостей і становить в 2021 році 0,125, що на 0,017 більше, порівняно з 2020 роком. Коефіцієнт структури фінансування необоротних активів в 2021 році становив 0,037, що на 0,001 пунктів більше, порівняно з 2020 роком. Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів у ПрАТ «Славутський хлібзавод» становить в 2021 році 0,869, що на 0,001 пункт більше, порівняно з 2020 роком. Проведений аналіз свідчить про не зовсім стійкий фінансовий стан підприємства.

Алгоритм розрахунку показників ефективності використання окремих видів активів (коефіцієнтів оборотності) ПрАТ «Славутський хлібзавод» наведено в табл.2.11.

Таблиця 2.11

Алгоритм розрахунку показників ефективності використання окремих видів активів (коефіцієнтів оборотності) ПрАТ «Славутський хлібзавод»

Показник	Формула для розрахунку	Рекомендоване значення, тенденції змін
1	2	3
Коефіцієнт оборотності активів	Чиста виручка від реалізації (Ф. 2 Звіт про фінансові результати, р.2000) Середні залишки активів (Ф. 1 Баланс, р.1195 (гр.3 + гр.4 / 2)	Збільшення

Продовження табл.2.11		
1	2	3
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	Чиста виручка від реалізації (Ф. 2 Звіт про фінансові результати, р.2000) Середні залишки власного капіталу (Ф. 1 Баланс, р.1495 (гр.3 + гр.4 / 2))	Збільшення
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	Чиста виручка від реалізації (Ф. 2 Звіт про фінансові результати, р.2000) Середні залишки дебіторської заборгованості (Ф. 1 Баланс, р.1125+ р.1130 + р.1135 + р.1136 + р.1155 (гр.3 + гр.4 / 2))	Збільшення
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	Чиста виручка від реалізації (Ф. 2 Звіт про фінансові результати, р.2000) Середні залишки кредиторської заборгованості (Ф. 1 Баланс, р.1600 +...+ р.1640 (гр.3 + гр.4 / 2))	Збільшення

Основні показники ефективності використання окремих видів активів ПрАТ «Славутський хлібзавод» узагальнені в табл. 2.12.

Таблиця 2.12

Показники ефективності використання окремих видів активів (коефіцієнти оборотності) ПрАТ «Славутський хлібзавод» за 2020-2021рр.

Показник	2020 рік	2021 рік	Абсолютне відхилення
1	2	3	4
Коефіцієнт оборотності активів	2,241	2,338	0,098
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	2,604	2,693	0,089
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	47,685	41,413	-6,272
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	20,585	23,827	3,242

Таким чином, ми бачимо, що в ПрАТ «Славутський хлібзавод» в 2021 році порівняно з 2020 роком, відбулось зменшення оборотності оборотності дебіторської заборгованості на 6,272, що є негативним результатом.

Алгоритм розрахунку тривалості обороту окремих видів активів ПрАТ «Славутський хлібзавод» наведено в таблиці 2.13.

Таблиця 2.13

Алгоритм розрахунку тривалості обороту окремих видів активів ПрАТ
«Славутський хлібзабуд»

Показник	Формула для розрахунку	Рекомендоване значення, тенденції змін
Період обороту активів	365 / Коефіцієнт оборотності активів	Зменшення
Період обороту власного капіталу	365 / Коефіцієнт власного капіталу	Зменшення
Період обороту дебіторської заборгованості	365 / Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	Зменшення
Період обороту кредиторської заборгованості	365 / Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	Зменшення

Розрахунок тривалості обороту активів ПрАТ «Славутський хлібзабуд» представлений у табл. 2.14.

Таблиця 2.14

Тривалість обороту активів ПрАТ «Славутський хлібзабуд» за 2020-2021рр.

Показник	2020 рік	2021 рік	Абсолютне відхилення
Період обороту активів	163	156	-7
Період обороту власного капіталу	140	136	-5
Період обороту дебіторської заборгованості	8	9	1
Період обороту кредиторської заборгованості	18	15	-2

Таким чином, період обороту активів ПрАТ «Славутський хлібзабуд» у 2021 році порівняно з 2020 роком зменшився на 7 днів, період обороту власного капіталу зменшився на 5 днів проти 2020 року. При цьому період обороту дебіторської заборгованості зріс на 1 день, а період обороту кредиторської заборгованості зменшився на 2 дні проти 2020 року. Відбувається зростання періоду оборотності дебіторської заборгованості, що є негативним фактором діяльності ПрАТ «Славутський хлібзабуд».

Підводячи підсумки на основі вище наведених показників, можна стверджувати, що діяльність підприємства є не на вищому рівні. Більшість

показників не відповідають встановленим нормам і бажають бути кращими. Особливо погано характеризують стан підприємства показники рентабельності та фінансової стійкості. Отже, якщо керівництво ПрАТ «Славутський хлібзавод» приймуть міри щодо покращення становища, то в близькому майбутньому підприємство вийде на належний рівень. На мою думку, в першу чергу, треба звернути увагу на обсяги поточних активів, високий рівень, яких і викликав негативні показники.

2.3. Методологічні та практичні основи економічного аналізу розрахунків з покупцями

Для обґрунтування стратегії сучасної системи управління розрахунками з покупцями підприємства необхідним є проведення всебічного аналізу їх стану. Розглянемо організаційно-інформаційну модель аналізу розрахунків з покупцями у ПрАТ «Славутський хлібзавод». Вона складається з п'яти взаємопов'язаних блоків (рис.2.2-2.6).

На першому етапі аналізу розрахунків з покупцями розглядаються об'єкти і суб'єкти аналізу розрахунків з покупцями.

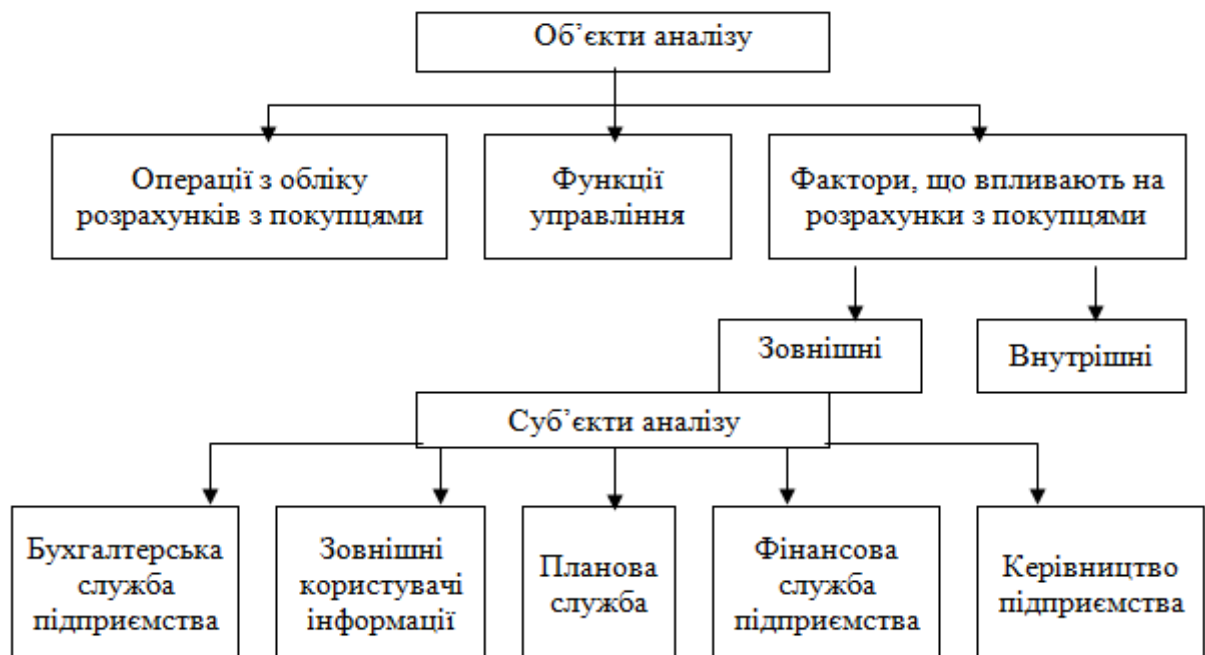

Рис. 2.2. Об'єкти і суб'єкти аналізу розрахунків з покупцями

Для забезпечення виконання завдань, на другому етапі розробляється система показників аналізу розрахунків з покупцями.

Рис.2.3. Система показників аналізу розрахунків з покупцями

Дослідження джерел інформації та інформаційне забезпечення аналізу розрахунків з покупцями проводиться на третьому етапі.

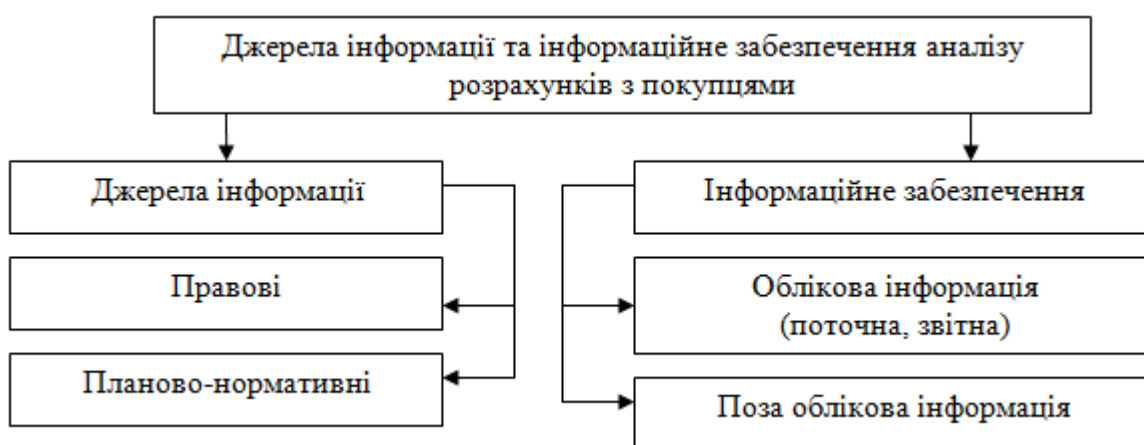

Рис. 2.4. Джерела інформації та інформаційне забезпечення аналізу розрахунків з покупцями

На четвертому етапі розглядаються методи обробки економічної інформаційної бази аналізу розрахунків з покупцями ПрАТ «Славутський хлібзавод».

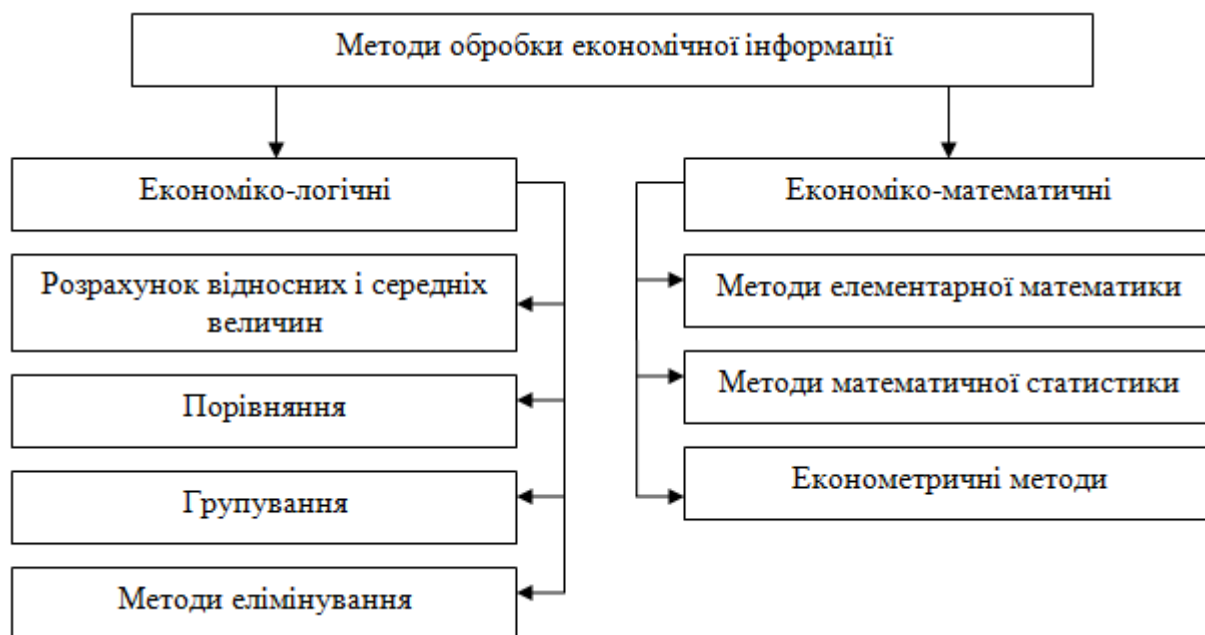

Рис. 2.5. Методи обробки економічної інформації аналізу розрахунків з покупцями

У ролі важливого елементу методики аналізу розрахунків з покупцями ПрАТ «Славутський хлібзавод» виступають технічні прийоми та способи аналізу.

На п'ятому етапі розкриваються методичні прийоми узагальнення і реалізації результатів аналізу розрахунків з покупцями.

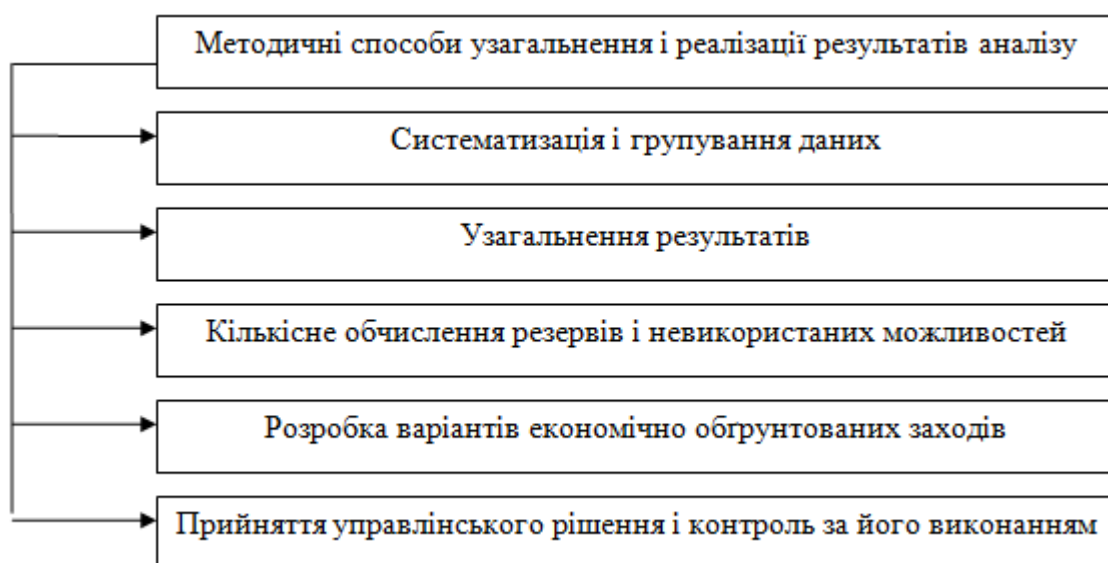

Рис. 2.6. Методичні прийоми узагальнення і реалізації результатів аналізу аналізу розрахунків з покупцями

Зокрема проводиться «... узагальнюються результати аналізу; проводиться обчислення резервів; проводиться розробка варіантів економічно обґрунтованих заходів; приймаються управлінські рішення та проводиться контроль за їх виконанням» [13].

Таким чином, запропонована організаційно-інформаційна модель аналізу розрахунків з покупцями підприємства ПрАТ «Славутський хлібзавод» поєднує основні складові аналітичного процесу - його мету і завдання, об'єкти і суб'єкти дослідження, систему показників і джерела інформації, методичне забезпечення.

Проведемо аналіз розрахунків з покупцями ПрАТ «Славутський хлібзавод» за 2020-2021 роки.

Макет динаміки обсягу дебіторської заборгованості за розрахунками з покупцями в складі оборотних активів ПрАТ «Славутський хлібзавод» за 2020-2021 роки показаний в табл. 2.15.

Таблиця 2.15

Макет динаміки обсягу дебіторської заборгованості за розрахунками з покупцями в складі оборотних активів

№	Найменування	Базисний рік		Звітний рік		Абсолютний приріст, тис. грн.	Темп приросту, %
		Тис. грн	%	Тис. грн	%		
А	В	С	Д	Е	Ф	Г	Н
1	Запаси	Баланс ф. № 1 Ряд. 1100	1С/8Д *100	Баланс ф. № 1 Ряд. 1100	1Е/8Ф *100	1Е-1С	1Е/1С*100-100
2	Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	Баланс ф. № 1 Ряд.1125	2С/8Д *100	Баланс ф. № 1 Ряд.1125	2Е/8Ф *100	2Е-2С	2Е/2С*100-100
3	Дебіторська за боргованість за виданими авансами	Баланс ф. № 1 Ряд.1130	3С/8Д *100	Баланс ф. № 1 Ряд.1130	3Е/8Ф *100	3Е-3С	3Е/3С*100-100

Продовження табл.2.15							
A	B	C	D	E	F	G	H
4	Дебіторська за боргованість за розрахунками з бюджетом	Баланс ф. № 1 Ряд. 1135	4С/8Д *100	Баланс ф. № 1 Ряд. 1135	4Е/8F *100	4Е-4С	4Е/4С*100-100
5	Інша поточна дебіторська заборгованість	Баланс ф. № 1 Ряд.1155	5С/8Д *100	Баланс ф. № 1 Ряд.1155	5Е/8F *100	5Е-5С	5Е/5С*100-100
6	Гроші та їх еквіваленти	Баланс ф. № 1 Ряд.1165	6С/8Д *100	Баланс ф. № 1 Ряд.1165	6Е/8F *100	6Е-6С	6Е/6С*100-100
7	Витрати майбутніх періодів	Баланс ф. № 1 Ряд. 1170	7С/8Д *100	Баланс ф. № 1 Ряд. 1170	7Е/8F *100	7Е-7С	7Е/7С*100-100
8	Всього оборотні активи	Баланс ф. № 1 Ряд. 1195	100	Баланс ф. № 1 Ряд. 1195	100	8Е-8С	8Е/8С*100-100

За формою 1 «Баланс» фінансової звітності проаналізуємо динаміку обсягу дебіторської заборгованості за розрахунками з покупцями в складі оборотних активів ПрАТ «Славутський хлібзавод» за 2020-2021 рр. (табл.2.16).

Таблиця 2.16

Динаміка обсягу дебіторської заборгованості за розрахунками з покупцями в складі оборотних активів ПрАТ «Славутський хлібзавод» за 2020-2021 рр.

№	Найменування	2020 рік		2021 рік		Абсолютний приріст, тис. грн.	Темп приросту, %
		Тис.грн	%	Тис. грн	%		
A	B	C	D	E	F	G	H
1	Запаси	18510	73,64	22945	82,88	4435	23,96
2	Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	749	2,98	727	2,63	-22	-2,94
3	Дебіторська за боргованість за виданими авансами	774	3,08	1059	3,83	285	36,82

Продовження табл.2.16							
A	B	C	D	E	F	G	H
4	Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	194	0,77	422	1,52	228	117,53
5	Інша поточна дебіторська заборгованість	103	0,41	141	0,51	38	36,89
6	Гроші та їх еквіваленти	4774	18,99	2367	8,55	-2407	-50,42
7	Витрати майбутніх періодів	31	0,12	25	0,09	-6	-19,35
8	Всього оборотні активи	25135	100,00	27686	100,00	2551	10,15

Таким чином, у 2021 році порівняно з 2020 роком обсяг дебіторської заборгованості за розрахунками з покупцями ПрАТ «Славутський хлібзавод» за продукцію, товари, роботи, послуги зменшився на 22 тис. грн., або на 2,94%.

Як показують розрахункові дані, частка дебіторської заборгованості за розрахунками з покупцями у структурі оборотних активів ПрАТ «Славутський хлібзавод» складає 2,93% у 2021 році та 2,98% у 2020 році.

Отже, проведений аналіз показав, що ПрАТ «Славутський хлібзавод», завдяки ефективній політиці керівництва, має не велику суму заборгованості за розрахунками з покупцями, яка забезпечує ефективність його діяльності.

Важливим етапом аналізу розрахунків з покупцями є розрахунок показників оборотності дебіторської заборгованості з розрахунків за продукцію, товари, роботи, послуги.

Алгоритм розрахунку показників оборотності дебіторської заборгованості з розрахунків за продукцію, товари, роботи, послуги наведено в табл.2.17.

Таблиця 2.17

Алгоритм розрахунку показників оборотності дебіторської заборгованості з розрахунків за продукцію, товари, роботи, послуги підприємства

Показник	Формула для розрахунку	Рекомендоване значення, тенденції змін
1	2	3
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги	Чиста виручка від реалізації (Ф. 2 Звіт про фінансові результати, р.2000) Середні залишки дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги (Ф. 1 Баланс, р.1125 (гр.3 + гр.4 / 2))	Збільшення
Період обороту дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги	365 / Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги	Зменшення
Частка дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги в загальному обсязі оборотних активів	Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги (ф. № 1 Баланс, Ряд.1125) / Загальна сума оборотних активів (ф. № 1 Баланс, Ряд.1195) *100	Зменшення

Показники оборотності дебіторської заборгованості з розрахунків за продукцію, товари, роботи, послуги підприємства ПрАТ «Славутський хлібзавод» за 2020-2021 рр. наведені в табл.2.18.

Таблиця 2.18

Показники оборотності дебіторської заборгованості з розрахунків за товари, роботи, послуги ПрАТ «Славутський хлібзавод» за 2020-2021 рр.

Показник	2020 рік	2021 рік	Відхилення, +/-
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги, оборот	111,276	116,972	5,696
Період погашення дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги, днів	3	3	0
Частка дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги в загальному обсязі оборотних активів, %	2,98	2,63	-0,35

Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги у 2021 році збільшився проти 2020 року на 5,696 і становить 116,972. Період погашення дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги в 2021 році не змінився порівняно з 2020 роком. Нормативного значення цих показників не має, але чим швидше обертаються ресурси підприємства, тим краще. Частка дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги в загальному обсязі поточних активів в 2021 році змінилась проти 2020 року на 0,35%.

Отже, проведений аналіз показників оборотності дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги ПрАТ «Славутський хлібзавод» говорить про ефективне використання ресурсів. Надалі фінансовій службі підприємства ПрАТ «Славутський хлібзавод» потрібно проводити систематичний контроль за станом оплати покупцями відвантажених продукції та товарів. При виникненні дебіторської заборгованості необхідно застосовувати заходи щодо припинення подальшої поставки продукції та товарів боржникам, найшвидшої оплати відвантажених товарів і накладення штрафних санкцій на боржників.

Висновки до розділу 2

На підставі проведеного дослідження аналізу діяльності базового підприємства та організації і методики проведення економічного аналізу розрахунків з покупцями можна зробити наступні висновки:

1. ПрАТ «Славутський хлібзавод» згідно Статуту та Установчого Договору, створене у відповідності із Господарським кодексом України, шляхом об'єднання майна Учасників і набуло прав юридичної особи з дня його державної реєстрації 30.10.1996 року. Основним видом його діяльності є виробництво хліба та хлібобулочних виробів; виробництво борошняних кондитерських виробів, тортів і тістечок нетривалого зберігання. На підприємстві використовується лінійна структура управління, яка розроблена

таким чином, щоб мати оперативний вплив на виробничий процес, починаючи з забезпечення його матеріально-технічними ресурсами і закінчуючи процесом продажу готової продукції, введення обліку виробництва та складання фінансових і статистичних звітів, а також забезпечення ритмічної та рентабельної діяльності в областях, передбачених Статутом підприємства. Для узагальнення інформації про фінансово-господарську діяльність підприємства було проведено аналіз фінансових результатів його діяльності. Як видно з аналізу діяльність ПрАТ «Славутський хлібзавод» зазнала негативних змін, зі збільшенням чистого доходу від реалізації продукції чистий прибуток навпаки зменшився. Отже, керівництву підприємства для покращення фінансового стану підприємства потрібно знаходити резерви економії витрат, впроваджувати заходи для підвищення доходів, вводити додаткові пільги для покупців.

2. Проведення аналітичної роботи в ПрАТ «Славутський хлібзавод» спрямоване на забезпечення ефективного прийняття управлінських рішень і запобігання негативним наслідкам. Аналіз показників виробничо-господарської діяльності дає можливість оцінити роботу підприємства, вивити тенденцію зміни цих показників, а також виявити недоліки у роботі підприємства та їх причини. Обсяги виробництва хлібобулочних виробів в 2021 році збільшились проти 2020 року у натуральній формі на 706 тн (17,57%) та в грошовій формі на 8463 тис. грн. (13,65%). Середньорічна продуктивність праці в 2021 році збільшилася порівняно з 2020 роком на 64 тис.грн. (15,67%). Підприємство ефективно використовує наявні ресурси та має перспективи розвитку у майбутньому. Як показує проведений аналіз показники фінансово-господарської діяльності ПрАТ «Славутський хлібзавод» в 2021 році зазнали деяких негативних змін. Але завдяки значній працездатності колективу підприємство продовжує планувати успішно функціонувати та розвиватись з гарною перспективою.

На основі проведеного аналізу показників фінансового стану, можна

стверджувати, що діяльність підприємства є не на вищому рівні. Більшість показників не відповідають встановленим нормам і бажають бути кращими. Особливо погано характеризують стан підприємства показники рентабельності та фінансової стійкості. Отже, якщо керівництво ПрАТ «Славутський хлібзавод» приймуть міри щодо покращення становища, то в близькому майбутньому підприємство вийде на належний рівень. На мою думку, в першу чергу, треба звернути увагу на обсяги поточних активів, високий рівень, яких і викликав негативні показники.

3. Для обґрунтування стратегії сучасної системи управління розрахунками з покупцями підприємства необхідним є проведення всебічного аналізу їх стану. Запропонована в роботі організаційно-інформаційна модель аналізу розрахунків з покупцями підприємства ПрАТ «Славутський хлібзавод» поєднує основні складові аналітичного процесу - його мету і завдання, об'єкти і суб'єкти дослідження, систему показників і джерела інформації, методичне забезпечення.

Проведений аналіз розрахунків з покупцями ПрАТ «Славутський хлібзавод» за 2020-2021 роки показав, що підприємство, завдяки ефективній політиці керівництва, має не велику суму заборгованості за розрахунками з покупцями, яка забезпечує ефективність його діяльності. Проведений аналіз показників оборотності дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги ПрАТ «Славутський хлібзавод» говорить про ефективне використання ресурсів. Надалі фінансовій службі підприємства потрібно проводити систематичний контроль за станом оплати покупцями відвантажених продукції та товарів. При виникненні дебіторської заборгованості необхідно застосовувати заходи щодо припинення подальшої поставки продукції та товарів боржникам, найшвидшої оплати відвантажених товарів і накладення штрафних санкцій на боржників.

РОЗДІЛ III. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ АУДИТУ РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ

3.1. Теоретичні аспекти аудиту розрахунків з покупцями

Створення ринкового механізму господарювання в Україні спричинили суттєві зміни в відносинах підприємств, що потребує вдосконалення системи контролю як окремої функції управління. Контрольні функції здійснюються керівниками підприємств, відповідно до їх прав і обов'язків. На підприємствах контрольні функції здійснює також аудит.

Метою аудиту розрахунків з покупцями є перевірка збільшення та зменшення розрахунків з покупцями, нарахування та списання резерву сумнівних боргів, правильності їх відображення в обліку.

Під час проведення аудиту розрахунків з покупцями необхідно вирішити наступні завдання:

- перевірити обліку розрахунків з покупцями;
- перевірити списання дебіторської заборгованості за якою минув строк позовної давності;
- перевірити повноту та правильність розрахунків із покупцями;
- встановити реальність існування дебіторської заборгованості;
- перевірити наявність простроченої дебіторської заборгованості;
- перевірити облік розрахунків за претензіями;
- перевірити правильність й обґрунтованість списання дебіторської заборгованості підприємства;
- узагальнити результати аудиту розрахунків з покупцями.

Практична реалізація теоретичних основ аудиту розрахунків з покупцями підприємства ґрунтується на побудові організаційно-інформаційної моделі, яка є одним із прийомів формалізації контрольного процесу в управлінні діяльністю підприємства і передбачає визначення окремих елементів процесу дослідження [1].

Модель аудиту розрахунків з покупцями на підприємстві ПрАТ «Славутський хлібзавод» представлена на рис. 3.1.

Суб'єкти аудиту							
Адміністрація підприємства (керівництво)		Бухгалтерська служба підприємства		Спеціально запрошені аудитори			
Об'єкти аудиту							
Операції з розрахунків з покупцями	Первинні документи, звітність МВО	Регістри аналітичного і синтетичного обліку по рах. 36, 68.	Бухгалтерська і податкова звітність	Функції управління господарською діяльністю			
Джерела інформації							
Норма- тивні документи	Законо- давчі акти	Регістри аналітичного і синтетичного обліку	Первинні документи, звітність	Бухгалтерська і податкова звітність	Результати попередніх перевірок		
Методичні прийоми аудиту							
Органолептичні			Розрахунково- аналітичні		Документальні		
Інвентаризація, конрольні заміри, вибіркові та суцільні спостереження	Технологічний та хіміко- технологічний контроль	Експертизи, службові розслідування, експеримент	Економічний аналіз, статистичні розрахунки	Економіко-математичні методи	Інформаційне моделювання, дослідження документів	Нормативно-правове регулювання	Групування недоліків
Методичні прийоми узагальнення та реалізації результатів аудиту							
Документування результатів контролю	Аналітичне групування	Слідчо-юридичне обґрунтування	Систематизо- ване групування	Прийняття рішень та контроль за їх виконанням			

Рис. 3.1. Модель аудиту розрахунків з покупцями ПрАТ «Славутський хлібзавод»

Організаційні питання, які вирішуються на рівні моделювання аудиту дебіторської заборгованості за розрахунками з покупцями, стосуються обґрунтування мети і завдань, об'єктів і суб'єктів дослідження, методичного забезпечення.

Суб'єктами аудиту розрахунків з покупцями є адміністрація та

бухгалтерська служба підприємства, а також спеціально запрошені аудиторами.

Об'єктами аудиту розрахунків з покупцями є операції з обліку дебіторської заборгованості за розрахунками з покупцями.

Джерелами інформації аудит розрахунків з покупцями є:

- а) вимоги нормативних документів щодо обліку дебіторської заборгованості за розрахунками з покупцями;
- б) наказ про облікову політику підприємства;
- в) первинні документи (рахунки-фактури, накладні, касові документи, виписки банку тощо);
- г) договори на поставку товарів, надання послуг тощо;
- д) реєстри синтетичного і аналітичного обліку операцій з покупцями;
- е) відповіді на запити аудитора;
- ж) інформація одержана в ході перевірки;
- з) аудиторські висновки;
- и) документи претензійно-позовних справ.

Важливим елементом організаційно-інформаційної моделі є методичне забезпечення аудиту розрахунків з покупцями підприємства. Абстрактно-логічні методи дослідження визначають наукові підходи до вивчення економічних процесів і явищ. Вони базуються на застосуванні загальнонаукових методів пізнання та інтуїції і досвіді дослідників (евристичні методи). Спеціальні методичні прийоми аудиту забезпечують суцільне спостереження, документальне дослідження дебіторської заборгованості, виявлення, оцінку та усунення відхилень, запобігання кризовим ситуаціям і банкрутству підприємства.

Методичні прийоми узагальнення і реалізація результатів аудиту розрахунків з покупцями на підприємстві спрямовані на розробку, обґрунтування та впровадження заходів щодо своєчасного усунення небажаних відхилень від стандартів аудиту і запобігання кризовим

ситуаціям.

Послідовна реалізація елементів, представлених в організаційно-інформаційній моделі аудиту розрахунків з покупцями підприємства за відсутності надзвичайних обставин, забезпечує досягнення поставленої мети, яка полягає у створенні інформаційної бази для ефективного управління підприємством.

Залежно від мети аудиту та завдань, які передбачені договором, наявності власних можливостей, перевіряючий на свій розсуд обирає методику проведення аудиту розрахунків з покупцями.

Грунтуючись на укладеному договорі з підприємством та поставленими в ньому цілями, аудитор повинен перш за все здійснити планування перевірки. Попередній план складається до початку аудиту, але в ході аудиту до них можуть вноситися перевіряючим як незначні, так і суттєві корективи (табл.3.1).

Таблиця 3.1

План аудиту розрахунків з покупцями ПрАТ «Славутський хлібзавод»

Етап аудиторської перевірки	Перелік аудиторських процедур	Період перевірки	Виконавець
1	2	4	5
Підготовчий	Знайомство з підприємством, планування проведення аудиту розрахунків з покупцями	24.01.22	Жураківський В.І.
Основний	Перевірити наявності первинних документів розрахунків з покупцями	25.01.22	Жураківський В.І.
	Перевірити правильність визначення сальдо дебіторської заборгованості відповідної групи покупців	26.01.22	Жураківський В.І.
	Перевірити списання безнадійної дебіторської заборгованості відповідної групи покупців	27.01.22	Жураківський В.І.
	Перевірити заборгованості, що визнана безнадійною в наступному році	28.01.22	Жураківський В.І.
	Перевірити чистий дохід від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг на умовах наступної оплати	31.01.22	Жураківський В.І.
	Перевірка дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги, що визнана сумнівною	01.02.22	Жураківський В.І.

Продовження табл.3.1			
1	2	3	
	Перевірити нарахування резерву сумнівних боргів	02.02.22	Жураківський В.І.
	Перевірити списання резерву сумнівних боргів	03.02.22	Жураківський В.І.
Завершальний	Складання аудиторського звіту і висновку	04.02.22	Жураківський В.І.

Програма перевірки включає перелік процедур аудиту, а також час, який необхідно витратити на кожну аудиторську процедуру. Програма аудиту розрахунків з покупцями ПрАТ «Славутський хлібзавод» наведена табл.3.2.

Таблиця 3.2

Програма аудиту розрахунків з покупцями ПрАТ «Славутський хлібзавод»

№	Перелік аудиторських процедур	Метод перевірки	Період перевірки	Виконавець	Примітки
1	2	3	4	5	6
1	Перевірити наявності первинних документів розрахунків з покупцями	Документальний, арифметичний, суцільний	25.01.22	Жураківський В.І.	
2	Перевірити правильність визначення сальдо дебіторської заборгованості відповідної групи покупців	Документальний, арифметичний, суцільний	26.01.22	Жураківський В.І.	
3	Перевірити списання безнадійної дебіторської заборгованості покупців	Документальний, арифметичний, суцільний	27.01.22	Жураківський В.І.	
4	Перевірити заборгованості, що визнана безнадійною в наступному році	Документальний, арифметичний, суцільний	28.01.22	Жураківський В.І.	
5	Перевірити чистий дохід від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг на умовах наступної оплати	Документальний, арифметичний, суцільний	31.01.22	Жураківський В.І.	
6	Перевірка дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги, що визнана сумнівною	Документальний, арифметичний, суцільний	01.02.22	Жураківський В.І.	

Продовження табл.3.2					
1	2	3	4	5	6
7	Перевірити нарахування резерву сумнівних боргів	Документальний, арифметичний, суцільний	02.02.22	Жураківський В.І.	
8	Перевірити списання резерву сумнівних боргів	Документальний, арифметичний, суцільний	03.02.22	Жураківський В.І.	

Ознайомлення з матеріалами попереднього аудиту дозволить перевіряючому визначити проблемні ділянки і звернути на них особливу увагу.

Перевірка та оцінка системи внутрішнього контролю, в залежності від отриманих результатів, дозволить довіритися даним підприємства. Також правильно підібрані тестові питання дозволять визначити ділянки, на які при проведенні аудиту необхідно буде звернути особливу увагу.

Після проведення аналізу всіх джерел аудиту перевіряючий оцінює ступінь ризику і розробляє остаточну програму аудиту з переліком процедур, які повинні бути виконані.

Вибрані аудиторські процедури повинні дозволяти аудитору:

- встановити достовірність даних первинного обліку розрахунків з покупцями;
- перевіряти повноту та своєчасність внесення первинних даних щодо обліку розрахунків з покупцями у зведених документах та облікових регістрах;
- перевірити правильність обліку розрахунків з покупцями відповідно до чинного законодавства, облікової політики підприємства;
- перевірити правильність відображення залишків дебіторської заборгованості за розрахунками з покупцями на підприємстві у фінансовій звітності.

Аудит розрахунків з покупцями має сприяти отриманню підприємством необхідної інформації щодо доцільності, правомірності та

ефективності здійснення господарських операцій з їх обліку для прийняття тих чи інших управлінських рішень щодо даних розрахунків.

3.2. Організація проведення аудиту розрахунків з покупцями в ПрАТ «Славутський хлібозавод»

Методичні прийоми аудиту розрахунків з покупцями забезпечують комплексне і взаємопов'язане дослідження операцій підприємства щодо дебіторської заборгованості за розрахунками з покупцями.

Розглянемо проведення аудиту розрахунків з покупцями на підприємстві ПрАТ «Славутський хлібозавод». Приватною аудиторською фірмою «Система-Аудит» згідно договору № 6а від 20.01.2022 року було проведено перевірку фінансової звітності підприємства за 2021 рік і в тому числі перевірку розрахунків з покупцями. Перевірка проводилася у приміщеннях управління підприємства: з 24.01.2022 р. по 04.02.2022 року.

На початку перевірки було складено робочий документ «Програма вивчення бізнесу клієнта» та визначила рівень суттєвості при перевірці дебіторської заборгованості за розрахунками з покупцями по балансу.

В ході проведення аудиту аудитор керувався Міжнародними стандартами аудиту [17]. Ці стандарти вимагають від перевіряючі дотримання етичних вимог, а також зобов'язують планувати і проводити перевірку з метою отримання достатньої впевненості, що фінансові звіти не містять в собі суттєвих викривлень.

На підготовчому етапі аудитор проводить знайомство з бізнесом клієнта, управлінським персоналом, отримує загальну інформацію про організацію бухгалтерського обліку, обсяги реалізації та суму дебіторської заборгованості за розрахунками з покупцями, знайомиться з результатами попередніх перевірок, обліковою політикою суб'єкта господарювання, оцінює систему внутрішнього контролю, визначає, які документи та інформація йому необхідні для якісного проведення аудиту.

Важливу роль відіграє оцінка аудиторського ризику при перевірці дебіторської заборгованості за розрахунками з покупцями, тобто необхідно визначити рівень ймовірності того, що суттєво викривлена інформація, яка є в обліку дебіторської заборгованості за розрахунками з покупцями може бути не виявлена та вплине на достовірність фінансової звітності і результати фінансового стану ПрАТ «Славутський хлібзавод».

Етап фактичної перевірки аудиту дебіторської заборгованості за розрахунками з покупцями розпочинають з її інвентаризації. Мета на цьому етапі це встановлення існування (реальності) залишків даної дебіторської заборгованості на відповідних субрахунках обліку на підставі первинних та облікових документів. При цьому застосовують метод зустрічної перевірки, який використовується аудитором для достовірності та повноти перевірки залишків розрахунків з покупцями. Така перевірка підтверджує якісні аспекти тверджень про права та зобов'язання, тобто встановляю, що дебіторська заборгованість за розрахунками з покупцями належить суб'єкту господарювання на конкретну дату.

Якість аудиторських процедур на фактичному етапі зменшує аудиторських ризик можливого викривлення інформації про дебіторську заборгованість в фінансовій звітності, надає впевненості аудитору в подальшому якісному проведенні аудиту дебіторської заборгованості за розрахунками з покупцями.

Перевірка дебіторської заборгованості повинна відбуватися за класифікаційними групами дебіторської заборгованості. Так як кількість аудиторських процедур повинна бути оптимальною, нема потреби перевіряти всі операції з обліку дебіторської заборгованості за розрахунками з покупцями.

Перевіривши стан дебіторської заборгованості за розрахунками з покупцями на якісні аспекти тверджень фінансових звітів (існування, права та зобов'язання, наявність, повнота, оцінка вартості, вимірювання, подання

та розкриття інформації) аудитору необхідно провести аналітичні процедури.

Мета проведення аналітичних процедур дебіторської заборгованості за розрахунками з покупцями повинна базуватися на потребах користувачів фінансових звітів. Методологія проведення аналітичних процедур та їх результати повинні розкривати взаємозв'язок між інформацією про стан дебіторської заборгованості за розрахунками з покупцями за звітний період, загальним напрямком зміни суми дебіторської заборгованості за розрахунками з покупцями, ефективністю управлінських рішень, що надає змогу користувачам оцінити результати діяльності ПрАТ «Славутський хлібзавод», та спрогнозувати свої рішення на майбутній період.

Важливим етапом на шляху успішного проведення аудиторської перевірки стану дебіторської заборгованості за розрахунками з покупцями та підготовки достовірного висновку про стан його господарства є перевірка наявності та аналіз формування облікової політики підприємства, а саме моменти, що стосуються обліку дебіторської заборгованості за розрахунками з покупцями.

Отриману при перевірці інформацію, було використано для підготовки аудиторського звіту та висновку.

В ході перевірки стану обліку розрахунків з покупцями в ПрАТ «Славутський хлібзавод» не виявлені порушення та відхилення від норм чинного законодавства, про що складено аудиторський звіт та висновок.

АУДИТОРСЬКИЙ ЗВІТ
щодо перевірки стану обліку розрахунків з покупцями в ПрАТ
«Славутський хлібзавод» наданий незалежною аудиторською фірмою
ПАФ «Система-Аудит»

Повне найменування: Приватне акціонерне товариство «Славутський хлібзавод» (надалі - Товариство); Код за ЄДРПОУ: 00380445; Місцезнаходження: 71796, Хмельницька обл., Славутський р-н, м. Славута, вул. Церковна, буд. 29.

Перевірка проводилася вибіркоким методом, із застосуванням тестів та інших аудиторських процедур, прийомів та методик відповідно до Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» та згідно з Міжнародними стандартами аудиту.

Під час аудиторської перевірки стану обліку розрахунків з покупцями в ПрАТ «Славутський хлібзавод» не виявлено суттєвих помилок. Досліджено стан синтетичного і аналітичного обліку розрахунків з покупцями, перевірка достовірності звітності підприємства. Оцінено стан обліку, звітності щодо розрахунків з покупцями.

При проведенні аудиторської перевірки стану обліку розрахунків з покупцями в ПрАТ «Славутський хлібзавод» було використано:

- наказ про облікову політику підприємства;
- первинні документи (рахунки-фактури, накладні, касові документи, виписки банку тощо);
- реєстри синтетичного і аналітичного обліку розрахунків з покупцями;
- документи претензійно-позовних справ;
- Головна книга;
- Баланс (форма №1), Звіт про фінансові результати (форма №2).

Повне найменування: ПАФ «Система-Аудит» (Аудитор).

Свідоцтво про внесення до єдиного реєстру суб'єктів аудиторської діяльності № 319/2 від 24.12.2015 року. Строк дії продовжено до 27 вересня 2023 року. Місцезнаходження: 29000, Україна, м. Хмельницький, вул. Зарічанська, 22/4, офіс 339, т (0382) 78-82-73.

Дата початку перевірки 24.01.2022 р., дата закінчення перевірки 04.02.2022 р.

Директор ПАФ «Система-Аудит»

Жураківський В.І.

Дата складання висновку незалежного аудитора «04» лютого 2022 року.

АУДИТОРСЬКИЙ ВИСНОВОК

щодо перевірки стану обліку розрахунків з покупцями в ПрАТ «Славутський хлібзавод» наданий незалежною аудиторською фірмою ПАФ «Система-Аудит»

Висновок незалежного аудитора призначається для власників цінних паперів та керівництву, управлінському персоналу ПрАТ «Славутський хлібзавод», фінансовий звіт якого перевіряється.

Повне найменування: Приватне акціонерне товариство «Славутський хлібзавод» (надалі - Товариство); Код за ЄДРПОУ: 00380445; Місцезнаходження: 71796, Хмельницька обл., Славутський р-н, м. Славута, вул. Церковна, буд. 29.

Управлінський персонал несе відповідальність за підготовку інформації відповідно до НП(С)БО.

Аудит включав перевірку шляхом тестування доказів, які підтверджують суми й розкриття інформації у фінансовій звітності за 2021 рік. Аудиторські докази, отримані під час перевірки, є достатніми і прийнятними для формулювання підстави для висловлення модифікованої аудиторської думки.

В процесі аудиту, встановлено, що бухгалтерський облік проводився відповідно до НП(С)БО. В ході перевірки Аудитор не отримав свідчень щодо існування загрози безперервності діяльності Товариства.

Повне найменування: ПАФ «Система-Аудит» (Аудитор). Свідоцтво про внесення до єдиного реєстру суб'єктів аудиторської діяльності № 319/2 від 24.12.2015 року. Строк дії продовжено до 27 вересня 2022 року. Місцезнаходження: 29000, Україна, м. Хмельницький, вул. Зарічанська, 22/4.

Дата початку перевірки 24.01.2022 р., дата закінчення перевірки 04.02.2022 р.

Директор ПАФ «Система-Аудит» Жураківський В.І.

Дата складання висновку аудитора «04» лютого 2022 року.

В процесі аудиту, встановлено, що бухгалтерський облік ПрАТ «Славутський хлібзавод» проводився відповідно до національних П(С)БО. В ході перевірки Аудитор не отримав свідчень щодо існування загрози безперервності діяльності підприємства ПрАТ «Славутський хлібзавод».

Узагальнюючи вищевикладене можна дійти висновку, що аудит розрахунків з покупцями вимагає підвищеної уваги до пошуку нових підходів в організації та методиці його проведення. Тому особливу увагу необхідно зосереджувати на застосуванні методів оцінки ризиків, враховуючи всі властиві ризики та аналізуючи чинники зниження ризику як в аудиторській практиці взагалі так і в аудиті розрахунків з покупцями зокрема.

3.3. Напрями удосконалення обліково-аналітичних та контрольних аспектів розрахунків з покупцями

Сучасний стан економіки України характеризується необґрунтованими політичними подіями, некерованими інфляційними процесами, нестабільністю суспільних зв'язків та іншими несприятливими для розвитку економіки чинниками. Сучасні умови господарювання вимагають вирішення цілого ряду нерозв'язаних облікових проблем, в тому числі й з обліку дебіторської заборгованості за розрахунками з покупцями.

На сьогодні існує ряд проблем щодо обліку розрахунків з покупцями, а саме:

1. Недостатня розробленість плану рахунків бухгалтерського обліку та інструкції про його застосування щодо обліку розрахунків з покупцями, а саме: відображення в обліку та оцінка довгострокової та поточної дебіторської заборгованості за продукцію, товари, послуги (в т.ч. передбаченої та непередбаченої договором).

2. Неможливість отримання інформації про дебіторську заборгованість в обсязі і вигляді, достатньому для проведення аналізу розрахунків з

дебіторами та прийняття управлінських рішень.

3. Неефективність та непристосованість методів обрахунку резерву сумнівних боргів, відповідно до НП(С)БО 10, до обліку на підприємствах в Україні.

4. Майже повна відсутність контролю за станом та обсягами сумнівної та безнадійної дебіторської заборгованості за розрахунками з покупцями на вітчизняних підприємствах.

5. Нерозвиненість обліку взаєморозрахунків, а саме використання факторингу для ефективного управління дебіторською заборгованістю за розрахунками з покупцями [20].

Отже, можна стверджувати, що у сучасних умовах господарювання є чимало проблем, пов'язаних з обліком таких розрахунків, зокрема: недосконале законодавче забезпечення порядку розрахунків, криза неплатежів та зростання дебіторсько-кредиторської заборгованості при розрахунках між суб'єктами підприємницької діяльності.

Для вирішення цих проблем та вдосконалення обліку дебіторської заборгованості за розрахунками з покупцями в ПрАТ «Славутський хлібзавод» можна запропонувати наступні заходи:

1) використовувати метод нарахування резерву сумнівних боргів за строками непогашення (до 3, 6 і 12 місяців);

2) використовувати при розрахунку з покупцями метод надання знижок за дострокової оплати;

3) створити резерв сумнівних боргів за результатами інвентаризації дебіторської заборгованості на кінець звітного року та використати його протягом звітного року. Резерв сумнівних боргів повинен формуватися по кожному боржнику, відповідно до строків неповернення дебіторської заборгованості та залежно від розміру підприємства та сфери діяльності;

4) збільшувати кількість покупців підприємства для зменшення масштабів ризику несплати боргів;

5) удосконалити контроль стану розрахунків з дебіторами, зокрема за простроченими заборгованостями, своєчасно виявляючи такі види дебіторської заборгованості за розрахунками з покупцями, які є недопустимими для підприємства;

6) внести зміни до НП(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» щодо поняття довгострокової та короткострокової дебіторської заборгованостей. У даному стандарті не вказано, що їх облік ведеться на різних рахунках бухгалтерського обліку;

7) здійснювати моніторинг потенційних дебіторів (оцінювання фінансового стану та платоспроможності, ринкової репутації, іміджу тощо);

8) слід своєчасно та періодично контролювати співвідношення дебіторської заборгованості[21].

Із метою надання якісної бухгалтерської інформації про заборгованість господарчого суб'єкту, користувачам для прийняття рішень пропонуємо ПрАТ «Славутський хлібзавод» розробити таку форму бухгалтерського обліку дебіторської заборгованості з розрахунків з покупцями, для якої властиві:

- єдиний правильний підхід до обліку дебіторської заборгованості;
- якісний облік дебіторської заборгованості, зумовлений на явність розробки єдиного підходу до реєстрації та обліку дебіторської заборгованості в системі синтетичних рахунків;
- веденням аналітичного обліку за кожним видом дебіторської заборгованості в розроблених відомостях аналітичного обліку;
- узагальненням та накопичуванням аналітичної інформації про дебіторську заборгованість.

Для вдосконалення аналізу дебіторської операцій з покупцями необхідно також використовувати сучасні комп'ютерні технології. В роботі для вирішення завдань аналізу дебіторської заборгованості за розрахунками з покупцями підприємства ПрАТ «Славутський хлібзавод» ми скористалися

можливостями програми Excel - додатка з пакета MS Office.

Удосконалення організації та методики аналізу дебіторської заборгованості за розрахунками з покупцями в ПрАТ «Славутський хлібзавод» має важливе значення, оскільки сприяє упорядкуванню інформації, прозорості та достовірності даних із розрахункових операцій з покупцями. Аналітичне забезпечення стану розрахунків з покупцями має бути організоване таким чином, щоб достатньою мірою відображати і характеризувати всю господарську діяльність з достатньою конкретизацією, саме це зумовлює подальший напрям досліджень аналітичного забезпечення управління розрахунками з покупцями на підприємстві ПрАТ «Славутський хлібзавод».

Для вдосконалення системи контролю операцій з покупцями ПрАТ «Славутський хлібзавод» пропонуємо розробити комплекс заходів щодо пошуку можливостей збільшення кількості покупців підприємства з тим, щоб зменшити масштаб ризику несплати боргів та постійного моніторингу потенційних дебіторів (оцінювання фінансового стану та платоспроможності, ринкової репутації, іміджу тощо).

Також необхідно впроваджувати в практику управління лімітування дебіторської заборгованості. При цьому потрібно визначити оптимальний розмір дебіторської заборгованості, яка б надлишково не іммобілізувала фінансові ресурси підприємства і не створювала б перепон для забезпечення безперебійного процесу постачання, реалізації та розрахунків підприємства за своїми зобов'язаннями.

Для організації контролю можна використати робочий документ контролера «Результати перевірки даних про реалізацію товарів для окремих покупців». Запропонований документ дає змогу акумулювати дані про своєчасність відвантаження товарів, оформлення первинних документів, відображення в обліку; аналізувати стан розрахунків з дебіторами разом із виявленням різної за строками непогашення заборгованості; сформулювати

висновок щодо доцільності подальшої роботи з певним покупцем на підставі попередніх поставок і своєчасності його оплати тощо.

Потрібно систематично проводити інвентаризацію заборгованості. Підприємство має розробити схему заходів для інвентаризації розрахунків із покупцями. Дотримуючись запропонованої схеми, пропонуємо форму документа, за допомогою якого можна виявити фактичний стан розрахунків для окремих дебіторів, здійснити його аналіз та своєчасно реагувати на можливі відхилення. Унаслідок цього підприємство активізує роботу відповідної служби щодо повернення наявних боргів і уникнення потенційних у майбутньому.

Для контролю за правильністю проведення та організації інвентаризацій розрахунків з дебіторами можна використовувати робочий документ контролера «Тест контролю правильності проведення інвентаризації», який дасть змогу узагальнити інформацію про порушення, виявлені на підприємстві під час організації та проведення інвентаризацій.

Вважаємо, що запропоновані практичні рекомендації поліпшать систему обліку та контролю операцій з покупцями на підприємстві ПрАТ «Славутський хлібзавод».

Висновки до розділу 3

На підставі проведеного дослідження є теоретико-методичних та практичних аспектів облікового, інформаційного та контрольного забезпечення процесу розрахунків з покупцями на підприємстві можна зробити наступні висновки:

1. Практична реалізація теоретичних основ аудиту розрахунків з покупцями підприємства ґрунтується на побудові організаційно-інформаційної моделі, послідовна реалізація елементів якої за відсутності надзвичайних обставин, забезпечує досягнення поставленої мети, яка полягає у створенні інформаційної бази для ефективного управління підприємством.

Аудит розрахунків з покупцями має сприяти отриманню підприємством необхідної інформації щодо доцільності, правомірності та ефективності здійснення господарських операцій з їх обліку для прийняття тих чи інших управлінських рішень щодо даних розрахунків.

2. Методичні прийоми аудиту розрахунків з покупцями забезпечують комплексне і взаємопов'язане дослідження операцій підприємства щодо дебіторської заборгованості за розрахунками з покупцями. Приватною аудиторською фірмою «Система-Аудит» згідно договору № 6а від 20.01.2022 року було проведено перевірку фінансової звітності підприємства за 2021 рік і в тому числі перевірку розрахунків з покупцями. В ході перевірки стану обліку розрахунків з покупцями в ПрАТ «Славутський хлібзавод» не виявлені порушення та відхилення від норм чинного законодавства, про що складено аудиторський звіт та висновок. В процесі аудиту, встановлено, що бухгалтерський облік на підприємстві проводився відповідно до національних П(С)БО. В ході перевірки аудитор не отримав свідчень щодо існування загрози безперервності діяльності ПрАТ «Славутський хлібзавод».

Узагальнюючи вищевикладене можна дійти висновку, що аудит розрахунків з покупцями вимагає підвищеної уваги до пошуку нових підходів в організації та методиці його проведення. Тому особливу увагу необхідно зосереджувати на застосуванні методів оцінки ризиків, враховуючи всі властиві ризики та аналізуючи чинники зниження ризику як в аудиторській практиці взагалі так і в аудиті розрахунків з покупцями зокрема.

3. Сучасні умови господарювання вимагають вирішення цілого ряду нерозв'язаних облікових проблем, в тому числі й з обліку дебіторської заборгованості за розрахунками з покупцями. Для вирішення цих проблем підприємству ПрАТ «Славутський хлібзавод» в роботі запропоновані заходи для вдосконалення обліку дебіторської заборгованості за розрахунками з покупцями. Із метою надання якісної бухгалтерської інформації про

заборгованість господарчого суб'єкту, користувачам для прийняття рішень пропонуємо ПрАТ «Славутський хлібзавод» розробити таку форму бухгалтерського обліку дебіторської заборгованості з розрахунків з покупцями, для якої властиві: єдиний правильний підхід до обліку дебіторської заборгованості; якісний облік дебіторської заборгованості, зумовлений на явність розробки єдиного підходу до реєстрації та обліку дебіторської заборгованості в системі синтетичних рахунків; веденням аналітичного обліку за кожним видом дебіторської заборгованості в розроблених відомостях аналітичного обліку; узагальненням та накопичуванням аналітичної інформації про дебіторську заборгованість за розрахунками з покупцями.

Для вдосконалення аналізу дебіторської операцій з покупцями необхідно також використовувати сучасні комп'ютерні технології. В роботі для вирішення завдань аналізу дебіторської заборгованості за розрахунками з покупцями підприємства ПрАТ «Славутський хлібзавод» ми скористалися можливостями програми Excel - додатка з пакета MS Office.

Удосконалення організації та методики аналізу дебіторської заборгованості за розрахунками з покупцями в ПрАТ «Славутський хлібзавод» має важливе значення, оскільки сприяє упорядкуванню інформації, прозорості та достовірності даних із розрахункових операцій з покупцями.

Для вдосконалення системи контролю операцій з покупцями ПрАТ «Славутський хлібзавод» пропонуємо розробити комплекс заходів щодо пошуку можливостей збільшення кількості покупців підприємства з тим, щоб зменшити масштаб ризику несплати боргів та постійного моніторингу потенційних дебіторів (оцінювання фінансового стану та платоспроможності, ринкової репутації, іміджу тощо).

Також необхідно впроваджувати в практику управління лімітування дебіторської заборгованості. При цьому потрібно визначити оптимальний

розмір дебіторської заборгованості, яка б надлишково не іммобілізувала фінансові ресурси підприємства і не створювала б перепон для забезпечення безперебійного процесу постачання, реалізації та розрахунків підприємства за своїми зобов'язаннями.

Для організації контролю можна використати робочий документ контролера «Результати перевірки даних про реалізацію товарів для окремих покупців». Запропонований документ дає змогу акумулювати дані про своєчасність відвантаження товарів, оформлення первинних документів, відображення в обліку; аналізувати стан розрахунків з дебіторами разом із виявленням різної за строками непогашення заборгованості; сформулювати висновок щодо доцільності подальшої роботи з певним покупцем на підставі попередніх поставок і своєчасності його оплати тощо.

Потрібно систематично проводити інвентаризацію заборгованості. Підприємство має розробити схему заходів для інвентаризації розрахунків із покупцями. Дотримуючись запропонованої схеми, пропонуємо форму документа, за допомогою якого можна виявити фактичний стан розрахунків для окремих дебіторів, здійснити його аналіз та своєчасно реагувати на можливі відхилення. Унаслідок цього підприємство активізує роботу відповідної служби щодо повернення наявних боргів і уникнення потенційних у майбутньому.

Для контролю за правильністю проведення та організації інвентаризацій розрахунків з дебіторами можна використовувати робочий документ контролера «Тест контролю правильності проведення інвентаризації», який дасть змогу узагальнити інформацію про порушення, виявлені на підприємстві під час організації та проведення інвентаризацій.

Вважаємо, що запропоновані практичні рекомендації поліпшать систему обліку та контролю операцій з покупцями на підприємстві ПрАТ «Славутський хлібзавод».

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

Результати проведеного дослідження теоретичних та практичних аспектів організації обліку розрахунків з покупцями та замовниками в сучасних умовах дали підставу зробити наступні висновки:

1. У процесі функціонування підприємства проводять розрахунки зі своїми контрагентами, зокрема, з покупцями. Метою здійснення розрахунків для покупців є максимальне наближення моменту передачі продукції та товарів, з одного боку, і коштів, з іншої. Основним об'єктом бухгалтерського обліку операцій за розрахунками з покупцями є дебіторська заборгованість. Дебіторська заборгованість – це сума грошових коштів, їх еквівалентів або інших активів, яку на певну дату підприємству заборгували його дебітори - юридичні та фізичні особи.

2. Для раціональної організації бухгалтерського обліку розрахунків з покупцями необхідно дотримуватись вимог всіх чинних нормативно-правових актів та розробляти власну облікову політику підприємства, яка б не суперечила чинному законодавству, враховувала специфіку діяльності конкретного підприємства та адаптацію вітчизняного обліку розрахунків з покупцями до міжнародних стандартів. Практика використання нормативно-законодавчої бази з питань обліку, аналізу та аудиту засвідчили наявність багатьох недостатньо вивчених і неузгоджених питань. До сьогодні залишається не повністю вирішеним питання обліку безнадійної дебіторської заборгованості, визначення окремих категорій, врахування ризиків, удосконалюється методика відображення розрахунків з покупцями, класифікація заборгованості тощо. Проте чи не найголовніший недолік законодавства України – це зависока частота його зміни і внесення поправок. Хоча, певною мірою, це свідчить про постійний процес його удосконалення, і поряд з цим стихійне оновлення нормативних документів ускладнює їх практичне застосування, оскільки необхідний додатковий час для їх

опрацювання, вивчення та випробування на практиці. Отже, виникає об'єктивна необхідність подальшого поглиблення теоретичних досліджень і методологічних розробок, спрямованих на удосконалення обліку, аналізу та аудиту розрахунків з покупцями.

3. Дослідження організації і методики обліку розрахунків з покупцями в роботі виконані на матеріалах обліку і звітності підприємства ПрАТ «Славутський хлібозавод». Ведення обліку на підприємстві здійснюється бухгалтерією, яка складається з наступних облікових груп: група обліку основних засобів; група обліку виробничих запасів; група обліку матеріальних витрат і калькуляції собівартості; група обліку розрахункових і касових операцій; група зведеного обліку.

Згідно затвердженої облікової політики підприємство використовує автоматизовану форму бухгалтерського обліку. ПрАТ «Славутський хлібозавод» в досліджуваному періоді використовувало програму «1С: Бухгалтерія 8.2».

Важливим елементом облікової політики ПрАТ «Славутський хлібозавод» виступає формування підходів щодо обліку дебіторської заборгованості за розрахунками з покупцями та відображення її у фінансовій звітності підприємства.

Керівник ПрАТ «Славутський хлібозавод» створює необхідні умови для правильного ведення бухгалтерського обліку розрахунків з покупцями. Першим етапом бухгалтерського обліку є документування. Для своєчасного надходження основних документів з пункту відправлення наказом керівника складається схема документообігу, в якій визначаються порядок і терміни підготовки та подання документів до бухгалтерії, призначаються конкретні виконавці, відповідальний за дотримання встановлених процедур і термінів. Практика ПАТ «Славутський хлібозавод» щодо обліку господарських операцій, обліку та розрахунків з покупцями та замовниками відповідає нормативній базі. Для обліку дебіторської заборгованості з покупцями у

ПрАТ «Славутський хлібзавод» використовується рахунок 36 «Розрахунки з покупцями та замовниками». Аналітичний облік заборгованостей з покупцями ведеться, за кожним дебітором, за видами заборгованості, термінами її виникнення й погашення. У системі реєстрів бухгалтерського обліку розрахунки з покупцями відображаються в журналі № 3 (розділ І) та відомості 3.1, розроблених на комп'ютері. У цьому журналі суміщено аналітичний і синтетичний облік господарських операцій щодо розрахунків з покупцями, причому на ведення останнього не витрачається додаткового часу, оскільки його дані впливають з даних аналітичного обліку.

Дані наведені в реєстрах використовують при складанні фінансової звітності підприємства. Інформацію про наявність дебіторської заборгованості у підприємства дає Баланс (ф.№1). Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги наводиться в рядку 1125 за чистою реалізаційною вартістю.

Таким чином, на підприємстві ПрАТ «Славутський хлібзавод» дотримуються методології ведення обліку розрахунків з покупцями з незначними порушеннями вимог чинного законодавства стосовно резерву сумнівних боргів. На підприємстві облік на рахунку 38 «Резерв сумнівних боргів» проводиться, а сам резерв не створюється. В балансі підприємства ПрАТ «Славутський хлібзавод» резерв сумнівних боргів не зазначений.

4. Одним із шляхів удосконалення обліку операцій з покупцями є застосування сучасних інформаційних технологій, які суттєво покращують його організацію на підприємстві і значно підвищують продуктивність праці бухгалтерів. В ПрАТ «Славутський хлібзавод» для обліку в досліджуваній період використовувало програму 1С: Бухгалтерія 8.2. В роботі розглянуто порядок відображення господарських операцій з обліку розрахунків з покупцями за допомогою даної програми. Програма 1С: Бухгалтерія 8.2 дає можливість отримати вихідну інформацію з обліку розрахунків з покупцями. Ця інформація відображається в різних документах:

Оборотно-сальдова відомість, Карточка рахунку, Аналіз рахунку, з рахунку по датах, Журнал по субконто та інших звітах.

Отже, програма «1С Бухгалтерія 8.2» забезпечувала вирішення всіх задач, що стоять перед бухгалтерією ПрАТ «Славутський хлібзавод». Але в зв'язку з заборонаю використання програми 1С «Бухгалтерія 8.2» підприємству необхідно замінити її на іншу програму. Тому, ми пропонуємо ПрАТ «Славутський хлібзавод» встановити нову програму для бухобліку MASTER:Бухгалтерія, яку випустила українська корпорація IT-Enterprise.

Таким чином, автоматизація бухгалтерського обліку розрахнків з покупцями у ПрАТ «Славутський хлібзавод» за допомогою сучасних інформаційних технологій забезпечує зниження трудомісткості обліку, зменшення витрат часу на обчислення і розрахунки, сприяє чіткій організації обліку й контролю з тим, щоб своєчасно одержувати достовірну інформацію про операції за розрахунками з покупцями.

5. ПрАТ «Славутський хлібзавод» згідно Статуту та Установчого Договору, створене у відповідності із Господарським кодексом України, шляхом об'єднання майна Учасників і набуло прав юридичної особи з дня його державної реєстрації 30.10.1996 року. Основним видом його діяльності є виробництво хліба та хлібобулочних виробів; виробництво борошняних кондитерських виробів, тортів і тістечок нетривалого зберігання.

На підприємстві використовується лінійна структура управління, яка розроблена таким чином, щоб мати оперативний вплив на виробничий процес, починаючи з забезпечення його матеріально-технічними ресурсами і закінчуючи процесом продажу готової продукції, введення обліку виробництва та складання фінансових і статистичних звітів, а також забезпечення ритмічної та рентабельної діяльності в областях, передбачених Статутом підприємства.

Для узагальнення інформації про фінансово-господарську діяльність підприємства було проведено аналіз фінансових результатів його діяльності.

Як видно з аналізу діяльність ПрАТ «Славутський хлібзагод» зазнала негативних змін, зі збільшенням чистого доходу від реалізації продукції чистий прибуток навпаки зменшився. Отже, керівництву підприємства для покращення фінансового стану підприємства потрібно проводити пошук резервів економії витрат, впроваджувати заходи для підвищення доходів, вводити додаткові пільги для покупців.

6. Проведення аналітичної роботи в ПрАТ «Славутський хлібзагод» спрямоване на забезпечення ефективного прийняття управлінських рішень і запобігання негативним наслідкам. Аналіз показників виробничо-господарської діяльності дає можливість оцінити роботу підприємства, вивити тенденцію зміни цих показників, а також виявити недоліки у роботі підприємства та їх причини. Обсяги виробництва хлібобулочних виробів в 2021 році збільшились проти 2020 року у натуральній формі на 706 тн (17,57%) та в грошовій формі на 8463 тис. грн. (13,65%). Середньорічна продуктивність праці в 2021 році збільшилася порівняно з 2020 роком на 64 тис.грн. (15,67%). Підприємство ефективно використовує наявні ресурси та має перспективи розвитку у майбутньому. Як показує проведений аналіз показники фінансово-господарської діяльності ПрАТ «Славутський хлібзагод» в 2021 році зазнали деяких негативних змін. Але завдяки значній працездатності колективу підприємство продовжує планує успішно функціонувати та розвиватись з гарною перспективою.

На основі проведеного аналізу показників фінансового стану, можна стверджувати, що діяльність підприємства є не на вищому рівні. Більшість показників не відповідають встановленим нормам і бажають бути кращими. Особливо погано характеризують стан підприємства показники рентабельності та фінансової стійкості. Отже, якщо керівництво ПрАТ «Славутський хлібзагод» приймуть міри щодо покращення становища, то в близькому майбутньому підприємство вийде на належний рівень. На мою думку, в першу чергу, треба звернути увагу на обсяги поточних активів,

високий рівень, яких і викликав негативні показники.

7. Для обґрунтування стратегії сучасної системи управління розрахунками з покупцями підприємства необхідним є проведення всебічного аналізу їх стану. Запропонована в роботі організаційно-інформаційна модель аналізу розрахунків з покупцями підприємства ПрАТ «Славутський хлібзавод» поєднує основні складові аналітичного процесу - мету і завдання, об'єкти і суб'єкти дослідження, показники аналізу, джерела інформації, методичне забезпечення.

Проведений аналіз розрахунків з покупцями ПрАТ «Славутський хлібзавод» за 2020-2021 роки показав, що підприємство, завдяки ефективній політиці керівництва, має не велику суму заборгованості за розрахунками з покупцями, яка забезпечує ефективність його діяльності. Проведений аналіз показників оборотності дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги ПрАТ «Славутський хлібзавод» говорить про ефективне використання ресурсів. Надалі фінансовій службі підприємства потрібно проводити систематичний контроль за станом оплати покупцями відвантажених продукції та товарів. При виникненні дебіторської заборгованості необхідно застосовувати заходи щодо припинення подальшої поставки продукції та товарів боржникам, найшвидшої оплати відвантажених товарів і накладення штрафних санкцій на боржників.

8. Практична реалізація теоретичних основ аудиту розрахунків з покупцями підприємства ґрунтується на побудові організаційно-інформаційної моделі, послідовна реалізація елементів якої за відсутності надзвичайних обставин, забезпечує досягнення поставленої мети, яка полягає у створенні інформаційної бази для ефективного управління підприємством. Аудит розрахунків з покупцями має сприяти отриманню підприємством необхідної інформації щодо доцільності, правомірності та ефективності здійснення господарських операцій з їх обліку для прийняття тих чи інших управлінських рішень щодо даних розрахунків.

9. Методичні прийоми аудиту розрахунків з покупцями забезпечують комплексне і взаємопов'язане дослідження операцій підприємства щодо дебіторської заборгованості за розрахунками з покупцями. Приватною аудиторською фірмою «Система-Аудит» згідно договору № 6а від 20.01.2022 року було проведено перевірку фінансової звітності підприємства за 2021 рік і в тому числі перевірку розрахунків з покупцями. В ході перевірки стану обліку розрахунків з покупцями в ПрАТ «Славутський хлібзавод» не виявлені порушення та відхилення від норм чинного законодавства, про що складено аудиторський звіт та висновок. В процесі аудиту, встановлено, що бухгалтерський облік на підприємстві проводився відповідно до національних П(С)БО. В ході перевірки аудитор не отримав свідчень щодо існування загрози безперервності діяльності ПрАТ «Славутський хлібзавод».

Узагальнюючи вищевикладене можна дійти висновку, що аудит розрахунків з покупцями вимагає підвищеної уваги до пошуку нових підходів в організації та методиці його проведення. Тому особливу увагу необхідно зосереджувати на застосуванні методів оцінки ризиків, враховуючи всі властиві ризики та аналізуючи чинники зниження ризику як в аудиторській практиці взагалі так і в аудиті розрахунків з покупцями зокрема.

10. Сучасний стан економіки України характеризується необґрунтованими політичними подіями, некерованими інфляційними процесами, нестабільністю суспільних зв'язків та іншими несприятливими для розвитку економіки чинниками. Сучасні умови господарювання вимагають вирішення цілого ряду нерозв'язаних облікових проблем, в тому числі й з обліку дебіторської заборгованості за розрахунками з покупцями. Для вирішення цих проблем підприємству ПрАТ «Славутський хлібзавод» в роботі запропоновані заходи для вдосконалення обліку дебіторської заборгованості за розрахунками з покупцями. Із метою надання якісної бухгалтерської інформації про заборгованість господарчого суб'єкту,

користувачам для прийняття рішень пропонуємо ПрАТ «Славутський хлібзавод» розробити таку форму бухгалтерського обліку дебіторської заборгованості з розрахунків з покупцями, для якої властиві: єдиний правильний підхід до обліку дебіторської заборгованості; якісний облік дебіторської заборгованості, зумовлений на явність розробки єдиного підходу до реєстрації та обліку дебіторської заборгованості в системі синтетичних рахунків; веденням аналітичного обліку за кожним видом дебіторської заборгованості в розроблених відомостях аналітичного обліку; узагальненням та накопичуванням аналітичної інформації про дебіторську заборгованість за розрахунками з покупцями.

Для вдосконалення аналізу дебіторської операцій з покупцями необхідно також використовувати сучасні комп'ютерні технології. В роботі для вирішення завдань аналізу дебіторської заборгованості за розрахунками з покупцями підприємства ПрАТ «Славутський хлібзавод» ми скористалися можливостями програми Excel - додатка з пакета MS Office.

Удосконалення організації та методики аналізу дебіторської заборгованості за розрахунками з покупцями в ПрАТ «Славутський хлібзавод» має важливе значення, оскільки сприяє упорядкуванню інформації, прозорості та достовірності даних із розрахункових операцій з покупцями. Аналітичне забезпечення стану розрахунків з покупцями має бути організоване таким чином, щоб достатньою мірою відображати і характеризувати всю господарську діяльність з достатньою конкретизацією, саме це зумовлює подальший напрям досліджень аналітичного забезпечення управління розрахунками з покупцями на підприємстві ПрАТ «Славутський хлібзавод».

Для вдосконалення системи контролю операцій з покупцями ПрАТ «Славутський хлібзавод» пропонуємо розробити комплекс заходів щодо пошуку можливостей збільшення кількості покупців підприємства з тим, щоб зменшити масштаб ризику несплати боргів та постійного моніторингу

потенційних дебіторів (оцінювання фінансового стану та платоспроможності, ринкової репутації, іміджу тощо).

У практиці управління також необхідно встановлювати ліміти на загальну суму та дебіторську заборгованість кожного боржника (існуючого чи потенційного), а також періодично переглядати ліміти. При цьому потрібно визначити оптимальний розмір дебіторської заборгованості, яка б надлишково не іммобілізувала фінансові ресурси підприємства і не створювала б перепон для забезпечення безперебійного процесу постачання, реалізації та розрахунків підприємства за своїми зобов'язаннями.

Для організації контролю можна використати робочий документ контролера «Результати перевірки даних про реалізацію товарів для окремих покупців». Запропонований документ дає змогу акумулювати дані про своєчасність відвантаження товарів, оформлення первинних документів, відображення в обліку; аналізувати стан розрахунків з дебіторами разом із виявленням різної за строками непогашення заборгованості; сформулювати висновок щодо доцільності подальшої роботи з певним покупцем на підставі попередніх поставок і своєчасності його оплати тощо.

Потрібно систематично проводити інвентаризацію заборгованості. Підприємство має розробити схему заходів для інвентаризації розрахунків із покупцями. Дотримуючись запропонованої схеми, пропонуємо форму документа, за допомогою якого можна виявити фактичний стан розрахунків для окремих дебіторів, здійснити його аналіз та своєчасно реагувати на можливі відхилення. Унаслідок цього підприємство активізує роботу відповідної служби щодо повернення наявних боргів і уникнення потенційних у майбутньому.

Для контролю за правильністю проведення та організації інвентаризацій розрахунків з дебіторами можна використовувати робочий документ контролера «Тест контролю правильності проведення інвентаризації», який дасть змогу узагальнити інформацію про порушення,

виявлені на підприємстві під час організації та проведення інвентаризацій.

Вважаємо, що запропоновані практичні рекомендації поліпшать систему обліку та контролю операцій з покупцями на підприємстві ПрАТ «Славутський хлібзавод».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аудит: підручник (в двох частинах); [за ред. Грушко В.І.]. 4-те вид. доп. і перероб. К. : Видавництво Ліра-К. 2019. 324 с.
2. Большой бухгалтерский словарь / Под ред. А.Н. Азрилияна. – М.: Институт новой экономики, 2005. 574с.
3. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: підручн. (для студ. вищ. навч. закл.) / за ред. Ф.Ф. Бутинець. 8-е вид., перероб. і доп. Житомир: ПП «Рута». 2009. 756 с.
4. Бухгалтерский учет: Учебник / П.С.Безруких, В.Б.Ивашкевич, Н.П. Кондраков и др. под ред. П.С. Безруких. 3-е изд. перераб. и доп. М.: Бух.учет, 2004. 624 с.
5. Бухгалтерський облік та оподаткування: Навчальний посібник / За ред. Р.Л. Хомяка, В.І. Лемішовського. Львів: Бухгалтерський центр «Ажур», 2010. 1220 с.
6. Бухгалтерський словник / За ред. проф. Ф.Ф. Бутинця. Житомир: ПП «Рута», 2001. 224 с.
7. Власова І.О. Облік розрахунків з дебіторами та кредиторами: Дис... канд. екон. наук. К.: Нац. аграр. ун-т., 2005. 193 с.
8. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. №436-ІУ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
9. Дубровська Є.В. Дослідження сутності поняття «Дебіторська заборгованість». Вісник Сумського державного університету. Сер. Економіка. - Суми: СумДУ, 2014. № 2.С. 202-205
10. Інструкція з використання Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств та організацій: затв. наказом Міністерства фінансів України від 30.10.1999 р. № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>

11. Кірейцев Г.Г. Фінансовий менеджмент: (навч. посібн.: курс лекцій). Житомир: ЖІТІ, 2008. 432 с.
12. Конституція України від 28.06.1996 р. 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
13. Кручак Л. В. Методика аналізу дебіторської заборгованості в системі управління підприємством. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка і менеджмент. 2016. Вип. 22. С. 161-165.
14. Методичні рекомендації з аналізу і оцінки фінансового стану підприємств: затв. Центральною спілкою споживчих товариств України від 28.07.2006 р. № 30. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>
15. Методичні рекомендації про застосування реєстрів бухгалтерського обліку: затв. наказом Міністерства фінансів України від 29.12.2000 р. № 356. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
16. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності : затв. наказом Міністерства фінансів України від 28.03.2013 р. № 433. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
17. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (частини I, II та III), міжнародний документ від 01.01.2016 р. URL: [https:// www.aui.com.ua](https://www.aui.com.ua).
18. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затв. наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
19. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість»: затв. наказом Міністерства фінансів України від 8 жовтня 1999 р. № 237. URL: <http://www/zakon.rada.gov.ua>
20. Овчаренко Б.В. Шляхи удосконалення обліку розрахунків з покупцями і замовниками. Облік, аналіз, аудит і оподаткування в умовах глобалізації економіки : тези доповідей I Міжнародної науково-практичної інтернет-

- конференції (м. Ужгород, 21 квітня 2017 р.). Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2017. С.79-81.
21. П'ятигорець Г.С., Ніколайчук К.В. Шляхи удосконалення обліку дебіторської заборгованості. Збірник наукових праць Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна «Проблеми економіки транспорту», 2017. вип.13. С.40-46
  22. Пантелєєв В.П., Сніжко О.С. Словник бухгалтера та аудитора. Держ. ком. статистики України, Держ. акад. статистики, обліку та аудиту. К.: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2009. 239 с.
  23. Парашутин Н.В., Козлова Е.П. Курс бухгалтерського учета. М.: Финансы, 2007. 424 с.
  24. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: затв. наказом Міністерства фінансів України від 09.12.2011 р. № 1591. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
  25. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
  26. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку: затв. наказом Міністерства фінансів України від 24.05.1995 р. №88. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>
  27. Положення про інвентаризацію активів і зобов'язань: затв. наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 р. № 879. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
  28. Порядок подання фінансової звітності: затв. постановою Кабінету міністрів України від 28.02.2000 р. № 419. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
  29. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 р. № 2258-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
  30. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>

- 31.Суков Г.С. Історія розвитку обліку оборотних активів. Вісник Житомирського державного технологічного університету. Економічні науки. Житомир: ЖДТУ, 2005. № 1 (31). С. 216-222
- 32.Цивільний кодекс України від 16.01.2003 року № 435-VI. URL:<http://zakon.rada.gov.ua>
- 33.Чацкис Е.Д., Лысюк А.Н., Михайлова Т.П. Бухгалтерский учет активов, капитала, обязательств и хозяйственных операций: Учеб. пособие. Донецк: ДонГУЭТ, 2006. 301с.
- 34.Шеверя Я.В., Сливка Я.В. Методичні підходи до відображення процесу замовлення у системі бухгалтерського обліку. Науковий вісник Ужгородського університету. 2015. Випуск 1(45), Т. 2. С. 125-128.

ДОДАТКИ

Додаток А

Перелік нормативно-правових документів з обліку, аналізу та аудиту
розрахунків з покупцями

№	Найменування нормативного документу	Короткий зміст	Використання у обліково-аналітичному процесі (процесі аудиту)
1	2	3	4
1	Конституція України від 28.06.1996 р. 254к/96-ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/	Основний Закон України, встановлює права і свободи громадян України	Ст. 42. Кожен має право на здійснення підприємницької діяльності, яка не заборонена законом
2	Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/	Кодекс визначає види і організаційні форми підприємств, правила їх створення, реєстрації, реорганізації і ліквідації	Використовуємо при розгляді характеристики базового підприємства
3	Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/	Цивільний кодекс України є кодифікованим нормативним актом яким регулюються особисті немайнові та майнові відносини	Застосовуємо при розгляді питання регулювання немайнових та майнових відносин базового підприємства
4	Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/	Кодекс регулює відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів.	Застосовуємо при розгляді системи оподаткування базового підприємства
5	Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. URL: https://zakon.rada.gov.ua	Закон визначає правові засади регулювання, організації, ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Україні	Використовується для організації системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності
6	Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 р. № 2258-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua	Закон визначає правові засади аудиту фінансової звітності, провадження аудиторської діяльності в Україні та регулює відносини, що виникають при її провадженні	Закон є основою для проведення аудиторських перевірок
7	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затв. наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. URL: https://zakon.rada.gov.ua	Визначається мета, склад і принципи підготовки фінансової звітності та вимоги до визначення і розкриття її елементів.	Використовується при складанні фінансової звітності підприємства
8	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість»: затв. наказом Міністерства фінансів України від	Це Положення визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про дебіторську заборгованість підприємства та	Використано для обліку розрахунків з покупцями на підприємстві

	08.10.1999 р. № 237. URL: https://zakon.rada.gov.ua	її розкриття в фінансовій звітності.	
9	Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (частини I, II та III), міжнародний документ від 01.01.2016 р. URL: https://www.apu.com.ua .	Встановлюють порядок проведення аудиторських перевірок	Використовуються при аудиті розрахунків з покупцями на підприємстві
10	Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку: затв. наказом Міністерства фінансів України від 24.05.1995 р. №88. URL: https://zakon.rada.gov.ua	Встановлює порядок створення, прийняття і відображення в обліку первинних документів, бухгалтерської звітності	Використано для обліку розрахунків з покупцями на підприємстві
11	Положення про інвентаризацію активів і зобов'язань: затв. наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 р. № 879. URL: https://zakon.rada.gov.ua	Встановлює порядок інвентаризації активів і зобов'язань підприємств	Використовується для проведення інвентаризації на підприємстві
12	Методичні рекомендації про застосування регістрів бухгалтерського обліку: затв. наказом Міністерства фінансів України від 29.12.2000 р. № 356. URL: https://zakon.rada.gov.ua	Ці рекомендації по застосуванню регістрів бухгалтерського обліку спрямовані на узагальнення у регістрах бухгалтерського обліку інформації про наявність і рух активів, капіталу, зобов'язань та факти господарської діяльності підприємств	Використано для обліку розрахунків з покупцями на підприємстві
13	Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності : затв. наказом Міністерства фінансів України від 28.03.2013 р. № 433. URL: https://zakon.rada.gov.ua .	Розглядається порядок заповнення форм фінансової звітності	Використовується для заповнення форм фінансової звітності
14	Методичні рекомендації з аналізу і оцінки фінансового стану підприємств: затв. Центральною спілкою споживчих товариств України від 28.07.2006 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua .	Ці рекомендації застосовуються для аналізу і оцінки фінансового стану підприємств	Використано для аналізу розрахунків з покупцями на підприємстві
15	Порядок подання фінансової звітності: затв. постановою Кабінету міністрів України від 28.02.2000 р. № 419. URL: https://zakon.rada.gov.ua .	Розглядається порядок подання фінансової звітності	Використовується при поданні фінансової звітності підприємства
16	План рахунків бухгалтерсь-	Наведений перелік рахунків,	Використовується для

	кого обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: затв. наказом Міністерства фінансів України від 09.12.2011 р. № 1591. URL: https://zakon.rada.gov.ua	які необхідні для реєстрації бухгалтерської інформації про діяльність господарського суб'єкту	складання робочого плану з обліку господарських операцій діяльності підприємства
17	Інструкція з використання Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств та організацій: затв. наказом Міністерства фінансів України від 30.10.1999 р. № 291. URL: https://zakon.rada.gov.ua	Ця інструкція встановлює призначення і порядок ведення рахунків бухгалтерського обліку для узагальнення методом подвійного запису інформації про наявність і рух активів, капіталу, зобов'язань підприємств	Розглядаються загальні положення даної інструкції для обліку розрахунків з покупцями підприємства

**ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
“СЛАВУТСЬКИЙ ХЛІБОЗАВОД”**

ВИТЯГ З НАКАЗУ

08.12.2019 р.

м. Славута

№ 165

*«Про організацію бухгалтерського
та податкового обліку і облікову
політику»*

Згідно Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 року № 996-XIV, Положень (стандартів) бухгалтерського обліку, Податкового кодексу України та з метою дотримання акціонерним товариством єдиної методики відображення господарських операцій і своєчасного надання користувачам достовірної фінансової і податкової звітності

НАКАЗУЮ:

1. Встановити межу суттєвості при складанні фінансової звітності в розмірі 500 гривень;
2. Затвердити нормальну виробничу потужність :
  - 2.1. Для хлібобулочного цеху - 450 тонн хлібобулочних виробів в місяць ;
  - 2.2. Для кондитерського цеху - 10 тонн готової продукції в місяць ;
  - 2.3. Для борошномельного виробництва - 350 тонн зерна в місяць ;
  - 2.4. Обсяг реалізації для роздрібної торгівлі – 950,0 тис. грн. в місяць
3. Для обліку основних засобів і нематеріальних активів наступні критерії і методи:
  - 3.1. Визнавати основними засобами матеріальні активи , очікуваний строк корисного використання яких більше одного року і вартість яких перевищує 6000 грн.
  - 3.2. Строк корисного використання та ліквідаційну вартість основних засобів , нематеріальних та довгострокових біологічних активів в бухгалтерському і податковому обліку встановлювати наказом директора акціонерного товариства при визнанні і введенні в експлуатацію необоротного активу.

- 3.3. Одиницею обліку основних засобів , інших необоротних активів , нематеріальних активів та довгострокових біологічних активів вважати окремий об'єкт .
  - 3.4. Групування основних засобів , нематеріальних та довгострокових біологічних активів проводити:
    - 3.4.1. В бухгалтерському обліку згідно з Планом рахунків активів , капіталу , зобов'язань та господарських операцій підприємств та організацій , затверджених Наказом Мініфіна України № 291 від 30.11.1999 р. (далі - План рахунків)
    - 3.4.2. Групування основних засобів проводиться з урахуванням ст. 138 ПК України від 02.12.2010 р. № 2755-VI(із змінами та доповненнями)
  - 3.5. Амортизацію основних засобів, нематеріальних та довгострокових біологічних активів нараховувати прямолінійним методом.
  - 3.6. Необоротні матеріальні активи , вартість яких не перевищує 6000 грн. відносити до малоцінних необоротних матеріальних активів.
  - 3.7. Амортизацію малоцінних необоротних матеріальних активів в бухгалтерському і податковому обліку нараховувати у розмірі 100% у першому місяці використання об'єкта .
  - 3.8. Переоцінку об'єктів основних засобів проводити у випадку , якщо залишкова вартість окремого об'єкта більш ніж на 10% відрізняється від його справедливої вартості на дату балансу з урахуванням ст. 138 ПКУ.
  - 3.9. Перевищення сум попередніх дооцінок об'єкта основних засобів над сумою попередніх уцінок залишкової вартості такого об'єкта включати до нерозподіленого прибутку в сумі , пропорційній донарахованій амортизації , з одночасним зменшенням капіталу в дооцінках станом на 31 грудня.
  - 3.10. Об'єкти капітальних вкладень , роботи за якими завершені , зараховуються до складу основних засобів тільки за наявності оформлених актів приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів типової форми № ОЗ-1.
4. Інвестиційну нерухомість в бухгалтерському обліку обліковувати за первісною вартістю , зменшеною на суму нарахованої амортизації , з урахуванням втрат від зменшення користі та вигод від її відновлення.
5. При обліку запасів керуватись наступним:
    - 5.1. Одиницею бухгалтерського обліку запасів вважати їх найменування , гатунок , ціну (оцінку вибуття);
    - 5.2. Аналітичний облік руху запасів вести:
      - в бухгалтерії – в кількісно-сумовому виразі (крім роздрібної торгівлі);
      - на складах – в кількісному виразі;
      - в роздрібній торгівлі – в сумовому виразі.
    - 5.3. Облік транспортно-заготівельних витрат , пов'язаних із придбанням запасів , вести на однойменному субрахунку.
    - 5.4. Установити такі методи оцінки вибуття запасів:
      - за ціною продажу - при реалізації товарів у роздрібній торгівлі;

- за середньозваженою собівартістю – при списанні виробничих запасів у виробництво та іншому вибутті;

6. Вартість спецодягу та інших малоцінних швидкозношуваних предметів, що передані зі складу в експлуатацію, виключати із складу активів (списувати з балансу) з подальшою організацією оперативного кількісного обліку таких предметів за місцем експлуатації та відповідальними особами протягом строку їх фактичного використання.
7. Створювати на дату балансу такі резерви і забезпечення:
  - 7.1. Забезпечення для відшкодування майбутніх операційних витрат на виплату відпускних працівникам
    - 7.1.1. Суму забезпечення визначати щомісяця як добуток фактично нарахованої заробітної плати працівникам та ЄСВ за місяць і відсотка резервування і визнавати їх витратами у бухгалтерському обліку (п.13 П(с) БО 11).
  - 7.2. Резерв сумнівних боргів за дебіторською заборгованістю від реалізованої готової продукції (товарів, робіт, послуг) із застосуванням методу абсолютної суми сумнівної заборгованості на підставі аналізу платоспроможності окремих дебіторів.
8. Дохід від надання послуг визначати виходячи зі ступеня завершеності операцій на дату балансу. Оцінку ступеня завершеності такої операції проводити за питомою вагою обсягу послуг, наданих на конкретну дату, у загальному обсязі послуг, які повинні бути надані відповідно до договору.
9. Облік витрат вести у суворій відповідності з П(с) БО 16 та ПКУ.
  - 9.1. В бухгалтерському обліку облік витрат вести на рахунках класу 9.
  - 9.2. При калькуляції виробничої собівартості продукції застосовувати попередній метод обліку витрат на виробництво і калькулювання фактичної собівартості.
  - 9.3. Затвердити перелік і склад прямих та загальновиробничих витрат згідно додатків 1,2.
  - 9.4. Basis розподілу загальновиробничих та інших прямих витрат прийняти обсяг виробництва готової продукції в натуральному виразі.
10. Оцінку активів і зобов'язань в операціях із пов'язаними особами здійснювати за методом ціни перепродажу.
Перелік афільованих осіб акціонерного товариства затвердити згідно додатку № 3.
11. Щомісячно визначати фінансові результати господарської діяльності в розрізі галузей діяльності з використанням рахунку «Фінансові результати».

12. Ведення бухгалтерського та податкового обліку покласти на бухгалтерську службу на чолі з головним бухгалтером.
  - 12.1. Форма бухгалтерського обліку – діалогова з використанням програми «С:Підприємство 8.2.»
  - 12.2. Відповідальність за несанкціонований доступ в локальну комп'ютерну мережу покласти на адміністратора системи.
  - 12.3. Затвердити робочий план рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу і зобов'язань згідно додатку № 4.
13. Фінансові витрати, пов'язані зі створенням кваліфікаційних активів, включати до фінансових витрат поточного періоду.
14. Постійні податкові різниці та тимчасові податкові різниці в обліку не відображати (ст. 17.1.12 ПКУ).
15. При складанні «Звіту про рух грошових коштів» застосовувати прямий метод.
16. За базу розподілу витрат за операціями з інструментами власного капіталу прийняти кількість акцій.
17. Фінансові активи, придбані в результаті систематичних операцій визнавати на дату виконання контракту.
18. Затвердити :
  - 18.1. Графік документообороту згідно додатку № 5;
  - 18.2. Склад постійно діючої інвентаризаційної комісії згідно додатку № 6;
  - 18.3. Граничні терміни проведення інвентаризацій товарно-матеріальних цінностей згідно додатку № 7;
  - 18.4. Склад комісії по прийому – передачі основних засобів, нематеріальних активів та довгострокових біологічних активів згідно додатку № 8;
  - 18.5. Склад комісії по ліквідації і списанню основних засобів, інших необоротних матеріальних і нематеріальних активів та довгострокових біологічних активів згідно додатку № 9.
19. Загальний контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

Директор

І. Д. Панчук

НОМЕНКЛАТУРА
калькуляційних статей витрат виробничої собівартості

Для основного виробництва		Для допоміжного виробництва	
№ з/п	Найменування статті	№ з/п	Найменування статті
1	2	3	4
1	Сировина і матеріали	1	Сировина і матеріали
2	Упаковочні матеріали	2	Транспортно-заготівельні витрати
3	Транспортно-заготівельні витрати	3	Заробітна плата виробничих працівників
4	Основна заробітна плата виробничих працівників	4	Резерв на відпустки
5	Резерв на відпустки	5	Єдиний соціальний внесок
6	Додаткова заробітна плата виробничих працівників	6	Інші прями витрати (амортизація, ТО, ремонт обладнання, спецодяг виробничих працівників, інші госпматеріали, МШВП)
7	Єдиний соціальний внесок (р.4+р.5+р.6)х37,18%	7	Загальновиробничі витрати
8	Природний газ для виробництва	8	Разом виробнича собівартість
9	Електроенергія для виробництва		
10	Амортизація		
11	Інші прями витрати (ТО і ремонт обладнання, спецодяг та МШВП, вода для виробництва та інші прями витрати)		
12	Зворотні відходи (віднімаються)		
13	Втрати від браку		
14	Загальновиробничі витрати		
15	Разом виробнича собівартість		

Перелік і склад постійних загальновиробничих витрат

<i>Найменування статті</i>	<i>Зміст і характеристика витрат</i>
Витрати, пов'язані з управлінням виробництвом	Оплата праці апарату управління цехом, дільницею
	Відрахування на соціальні заходи апарату управління цехом, дільницею.
	Витрати на оплату службових відряджень персоналу цехів, дільниць
Амортизаційні відрахування	Амортизація основних засобів цехового призначення
	Амортизація нематеріальних активів цехового призначення
Експлуатаційні витрати	Витрати на опалення, освітлення, водопостачання, водовідведення та інше утримання виробничих засобів

Перелік і склад змінних загальновиробничих витрат

<i>Найменування статті</i>	<i>Зміст і характеристика витрат</i>
Витрати на утримання основних засобів, інших необоротних активів	Витрати на утримання, експлуатацію, страхування, операційну оренду основних засобів, інших необоротних активів загальновиробничого призначення
Витрати на ремонт	Витрати на проведення всіх видів ремонтів основних засобів, інших необоротних матеріальних активів загальновиробничого призначення
Витрати на удосконалення технології та організації виробництва	Оплата праці та відрахування на соціальні заходи працівників, зайнятих удосконаленням технології та організації виробництва, поліпшенням якості продукції
	Витрати матеріалів, купівельних комплектуючих виробів і напівфабрикатів, оплата послуг сторонніх організацій тощо
Витрати на обслуговування виробничого процесу	Оплата праці загальновиробничого персоналу
	Відрахування на соціальні заходи, медичне страхування робітників і апарату управління виробництвом
Охорона праці та навколишнього середовища	Витрати на здійснення технологічного контролю за виробничими процесами і якістю продукції
	Витрати на охорону праці, техніку безпеки та охорону навколишнього природного середовища
Інші витрати	Внутрішньозаводське переміщення матеріалів, деталей, напівфабрикатів, інструментів зі складів у цехи і готової продукції на склади
	Податки, збори та інші передбачені законодавством обов'язкові платежі
	Нестачі незавершеного виробництва в межах природного убутку
	Нестачі і втрати від псування матеріальних цінностей у цехах у межах норм природного убутку
	Оплата простой
	Інші витрати

**Перелік
Афільованих осіб приватного акціонерного товариства
«Славутський хлібозавод»**

1. Зінчук Галина Дмитрівна
2. Зінчук Олександр Васильович
3. Панчук Анастасія Іванівна
4. Панчук Наталія Олегівна
5. Панчук Іван Дмитрович
6. Федорчук Василь Васильович
7. Лисименко Валентина Ананіївна

Робочий план
Рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу і зобов'язань
ПрАТ «Славутський хлібозавод»

№ п/п	Рахунок	
	Код	Назва рахунку
1	100	Інвестиційна нерухомість
2	101	Земельні ділянки
3	103	Будівлі та споруди
4	104	Машини та обладнання
5	105	Транспортні засоби
6	106	Інструменти, прилади та інвентар
7	1091	Інші основні засоби
8	1112	Бібліотечні фонди
9	1122	Малоцінні необоротні матеріальні активи
10	125	Авторське право та суміжні з ним права
11	127	Інші нематеріальні активи
12	1313	Знос будівель і споруд
13	1314	Знос машин та обладнання
14	1315	Знос транспортних засобів
15	1316	Знос інструментів, приладів та інвентарю
16	1322	Знос інших необоротних матеріальних активів
17	1335	Накопичена амортизація авторських та суміжних з ним прав
18	1337	Накопичена амортизація інших нематеріальних активів
19	1341	Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів
20	135	Знос інвестиційної нерухомості
21	151	Капітальне будівництво
22	1521	Придбання основних засобів
23	1522	Виготовлення і модернізація основних засобів
24	1531	Придбання інших необоротних матеріальних активів
25	1532	Виготовлення та модернізація інших необоротних матеріальних активів
26	1541	Придбання нематеріальних активів
27	155	Придбання довгострокових біологічних активів
28	1621	Довгострокові біологічні активи
29	172	Відстрочені податкові активи за резервом сумнівних боргів
30	173	Відстрочені податкові активи за резервом відпусток
31	183	Інша дебіторська заборгованість
32	2001	Транспортно-заготівельні витрати по доставці сировини
33	2003	Транспортно-заготівельні витрати по доставці палива
34	2004	Транспортно-заготівельні витрати по доставці тари
35	2005	Транспортно-заготівельні витрати по доставці будматеріалів
36	2007	Транспортно-заготівельні витрати по доставці запчастин
37	2011	Сировина і матеріали на складі
38	2013	Сировина і матеріали у виробництві
39	2014	Допоміжні матеріали на складі
40	20141	Допоміжні матеріали в хлібобулочному цеху
41	20142	Допоміжні матеріали в кондитерському цеху
42	2031	Паливо на складі
43	2032	Паливо у виробництві
44	2041	Тара на складі

45	2043	Тара у виробництві
46	205	Будівельні матеріали
47	2071	Запасні частини у автотранспортному цеху
48	2072	Запасні частини для інших цехів
49	209	Інші матеріали
50	221	Малоцінні та швидкозношувані предмети на складах
51	2311	Витрати на виробництво у хлібобулочному цеху
52	23111	Витрати на попередню підготовку яблук
53	23112	Витрати на підготовку виправного браку до виробництва хліба
54	2312	Витрати на виробництво у кондитерському цеху
55	2315	Витрати на виробництво борошна на БМА «Колосок»
56	2316	Витрати на виробництво борошна на Ганнопільському зернопереробному комплексі
57	2331	Витрати по автотранспортному цеху
58	2341	Витрати на виробництво хліба з давальницької сировини
59	2342	Витрати на виробництво борошна з давальницької сировини
60	23510	Загальновиробничі витрати на ремонт в межах 10 % (ст. 146.11. ПКУ)
61	23511	Витрати на ремонт в хлібобулочному цеху в межах 10 % (ст. 146.11. ПКУ)
62	23512	Витрати на ремонт у кондитерському цеху в межах 10 % (ст. 146.11. ПКУ)
63	23515	Витрати на ремонт БМА «Колосок» в межах 10 % (ст. 146.11. ПКУ)
64	23516	Витрати на ремонт Ганнопільського ЗПК в межах 10 % (ст. 146.11. ПКУ)
65	23519	Витрати на утримання працівників-ремонтників в межах 10 % (ст. 146.11. ПКУ)
66	2352	Витрати на ремонт зверх 10 % вартості основних засобів на початок року
67	237	Витрати по садівництву
68	24	Брак у виробництві
69	26	Готова продукція
70	27	Продукція сільськогосподарського призначення
71	2802	Транспортно-заготівельні витрати роздрібною торгівлі
72	281	Товари на оптових складах
73	2822	Товари в роздрібній торгівлі
74	284	Тара під товарами
75	2852	Торгова націнка
76	286	Необоротні активи та групи вибуття, утримувані для продажу
77	301	Каса в національній валюті
78	3110	Поточний рахунок в АТ «Райффайзен Банк «Аваль»
79	3111	Поточний рахунок в АТ «БрокБізнесбанк»
80	3113	Поточний рахунок в ПАТ «Приватбанк»
81	3130	Депозитні рахунки в АТ «Райффайзен Банк «Аваль»
82	3133	Депозитні рахунки в ПАТ «Приватбанк»
83	3137	Поточний рахунок по розрахунках з бюджетом по лікарняних
84	333	Грошові кошти в дорозі
85	361	Розрахунки з вітчизняними покупцями
86	3711	Розрахунки за виданими авансами
87	372	Розрахунки з підвітними особами
88	3721	Розрахунки за виданими авансами в національній валюті
89	373	Розрахунки за нарахованими доходами
90	374	Розрахунки за претензіями

91	375	Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків
92	3771	Розрахунки з іншими дебіторами (юрособами)
93	3773	Розрахунки з працівниками по інших операціях
94	3782	Розрахунки з фондом соціального страхування від ТВП
95	3786	Розрахунки з фондом соціального страхування від нещасних випадків
96	381	Резерв сумнівних боргів за товари , роботи , послуги
97	39	Витрати майбутніх періодів
98	40	Статутний капітал
99	4111	Індексація основних засобів за 1992-1996р.р.
100	4112	Дооцінка основних засобів на 1.10.2002р.
101	4113	Дооцінка основних засобів на 1.10.2006р.
102	43	Резервний капітал
103	441	Прибуток нерозподілений
104	443	Прибуток, використаний у звітному періоді
105	4710	Резерв відпусток
106	4711	ССВ нарахований на резерв відпусток
107	48	Цільові надходження
108	542	Відстрочені податкові зобов'язання за витратами майбутніх періодів
109	601	Короткострокові кредити банків у національній валюті
110	631	Розрахунки з вітчизняними постачальниками - юрособами
111	6312	Розрахунки з вітчизняними постачальниками - здавальниками с/г продуктів
112	6313	Розрахунки з вітчизняними постачальниками ФОП на загальній системі оподаткування
113	6314	Розрахунки з вітчизняними постачальниками ФОП на спрощеній системі оподаткування
114	6315	Розрахунки з вітчизняними постачальниками ФОП на спрощеній системі оподаткування (гр.3)
115	6411	Розрахунки за податком з доходів фізичних осіб
116	6412	Розрахунки за податком на додану вартість
117	6413	Розрахунки за податком на прибуток
118	64131	Авансові внески з податку на прибуток
119	6415	Розрахунки із плати за землю в м. Славута
120	64153	Розрахунки із плати за землю в с. Ганнопіль
121	64171	Екологічний податок (за викиди в м. Славута)
122	64172	Екологічний податок (за розміщення в м. Славута)
123	64173	Екологічний податок (за викиди в с. Ганнопіль)
124	642	Розрахунки по зборах та інших обов'язкових платежах
125	6431	Податкові зобов'язання
126	6432	Податкові зобов'язання
127	6433	Коригування податкових зобов'язань
128	6434	Податкові зобов'язання в роздрібній торгівлі
129	6441	Податковий кредит
130	6442	Податковий кредит
131	651	Розрахунки по єдиному соціальному внеску
132	661	Розрахунки з працівниками по заробітній платі
133	662	Розрахунки з депонентами
134	6631	Матеріальна допомога працівникам , яка не оподатковується
135	6632	Розрахунки із виплати лікарняних нарахованих за рахунок ФСС з ТВП
136	6633	Розрахунки із виплати лікарняних нарахованих за рахунок ФСС від нещасних випадків
137	6634	Матеріальна допомога оподатковано ПДФО

138	6710	Розрахунки по дивідендах нарахованих фізособам
139	6711	Розрахунки по дивідендах нарахованих юрособам
140	6712	Розрахунки по дивідендах нарахованих фізособам за 2012 рік
141	6811	Розрахунки за авансами одержаними
142	684	Розрахунки за нарахованими відсотками
143	6851	Розрахунки з іншими кредиторами
144	701	Дохід від реалізації готової продукції
145	7017	Дохід від реалізації сільськогосподарської продукції
146	702	Дохід від реалізації товарів
147	703	Дохід від реалізації робіт і послуг
148	704	Вирахування з доходу
149	710	Дохід від первісного визнання та від зміни вартості активів, які обліковуються за справедливою вартістю
150	712	Дохід від реалізації інших оборотних активів
151	713	Дохід від операційної оренди активів
152	715	Одержані штрафи, пені, неустойки
153	716	Відшкодування раніше списаних активів
154	717	Дохід від списання кредиторської заборгованості
155	718	Дохід від безоплатно одержаних оборотних активів
156	719	Інші доходи від операційної діяльності
157	732	Відсотки одержані
158	733	Інші доходи від фінансових операцій
159	746	Інші доходи від звичайної діяльності
160	7911	Результат операційної діяльності у виробництві
161	7912	Результат операційної діяльності в торгівлі
162	7913	Результат операційної діяльності у садівництві
163	792	Результат фінансових операцій
164	793	Результат іншої звичайної діяльності
165	901	Собівартість реалізованої готової продукції
166	9017	Собівартість реалізованої сільськогосподарської продукції
167	902	Собівартість реалізованих товарів
168	903	Собівартість реалізованих робіт і послуг
169	91	Загальновиробничі витрати
170	92	Адміністративні витрати
171	9311	Витрати на збут реалізованої продукції
172	9312	Витрати на збут у роздрібній торгівлі
173	940	Витрати від первісного визнання та від зміни вартості активів, які обліковуються за справедливою вартістю
174	943	Собівартість реалізованих виробничих запасів
175	944	Сумнівні та безнадійні борги
176	946	Втрати від знецінення запасів
177	9471	Нестачі і втрати від псування цінностей в межах норм
178	9472	Нестачі і втрати від псування цінностей зверх встановлених норм
179	9473	Втрати від невинного браку зверх встановлених норм
180	948	Визнані штрафи, пені, неустойки
181	9491	Інші витрати операційної діяльності, що відносяться до додаткових витрат
182	9492	Витрати на оплату лікарняних листків, що відносяться за рахунок підприємства
183	9493	Матеріальна допомога, яка оподатковується ПзПФО
184	949	Інші витрати операційної діяльності
185	951	Відсотки за кредит
186	952	Інші фінансові витрати

187	976	Списання необоротних активів
188	977	Інші витрати звичайної діяльності
189	981	Податок на прибуток від звичайної діяльності
Забалансові рахунки		
1	01	Орендовані необоротні активи
2	02	Активи на відповідальному зберіганні

Головний бухгалтер

В.В.Федорчук

СТАНІСЛАВ ПЕРШИН І ПАРТНЕРИ
ПРАКТИКА ПІДПИСАНО

№ рахунку	Назва рахунку	Сума на початок періоду	Сума на кінець періоду	Середня величина
1	187	...	...	...
2	188	...	...	...
3	189	...	...	...
4	1	...	...	...
5	2	...	...	...
6	...	...	...	...
7	...	...	...	...
8	...	...	...	...
9	...	...	...	...
10	...	...	...	...
11	...	...	...	...
12	...	...	...	...
13	...	...	...	...
14	...	...	...	...
15	...	...	...	...
16	...	...	...	...
17	...	...	...	...
18	...	...	...	...

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор ПрАТ
«Славутський хлібозавод»

І.Д.Павчук

08.12.2019р.

**ГРАФІК ДОКУМЕНТООБИГУ
ПрАТ «СЛАВУТСЬКИЙ ХЛІБОЗАВОД»**

№ п/п	Назва документа	Відповідальний за оформлення	Надходження до бухгалтерії	Обробка бухгалтерії
1	Касовий звіт	Касир	Наступного дня після звітного дня	1 день бухгалтером відділу
2	Авансовий звіт	Підзвітна особа	3 дні після повернення з відрядження. Наступного дня після видачі на господарські потреби.	1 день бухгалтером відділу
3	Звіт складу готових виробів	Комірник	Наступного дня після складання	1 день бухгалтером відділу по реалізації
4	Звіт про роботу змін хлібобулочного цеху	Пекар-майстер зміни	Після закінчення зміни	1 день бухгалтером по виробництву
5	Звіт про роботу змін кондитерського цеху	Майстер кондитерського цеху	Після закінчення зміни	1 день бухгалтером по виробництву
6	Матеріальний звіт по сировині	Зав. складом	Після завершення прийому-видачі товарно-матеріальних цінностей.	1 день бухгалтером обліку сировини
7	Матеріальний звіт по матеріалам, запчастинам	Зав. складом	Після завершення прийому-видачі товарно-матеріальних цінностей.	1 день бухгалтером обліку по матеріалах, запчастинам
8	Матеріальний звіт по тарі	Зав. складом	Після закінчення робочого дня	бухгалтером
9	Виписки банку	Відповідальна особа	Наступного дня	бухгалтером
10	Податкові накладні	Бухгалтер	До 3 числа наступного за звітним місяць	бухгалтером по реалізації
11	Товарний звіт по магазину	Продавець	Наступного дня після складання	1 день бухгалтером по торгівлі
12	Матеріальний звіт по паливу	Механік	Після завершення прийому товарно-матеріальних цінностей	1 день бухгалтером обліку палива
13	Матеріальний звіт по витраті палива	Механік	В кінці кожного місяця	Бухгалтером до 5 числа наступного за звітним місяцем
14	Табель обліку робочого часу	Начальники дільниць	В перший день наступного за звітним місяцем	Бухгалтером до 6 числа наступного за звітним місяцем
15	Наради на завантаження-вивантаження продукції	Нач. відділу збуту	До 4 числа наступного за звітним місяцем	Бухгалтером до 7 числа наступного за звітним місяцем

Головний бухгалтер

В.В.Фелорчук

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор ПрАТ
«Славутський хлібозавод»

Додаток № 6
до наказу № 165 від 08.12.2019 р.

08.12.2019р.

І.Д.Панчук

СКЛАД
постійно діючої інвентаризаційної комісії
ПрАТ «Славутський хлібозавод»

1. Головний інженер, голова комісії;
2. Головний економіст, член комісії;
3. Головний бухгалтер, член комісії;
4. Товарознавець, член комісії;
5. Інспектор з кадрів, секретар комісії.

**Граничні терміни
проведення інвентаризації товарно-матеріальних цінностей, грошових
коштів, основних засобів, нематеріальних і довгострокових біологічних
активів, розрахунків, бланків суворої звітності**

№ п/п	Назва активів та зобов'язань	Строк проведення інвентаризації
1	2	3
1	Сировини, матеріалів, палива, готової продукції, товарів і тари в роздрібній торгівлі, МШЗП	щорічно
2	Грошові кошти в касі	щомісячно
3	Основні засоби, нематеріальні і довгострокові біологічні активи, необоротні малоцінні матеріальні активи	щорічно (4 квартал)
4	Незавершене будівництво	на 31 грудня
5	Розрахунки з постачальниками, покупцями, по претензіях, іншими дебіторами і кредиторами, податковою інспекцією та Пенсійним фондом	не рідше 1 разу в рік
6	Забезпечення виплат персоналу	щорічно (грудень)
7	Бланків суворої звітності	щорічно
8	Незавершеного виробництва, будівництва	щорічно

у разі зміни матеріально відповідальних осіб, а також у разі зміни керівника колективу (бригади), вибуття з колективу (бригади) більше половини його членів або на вимогу хоча б одного члена колективу (бригади) при колективній (бригадній) матеріальній відповідальності (на день приймання-передачі справ) в обсязі активів, які знаходяться на відповідальному зберіганні;

у разі встановлення фактів крадіжок або зловживань, псування цінностей (на день встановлення таких фактів) в обсязі, визначеному керівником підприємства;

у разі техногенних аварій, пожежі чи стихійного лиха (на день після закінчення явищ) в обсязі, визначеному керівником підприємства;

СКЛАД
комісії по прийому-передачі
основних засобів і нематеріальних активів
ПрАТ «Славутський хлібозавод»

1. Головний інженер, голова комісії;
2. Механік, член комісії;
3. Головний економіст, член комісії;

В комісію при необхідності можуть бути запрошені члени Спостережної Ради, інші спеціалісти підприємства та органів виконавчої влади.

СКЛАД
комісії по списанню
основних засобів, малоцінних необоротних матеріальних активів
і нематеріальних активів
ПрАТ «Славутський хлібо завод»

1. Головний інженер, голова комісії;
2. Головний економіст, член комісії;
3. Товарознавець, член комісії;

При необхідності в комісію можуть бути запрошені спеціалісти підприємства та сторонніх організацій.

Додаток В

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	ПРАТ "Славутський хлібозавод"	Дата (рік, місяць, число)	2020-12-31	КОДИ	
Територія	ХМЕЛЬНИЦЬКА	за ЄДРРНО	60480445	ПІДПРИЄМСТВО	
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОАТУУ	6810600000	КОД	230
Вид економічної діяльності	Виробництво хліба та хлібобулочних виробів; виробництво борошняних кондитерських виробів, тортів і тістечок нетривалого зберігання	за КВЕД		КОД	10.71
Середня кількість працівників	191				
Адреса, телефон	вулиця Церковна, буд. 29, м. СЛАВУТА, СЛАВУТСЬКИЙ РАЙОН, ХМЕЛЬНИЦЬКА обл., 30000		72961		

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "х" у відповідній клітинці):
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2020 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	17	14
первісна вартість	1001	80	70
накопичена амортизація	1002	63	56
Незавершені капітальні інвестиції	1005	159	1 317
Основні засоби	1010	10 655	9 547
первісна вартість	1011	35 242	35 282
знос	1012	24 587	25 735
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	1	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	10	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	9	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	5	5
Відстрочені податкові активи	1045	1	1
Гудвил	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	10 838	10 884
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	19 526	18 510
Виробничі запаси	1101	18 527	17 555
Незавершене виробництво	1102	37	32
Готова продукція	1103	57	70
Товари	1104	905	853
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховання	1115	-	-
Вексел одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	651	749
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	545	774
з бюджетом	1135	81	194
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	170	103
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	1 665	4 774
Готівка	1166	895	313
Рахунки в банках	1167	744	4 433
Витрати майбутніх періодів	1170	28	31
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-

резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	22 666	25 135
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	33 504	36 019

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1 134	1 134
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	1 391	1 391
Додатковий капітал	1410	-	-
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	1 384	1 384
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	24 614	27 395
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	28 523	31 304
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	917	1 183
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	917	1 183
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	917	1 183
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями:			
товари, роботи, послуги	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	581	263
розрахунками з бюджетом	1620	1 388	1 381
у тому числі з податку на прибуток	1621	309	84
розрахунками зі страхування	1625	232	133
розрахунками з оплати праці	1630	1 004	1 140
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	468	101
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	370	507
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	21	7
Усього за розділом III	1695	4 064	3 532
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	33 504	36 019

Керівник

Головний бухгалтер

Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

*ЕП Панчук Іван
Дмитрович
ЕП Федорчук
Василь
Васильович*

Панчук Іван Дмитрович

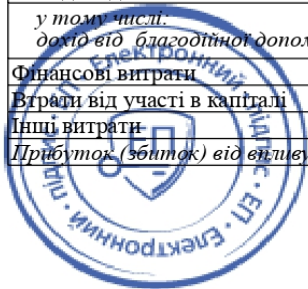
Федорчук Василь Васильович

Підприємство ПРАТ"Славутський хлібозавод" (найменування)	Дата (рік, місяць, число) за ЄДРПОУ	КОДИ		
		2020	09	30
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за Рік 2020 р.		00380445		
		ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО		
Форма N2 Код за ДКУД		1801003		

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	77 893	79 655
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестраховання	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(53 545)	(53 533)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	24 348	26 122
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	191	48
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(5 868)	(5 184)
Витрати на збут	2150	(12 318)	(12 344)
Інші операційні витрати	2180	(1 251)	(919)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	5 102	7 723
збиток	2195	(-)	(-)
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	232	53
Інші доходи	2240	5	3
у тому числі:	2241	-	-
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(-)	(-)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(3)	(3)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	5 336	7 776
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(960)	(1 400)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	4 376	6 376
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	4 376	6 376

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	33 683	35 796
Витрати на оплату праці	2505	25 579	23 399
Відрахування на соціальні заходи	2510	5 539	4 993
Амортизація	2515	2 124	1 784
Інші операційні витрати	2520	976	725
Разом	2550	67 901	66 697

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

ЕП Панчук Іван
Дмитрович
ЕП Федорчук
Василь
Васильович

Панчук Іван Дмитрович

Федорчук Василь Васильович

Додаток Д

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	ПрАТ "Славутський хлібозавод"	Дата (рік, місяць, число)	2022, грудень, 31	КОДИ	
Територія	ХМЕЛЬНИЦЬКА	за ЄДРПОУ	00380415	Код за ЄДРПОУ	00380415
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КВЕД	10.71	Код за КВЕД	10.71
Вид економічної діяльності	Виробництво хліба та хлібобулочних виробів; виробництво борошняних кондитерських виробів, тортів і тістечок нетривалого зберігання	за КОПФГ	230	Код за КОПФГ	230
Середня кількість працівників	2 183	за КВЕД	10.71	Код за КВЕД	10.71
Адреса, телефон	вулиця Церковна, буд. 29, м. СЛАВУТА, СЛАВУТСЬКИЙ РАЙОН, ХМЕЛЬНИЦЬКА обл., 30000		71796		

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "ч" у відповідній клітинці):

за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

V

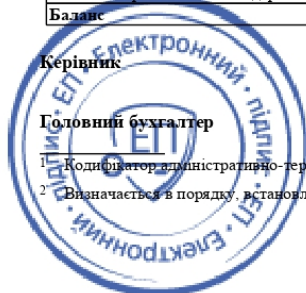
Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2021 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	14	16
первісна вартість	1001	70	107
накопичена амортизація	1002	56	91
Незавершені капітальні інвестиції	1005	1 317	265
Основні засоби	1010	9 547	9 840
первісна вартість	1011	35 282	37 813
знос	1012	25 735	27 973
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	5	5
Відстрочені податкові активи	1045	1	1
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	10 884	10 127
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	18 510	22 945
виробничі запаси	1101	17 555	21 769
незавершене виробництво	1102	32	40
готова продукція	1103	70	117
товари	1104	853	1 019
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховання	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	749	727
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	774	1 059
з бюджетом	1135	194	422
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	110
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	103	141
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	4 774	2 367
готівка	1166	313	352
рахунки в банках	1167	4 433	1 962
Витрати майбутніх періодів	1170	31	25
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-

резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	25 135	27 686
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	36 019	37 813

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1 134	1 134
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у довідках	1405	1 391	1 391
Додатковий капітал	1410	-	-
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	1 384	1 384
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	27 395	28 909
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	31 304	32 818
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	1 183	1 268
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	1 183	1 268
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	1 183	1 268
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	263	738
розрахунками з бюджетом	1620	1 381	1 378
у тому числі з податку на прибуток	1621	84	-
розрахунками зі страхування	1625	133	23
розрахунками з оплати праці	1630	1 140	970
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	101	24
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	507	588
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	7	6
Усього за розділом III	1695	3 532	3 727
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
1700		-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	36 019	37 813

Керівник

Головний бухгалтер

*ЕП Панчук Іван
Дмитрович
ЕП Федорчук
Василь
Васильович*

Панчук Іван Дмитрович

Федорчук Василь Васильович

¹ Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

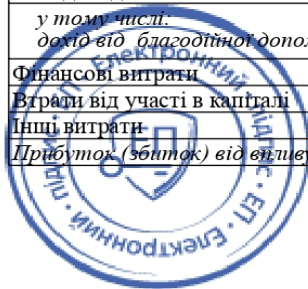
² Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Додаток Е

Підприємство ПРАТ "Славутський хлібо завод" (на йменування)	Дата (рік, місяць, число) за ЄДРПОУ	КОДИ		
		2022	01	01
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за Рік 2021 р.		00380445		
		ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО		
		Форма № 2 Код за ДКУД 1801003		

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	86 325	77 893
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестраховання	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(62 581)	(53 545)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	23 744	24 348
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	14	191
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(6 073)	(5 868)
Витрати на збут	2150	(13 795)	(12 318)
Інші операційні витрати	2180	(1 552)	(1 251)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	2 338	5 102
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	233	232
Інші доходи	2240	-	5
у тому числі:	2241	-	-
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(-)	(-)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(3)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	2 571	5 336
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(463)	(960)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	2 108	4 376
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	2 108	4 376

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	42 892	33 683
Витрати на оплату праці	2505	26 583	25 579
Відрахування на соціальні заходи	2510	5 701	5 539
Амортизація	2515	2 275	2 124
Інші операційні витрати	2520	1 278	976
Разом	2550	78 729	67 901

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

ЕП Панчук Іван
Дмитрович
ЕП Федорчук
Василь
Васильович

Панчук Іван Дмитрович

Федорчук Василь Васильович